

*Iussu hanc
bullam des-
cribendi in
Cancellaria,
& audientia
contradi-
tum.*

*Singulisque
annis in
principio
Rota cam-
blice legend.*

*Sanctio pe-
nalis.*

modi quæ perpetuis futuris temporibus duratura cense-
mus, inuolabiliter obseruentur, & ne illa ob memoria-
labilitatem humanæ oblivioni dentur, & etiam ut Audi-
tores & Notarii prælibati per ordinationum & statuto-
rum eorumdem inspectionem assiduam, circa eorum ob-
servantiam attentius & vigilantius sint attentivi, volumus
& statuimus, ut ordinationes, & statuta nostra huiusmodi
de verbo ad verbum in Cancellariæ, & prædictæ au-
dientiæ literarum nostrarum registris, ex integro con-
scribantur.

§. 39. Quodque in singulis annis in Kalendis Octo-
bris, vel prima sequenti audientie die, si festum fuerit,
die Kalendarum ipsarum ordinationes & statuta huius-
modi legantur solemniter in audientia prælibata. Et
quilibet Auditorum, & Notariorum ipsorum penes se
copiam conservet, & habeat eorumdem.

§. 40. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam nostrorum decretorum, statutorum, reformatio-
nis, prohibitionis & voluntatis infringere, vel ei ausu
temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-
sumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac bea-
torum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incur-
surum.

XV. Approbatio Congregationis Monachorum B. Ma-
riæ Montis Oliveti, Ordinis sancti Benedicti.

*Alia de hac Congregatione notabo infra in Clem. 6.
Const. 1. sollicitudinis.*

Sacra Rituum Congregatio edidit Decretum ad favo-
rem Abbatum hujus Congregationis super usu Balda-
chini, & assistentium, quod confirmavit S.D.N. Urb.
VIII. const. 97. Exponi, inf. tom. 4.

Edita An. D. 1324. **BENEDICTVS EPISCOPVS,**
*Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbat, & Conventui
Monasterii S. Mariæ de Monte Oliveto in Ascona, Or-
dinis S. Benedicti, Aretin. Diocesis, Salutem, & Apo-
stolicam benedictionem.*

Exordium. **C**um à nobis petitur quod justum est & honestum,
tam vigor æquitatis quam ordo exigit rationis, ut
id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perduca-
tur effectum.

*Approbatio
Congregatio-
nis Mona-
chorum S.
Mariæ Mon-
tis Oliveti.* §. 1. Ea propter dilecti in Domino filii vestris ju-
stis postulationibus grato concurrentes assensu, personas
vestras, & locum in quo divino estis obsequio mancipa-
ti, cum omnibus bonis quæ in presentiarum rationabi-
liter possidetis, aut in futurum iustis modis, præstante
Domino, poteritis adipisci, sub Beati Petri, & nostra pro-
tectione suscipimus, specialiter autem Decimas, Gran-
cias, Curtes, Terras, Vincas, Domos, Possessiones, & alia
bona vestra, sicut ea omnia iuste ac pacifice possidetis,
vobis & per vos Monasterio vestro auctoritate Aposto-
lica confirmamus, & presentis scripti patrocinio com-
munimus, salva in prædictis Decimis moderatione Con-
cilii generalis.

*Sanctio pe-
nalis.* §. 2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostræ protectionis & confirmationis infringere,
vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atten-
tare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei
ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nove-
rit incursum.

D. P. An. 8. die 27. Maii. Datum Avenione 16. Kalend. Junii, Pontificatus no-
stri Anno 8.

Benedictus XI. Gallus, de Provincia Tolosana, oppi-
do Savarduno, Diocesis Appamiarum, Jacobus Fur-
nerius antea dictus, Guillelmi filius. Creatus Avenione
13. Kalend. Januarii, Anno Domini 1334. Coronatus
die Dominico Kal. Januarii 1335. Vixit annos 7. menses
4. dies 6. Creavit Cardinales 6. Obiit Avenione 7. Ka-
lend. Maii, Anno Dom. 1342. Sepultus in Cathedrali
S. Mariæ de Donis. Vacavit Sedes dies 11.

Quod Fratres Mendicantes ad Ordines Mona-
chorum Nigrorum & Cisterciensium transi-
re non possint, absque licentia Romani Pon-
tificis.

*Ampliolem prohibitionem eisdem indixit Martinus
V. in Extravag. 1. de Regularibus. Et attende ge-
neralem sanctionem Pii V. infra in sua const. 89.
Quæcumque.*

De Monachis autem Nigris, notabo in const. 2. Eugenii
IV. Dispositione. Et de Cisterciensibus, vide in const.
ab hac secunda.

BENEDICTVS EPISCOPVS, *Edita
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* 1334

REGULAREM vitam professis expedit subtrahi
omnem inquietudinis & turbationis materiam,
quod in contemplationis suavitate quiescere valeant,
& tranquillum reddere Domino famulatum.

§. 1. Cum igitur ex eo quod professores Ordinum
mendicantium, ad Monachorum Nigrorum, & Cister-
ciensium Ordines consueverunt plerumque transire,
multas in dictis Ordinibus turbationes, infestationes,
molestias, damna, & scandala provenisse experientia do-
ceat manifestè.

§. 2. Nos his ex debito pastoralis officii pro futuro
tempore occurrere cupientes, de consilio Fratrum no-
strorum decernimus, ne quis cuiusvis Ordinis Mendican-
tium professor ad aliquem dictorum duorum Ordinum
quoque modo transire valeat, sine Romani Pontificis
licentia speciali, plenam & expressam de constitutione
huiusmodi mentionem faciente.

§. 3. Non obstantibus privilegiis Apostolicis quibus-
cumque concessis in contrarium dictis Ordinibus Men-
dicantibus

dicantibus seu eorum prelati, aut aliquibus eorumdem, quae quoad hoc nullius ex nunc fore decernimus firmis.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam hujus nostre prohibitionis, derogationis, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Avenione, quarto Non. Julii, Pont. Nostri Anno 1.

II. Reformatio Advocatorum & Procuratorum Curiae Romanae.

Alias eorundem, necnon Rosariorum eiusdem Curiae reformationes quamplures pro temporum conditione, multis Pontifices ediderunt, sed hanc ipse uti antiquiorem, & alteram Pauli V. tanquam novissimam, & cuncta plenissime continentem, infra in sua const. 71. & sequenti, in hoc opere inserere consentimus, una cum annotationibus ibi in apostillis sigillatim appressis.

BENEDICTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad Perpetuam rei memoriam.

Decens & necessarium existimamus, ut patroni causarum, qui in Romana Curia officium Advocacionis assumunt, deinceps discretio & optimo ordine dirigantur.

§. 1. Sit ergo causa patronus in proponendo efficax, pertinentia dumtaxat ad negotium de quo agitur recitans, superflua & impertinentia non admittens, nec ultra quam causa exposcit utilitas, in licentiam conviciandi, & maledicendi temeritatem prorumpat.

§. 2. Caveant tamen Advocati, ne de causis pauperum (quas per illos qui eas proponere volunt, gratis proponi volumus) quicquam omnino recipiant, etiam de ipsorum pauperum prompta instantia liberalitatis oblatum. Qui autem ab eis aliquid receperint, nequam dominium ejus acquirant, sed ad restitutionem dupli ejus quod receperint, sic eis teneri volumus & adstringi, ut nihil per dictos pauperes remitti possit eidem ad quam quidem restitutionem per Vicecancellarium S.R.E. qui erit pro tempore, per censuram Ecclesiasticam compellantur.

§. 3. Ne vero (quod absit) cupiditatis ardor incitet Advocatum pro immoderato lucro captando ad suscipiendum causarum multitudinem, ad quarum patrocinium non sufficit, non absque ipsarum detrimento causarum, & clientulorum suorum irreparabili praedjudicio & iactura, omnibus Advocatis ejusdem Romanae Curiae praesentibus & futuris districtius inhihemus, ne quisquam eorum tot causas suscipiat, quod eis opportunitatem necessarii studii, & solertiam debitam in prosequendis seu dirigendis eisdem nequeant exhibere, cum melius sit bene pauca attendere, quam multa suscipere periculose: quod si forte contra inhibitionem hujusmodi tot causas receperint, ut eisdem singulis non possint debitum studium & necessitatem solita adhibere, & ob hoc dictas causas, vel earum aliquam perire, vel nimis dispendiose differri contingat, ad restitutionem expensarum, damnorum & interesse partis, si talis sit causa, quae estimationem recipiat, vel de cujus interesse partis possit satisfieri, integraliter teneantur, alioquin ultra expensas easdem pro eisdem Vicecancellarii in causis consistorialibus, in causis vero aliis quas apud Sedem Apostolicam agitari contigerit, pro Auditorum ipsarum causarum, sive Auditores ipsi sint S.R.E. Cardinales, sive alii, qui apud Sedem praedictam hujusmodi causas audierint, arbitrio puniantur.

§. 4. Rursus quilibet Advocatus antequam causam proponendam, & dirigendam suscipiat, factum clientuli, cujus erit negotium, cum principali, si poterit, vel cum Procuratore seu promotore causae ipsius, & quae munimenta, qualesque probationes super dicto negotio

clientulus habeat, & habere poterit, examinet diligenter. Et si ex informatione hujusmodi reperiat justam, rationabilem, & probabilem ejus causam (quoniam informationem in scriptis redactam sibi faciat exhiberi) causam assumere poterit suo patrocinio adjuvandam. Si vero injustam, & improbam ex dicta informatione repererit, eam non assumat, sed a patrocinio suo repellat, partique repulsae consulat quod dictam causam dimittat, nec in prosecutione ipsius se & alteram partem vexet laboribus & expensis.

§. 5. Caveant autem quod ultra conventum salarium nihil omnino lite pendente recipiant, quantumcumque gratis oblatum, nec clientulis vel aliis pro ipsis inquant, nec aliquam faciant pactionem, alioquin ad restitutionem dupli illius quod receperint, ultra dictam conventionem teneantur, nulla remissione partis in hoc profutura. Et contractus hujusmodi iuribus non subsistant, & alias per eundem Vicecancellarium in causis consistorialibus, in aliis vero causis per Auditores eorum, prout visum fuerit, puniantur.

§. 6. Praemissis quoque adjiciendo providemus, ut si dicti Advocati vel Procuratores minus fideliter, vel negligenter causas assumptas duxisse vel direxisse, vel scilicet malam causam vel improbam assumpsisse inveni fuerint, per praefatos Vicecancellarium in causis Consistorii, & per Auditores in causis quas audient, ad emendationem damnorum, & expensarum, quae & quas ad hoc partes incurrent, omni appellacione cessante, censura simili adstringantur. Et si eisdem Vicecancellario vel Auditoribus forsitan videatur ex qualitate vel frequentia dictorum excessuum vel defectuum, dictos Advocatos vel Procuratores fore gravius puniendos, possint ad tempus, vel in perpetuum eis interdicere officia praelibata.

§. 7. Denique quia periculosum posset esse partibus, si patroni causarum quos aut meritum peritiores fecerit, aut vetustas, pro una parte consistant, sicque partem aliam necesse sit a rudibus atque tironibus sustineri, statuimus ut si partes hoc petierint, causidicorum distributio prout melius fieri poterit fiat, & singulorum exaequetur partibus auxilium, ac hujusmodi aequa divisio in causis quae tractantur in Consistorio, per Vicecancellarium, in aliis vero per Auditores ipsarum causarum fiat, ac duobus Advocatis dumtaxat pars quaelibet sit contenta, nec plures valeat obtinere.

§. 8. Nulli ergo, omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum decretorum, statutorum, reformationum, mandatorum, prohibitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Avenione 7. Kal. Novemb. Pont. nostri anno 6.

Reformatio Ordinis Cisterciensis Monachorum S. Benedicti.

Similes Reformationes, Ordinisque restauraciones, vide infra in const. 70. Pii IV. In eminenti, & const. 102. Pii V. ex innumeris, & const. 18. Gregorii XIII. Superna, lib. 2.

Hujus Ordinis institutionem & alia attende, supra in constitut. 1. Paschalis II. fol. 52. ubi notavi, & in c. 6. & seq. de Statu Monachorum, & hic supra in constitut. 1.

BENEDICTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Evigens sicut stella matutina in medio nebulae, sacer Cisterciensis Ordo in Ecclesia militante, strenue militat operibus & exemplis, fervideque satagit per sanctae contemplationis applausum, & innocentis vitae meritum montana scandere cum MARIA, seque per exercitium laudabilium actionum, & pensum piorum operum curiosum, Marthae satagentis officio conformare. Hic nempe Ordo in divini cultus ministerio sedulus,

Partis quia liti non inquant.

Infales vel negligentes in agendis causis coereantur.

Indulgentibus, ad idoneis causarum patronis providentiam.

Sanctio penalis.

Dat. P. A. 1. 27. Octob.

Edita An. D. 1335.

Ordo Cisterciensis multum dilatus, & divini cultus ministerio decoratus, nullis est a Sed. Ap. privilegiis decoratus.

ut sibi & aliis proficiat ad salutē, in sacra lectione paginā studiosius, usque ad perfectam excellentiā supernā cognitionem valeat pervenire, præstant, & promptus in operibus charitatis, ut adimpleat legem CHR I ST I, à mari usque ad mare palmites suos meruit dilatare, quia gradualiter ad virtutum culmina patenter ascendit, & proinde per sacri pneumatis inflammantis corda debilia fistulas gratiis abundavit, dignumque se reddidit à Romana Ecclesia, Ecclesiarum omnium magistra, multis insigni privilegiis, gratiosis favoribus communiti.

Hic est Pont. qui dicti Ordinis alumnus fuit, illius incrementum excepit.

§. 1. Hujus quoque Ordinis ab adolescentia nostra perseveranter jugum sustulimus, & in eo alumni effecti per temporum curricula diuturna crevimus, tam in illo, quam extra ipsum successivis prælationum honoribus, & tandem conscendimus, quanquam immeriti, summi Cathedralis Pastoratus. Licet autem exigente Apostolice magisterii cura, cujuslibet Ordinis approbati incrementum felix & floridum plenis affectibus in eo zelemus, à quo cœlicæ ac terrenæ salutis perfectio derivatur, eundem tamen Cisterciensem Ordinem acie internæ devotionis & charitatis aspicimus, & eaque ipsius salutem & prosperitatem respiciant, quatenus æterni Patris beneplacitis gratificari credimus, favorabiliter promovemus.

Statuta infra scripta observanda præscripsit.

§. 2. Sane recensentes memoriter, quod ab olim dum eramus intra Ordinem prælibatum, certa nos experientia instruebat, quod super quamplurimis articulis inferius explicatis Ordo ipse Apostolicæ provisionis remediis indigebat. Nos hæcenus, & moderno tempore super eis & nonnullis aliis à dilectis filiis Gulielmo Cisterciensi, Joanne de firmitate, Joanne de Claravalle, & Rainaldo de Morimundo Monasteriorum dicti Ordinis Cabilonensis & Lingonensis Diœcesis Abbatibus, diligenti collatione præhabita, super his omnibus plenariè informati, dignum duximus, & pro urgente necessitate, ac evidenti utilitate Ordinis memorati, suadentibus etiam aliis iustis & rationabilibus causis, statuta & ordinationes, prout series subscripta describit, auctoritate Apostolica edere, quæ volumus & decernimus solidam habere roboris firmitatem, eaque debere perpetuis futuris temporibus firmiter observari, videlicet.

Quodlibet Monasterium habeat speciale sigillum. Et omnis Abbas aut quicumque administrator incipiat, juramentum præstet de non alienandis rebus Ordinis, nisi forma hinc tradita.

§. 3. Cum cautelæ provisio in omnibus sit habenda, & præcipue ne paulatim deveniat in collapsum, quod est antiquitate vel prolixitate peracti temporis acquisitionem, statuiamus ac etiam ordinamus, quod quilibet Conventus cujusvis Monasterii, seu alterius loci Conventualis dicti Ordinis habeat proprium & speciale sigillum. Et quod quilibet Abbas Monasterii, sive alius loci alterius Conventualis administrationi principaliter præsidens ejusdem Ordinis, & etiam Abbas Cisterciensis, qui est pro tempore, antequam Abbatiz suæ vel administrationi hujusmodi se immisceat, juramentum præstare ad sancta Dei Evangelia teneatur, quilibet scilicet inferior in manibus Abbatis qui electionem de ipso factam confirmare habebit, & in præsentia sui proprii Conventus, necnon ipse Abbas Cisterciensis, qui est pro tempore suo Conventui, & prænomatis tribus, necnon Monasterii de Pontignaco dicti Ordinis, Antisiodorensis Diœcesis Abbatibus, si apud dictum Monasterium Cisterciense præsentibus extiterint. Quod possessiones vel jura ad suum Monasterium, vel alium Conventualem locum ejus pertinentes seu pertinentia, non vendet, nec alienabit, neque impignorabit, neque de novo infeudabit, nec per aliquem modum donabit, nisi per modum inferioris designatum. Et hoc idem illi qui nunc sunt Abbates Monasteriorum, seu aliorum locorum Conventualium ipsius Ordinis regimini Præsidentes, teneantur juramentum præstare infra sex menses, postquam statutum & ordinatio hujusmodi publicata fuerint, in proximo futuro Capitulo generali ejusdem Ordinis.

Formam autem alienandi hic subdit.

§. 4. Quod quotiescumque alienationem rei immobilis, vel jurium alicujus Monasterii, vel alterius loci Conventualis dicti Ordinis, vel diminutionem censuum, seu pensionum, vel canonis, aut venditionem arborum, sylvarum non cæduarum imminuere contigerit faciendas, tractatus duorum dierum (ad minus) interpolatorum diligens & maturus præcedere debeat, habendus per Abbatem Monasterii, seu præsentem regimini alte-

rius loci Conventualis, cujus erunt res, jura, census, pensiones, canon, & sylvæ hujusmodi, cum suo Conventu Monasterii seu alterius loci Conventualis præfati. Et nihilominus alienatio seu venditio hujusmodi fiat de consensu ipsius Conventus, vel majoris & sanioris partis ejusdem, & quod de tractatu & consensu jam dictis, scriptura conficiatur authentica, in qua nomina, & cognomina tractantium & consentientium, & sigilla Abbatis Monasterii vel Præsidentis regimini alterius loci Conventualis, & Conventus Monasterii, seu loci hujusmodi apponantur. Et antequam procedatur ad alienationem seu venditionem ipsam, petatur & obtineatur licentia super hoc ab ipsius Ordinis capitulo generali, & subsequatur discussio super alienatione, seu venditione hujusmodi, facienda per duos Abbates prædicti Ordinis ab eodem Monasterio seu alio Conventuali loco non remotos, per dictum generale Capitulum deputandos, & cum approbatione seu auctoritate duorum Abbatum præfatorum. Quodque tam Abbas Monasterii, seu Præsidentis ipsi Conventuali loco, quam duo Abbates prædicti, & etiam Abbas ejusdem Monasterii, vel deputatus ab eo, præsentem Conventu ipsius Monasterii, seu alterius loci Conventualis, cujus res, jura, census, pensiones, vel canon, aut sylvæ hujusmodi, alienanda seu vendenda fuerint, juramentum præstent ante discussionem prædictam, quod in præmissis fideliter se habebunt, omni dolo & affectione inordinata remotis, & quod etiam fiat de causis alienationis, seu venditionis hujusmodi, & solemnitatibus præfatis, per quatuor Abbates prædictos, & Præsidentem ipsi Conventuali loco, sub eorum sigillis plena & fidelis ratio in proximo subsequenti generali Capitulo antedicto, ut videatur si circa hæc omnia debite processerunt. Verum cum Monasterium seu alius Conventualis locus, Castrum, Villa, Grangia, vel res alia multum notabilis, alienandum vel alienandus seu alienanda fuerit, Capitulum generale ipsius Ordinis alienandi licentiam concedere non præsumat, nec procedatur ad eam quovis modo faciendam vel auctorizandam, nisi prius per idem Capitulum generale Romano Pontifice consulto, & ab eo super hoc petita licentia & obtenta. Si vero aliter quam præmissum est, aliquis Abbas, vel regimini Præsidentis, alienare præsumperit, tam ipsi, quam officiales ipsius Monasterii seu loci Conventualis in hac parte consentientes eisdem, ab administrationibus suis per Abbatem deponantur eorum, & alienatio hujusmodi præsumpta, sit ipso jure irrita & inanis.

Pecunia alienanda ut dicitur, non est in usu, sed in acquisitione, seu debitorum solutionem hujusmodi convertatur.

§. 5. Cæterum si propter alicujus Monasterii seu loci Conventualis debita exolvenda, vel ut aliquid aliud quod eidem Monasterio seu Conventuali loco sit utilius acquirantur, aliquid alienandum extiterit, pecunia quæ inde habebitur ad nullos usus alios quam in acquisitionem, seu debitorum solutionem hujusmodi convertatur. Et si secus actum fuerit, Abbas Monasterii, vel alius Præsidentis Conventuali loco, pecuniam hujusmodi ad usus alios ut præfertur convertens, vel conversioni hujusmodi consentiens, ab administratione sua per Abbatem deponatur ipsius. Cæteri vero Monachi participes vel consentientes in idipsum, sint ad quodcumque officium seu administrationem ejusdem Ordinis inhabiles ipso facto. Nec pecunia ipsa in solius Abbatis seu alterius regimini Præsidentis, aut Bursarii alicujus eorum remaneat potestate, sed reponatur in aliquo securo loco sub quadam ferraturis, & diversificatis clavibus, quarum primam teneant Abbas Monasterii seu loci Conventualis regimini Præsidentis, secundam Bursarius, tertiam Prior claustralis, & quartam alius Monachus ipsius Monasterii seu loci Conventualis, de quo ejusdem Monasterii seu loci Conventualis Conventui seu majori & saniori parti ejusdem expedire videbitur, fideliter conservandam.

Locum fundandi non est in usu, sed in acquisitione, seu debitorum solutionem hujusmodi convertatur.

§. 6. Volumus etiam quod circa concessionem jurium, aut reddituum alicui ad vitam ejus, vel aliud certum tempus, & circa locationes, vel etiam reddituum aut fructuum venditiones ultra quinquennium faciendas, præmissa forma per omnia observetur, hujusmodi tamen consultatione ac licentia Romani Pontificis, & etiam licentia dicti generalis Capituli, & relatione in eo faciendâ exceptis. Permittimus tamen quod parva, & brevia

alium recipere, nec illud à suis recipi permittant, expensas tamen quas fecerint ad visitatum Monasterium eundo, & de ipso redeundo, recipere valeant juxta ordinationem super hoc factam per Clementem eundem.

Et à Monasteriis interuentibus visitum solimmodo recipiant.

§. 13. Ubi autem à Monasterio jam visitato, usque ad Monasterium visitandum aliquod vel aliqua Monasteria in itinere constituta extiterint, ad quæ dicti Visitatores possint commodè declinare, hoc ipsi efficere valeant, dictaque Monasteria taliter constituta, eosdem Visitatores charitativè recipere, decenterque tractare, ac eis providere in victualibus teneantur, & pro diebus quibus ad hujusmodi constituta, ut præfertur, Monasteria declinabunt, & eis ut prætangitur provifum extiterit, nullas expensas possint à Monasteriis seu locis recipere visitatis. Abbas autem contra prædicta recipiens, nisi infra duos menses à receptione hujusmodi computandos, eis à quibus receperat, receptum restituat, ipsis elapsis, duplum restituere teneatur. Monachus verò quicquid contra id receperit, restituere non postponat, & ob hoc regulari subiaceat disciplinæ.

Qui & quando Visitatores sibi in Visitacionibus Abbates adungere possint.

§. 14. Nec audeant præfati Visitatores in ipsis Visitacionibus, sibi alios Abbates adungere, nec ipsi alii Abbates se illis adjungant, nisi pro consilio, vel auxilio, ubi casus depositionis alicujus Abbatis, vel aliud magnum & arduum negotium, seu patriæ, vel locorum, per quæ transire haberent, periculum immineret, seu interpretatio linguarum necessaria foret: verumtamen Cisterciensis, & quatuor Abbates quatuor principalium filiarum, qui sunt pro tempore, ac superius nominantur, in eisdem visitacionibus unum alium Abbatem si velint secum recipere, vel sibi adungere, valeant.

Visitatores an possint revelare nomina eorum, qui in Visitacionibus secreta eis nominant.

§. 15. Neque prædicti Visitatores nomina eorum, qui eis in ipsis visitacionibus secreta revelaverint aliqua, ea revelare præsumant, nisi tunc demùm, cum propter revelata hujusmodi ad alicujus punitionem vel pœnam fuerit procedendum, necnon revelantes hujusmodi puniantur plus vel minus, prout facti qualitas exiger, secundum arbitrium ipsius Ordinis Capituli generalis.

Abbatibus visitatores quid recipere possint. Ad hoc vide etiam supr. conf. 3. Clem. IV.

§. 16. Et quod Abbates majores post Abbatem Cisterciensem, & quatuor alii Abbates earundem principalium filiarum, qui sunt pro tempore extra visitaciones eorum, sex tantum, alii verò minores Abbates, quatuor elevationibus sint contenti, nec hoc prætextu qui paucioribus uti solebant, credant sibi potestatem plurimum attributam.

Abbatibus & Monachis ad Capitulum eorum vel in domo vadentes, nisi aliter uti hospites ad aliquod Monasterium accedentes, biduo illis stare possint, nisi infirmi exsulant.

§. 17. Rursus præcavere volentes, ne per Abbates vel Monachos dicti Ordinis declinantes ad alia Monasteria ejusdem Ordinis, veniendo ad hujusmodi Capitulum generale, vel de illo redeundo, seu alias, hujusmodi alia Monasteria plus debito aggraventur, statuimus & ordinamus, quod Abbates aut Monachi præfati ad idem Capitulum venientes, vel de ipso redeuntes, seu alias, tanquam hospites ad aliquod Monasterium seu locum Conventualem jam dicti Ordinis declinantes, non remaneant in eodem Monasterio seu Conventuali loco, vel aliorum locorum ipsorum, ultra diem, quæ illuc declinaverint, & sequentem, nec ultra dictos dies Abbas, vel Cellerarius, aut aliquis alius dicti monasterii seu loci conventualis, aut aliquorum locorum eorundem, ipsos invitare, vel amplius eis aliquid ministrare præsumat. Quod si ex aliqua rationabili causa, ipsi vel aliquis de familia eorundem amplius remanere voluerint, expensas quas tunc ibi fecerint, de bonis proprii monasterii, vel aliunde procuratis solvere teneantur. Quicumque verò contrarium fecerint, tam dantes, quam recipientes, de inobedientia, & transgressione hujusmodi statuti & ordinationis nostrorum, per generale dicti Ordinis Capitulum puniantur. Sed per prædicta nullum jus ipsorum declinantium alicui acquiratur, etiam per ipsos duos dies vel alias ad aliquod Monasterium seu locum Conventualem ejusdem Ordinis, aut locorum eorum declinandi, aut in eorum aliquo remanendi: hoc tamen salvo, quod circa patenter infirmantes solita charitas, & pia hospitalitas observentur.

Abbatibus non accedentes ad Capitulum generale coercantur ut hic.

§. 18. Quia verò ideo sunt hujusmodi generalia Capitula, instituta, ut in eis de statu Monasteriorum, & aliorum locorum regularium, ac de reformatione Ordinis,

& observantia regulari, tractatus debeat diligens adhiberi, dignum & debitum fore dignoscitur, ut ad illa conveniant universi, quibus id imminet, præpeditio nem canonicam non habentes. Quare statuimus & etiam ordinamus, quod Abbates ipsius Ordinis, qui de cætero non venerint ad dictum Capitulum generale (qui venire tamen tenebantur secundum Ordinis prædicti statuta, non habentes impedimentum legitimum, seu licentiam specialem ab eo qui dare possit eandem) exhibere teneantur duplum ejus quod expensuri essent ad idem Capitulum, veniendo & redeundo de illo, duplumque hujusmodi solvere in sequenti Capitulo generali in utilitatem ipsius generalis Capituli convertendum, & quod possint Definiores ejusdem Capituli generalis tales Abbates non venientes, ad duplum hujusmodi exsolvendum, auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, sublato appellationis obstaculo coartare, eorumque super hoc processum habendum, & ferendas sententias publicare, ac facere publicari. Quodque circa ipsum duplum in totum vel in partem nulli valeat fieri gratia, vel remissio indulgeri. Illi verò Abbates qui legitimum impedimentum, seu licentiam hujusmodi asseruerint se habere, illa conventibus suis tempore quo iter eundi ad d. Capitulum arripere debent, exponere teneantur, & nihilominus subsequenter de dictis impedimento sive licentia in ipso generali Capitulo fidem facere per suum procuratorem, seu executorum probum & idoneum virum, habentem speciale mandatum præstandi juramentum in animam ipsius mittentis, causas absentis, ac impedimentum hujus vera esse, quod quidem juramentum præstare teneantur, si visum fuerit Abbati Cisterciensi, qui est pro tempore, ac Præsidentibus ipsi Capitulo generali. Et si Abbas ac Præsidentes præfati tale impedimentum & licentiam ipsam non esse legitimam fuerint arbitrati, tales Abbates qui ad idem Capitulum nequaquam venerunt, declarent incurrisse pœnam solvendi præfatum duplum, quemadmodum est præmissum.

Quia verò nonnulli, sicut accepimus, ad solvendum contributiones, quæ in eodem Ordine pro necessitatibus & usibus communibus, & alias consuetis ipsius Ordinis pro tempore imponuntur, se reddunt difficiles & remissos. Nos adversus eos, & circa negotia contributionum ipsarum, aliaque illa contingentia, prout sequitur, duximus providendum, videlicet quod Abbati Cisterciensi, & quatuor Coabbatibus principalium filiarum supradictis, & qui pro tempore fuerint, & quilibet eorundem auctoritate Apostolica, remoto appellationis obstaculo, per censuram Ecclesiasticam, & per alia remedia, juxta d. Ordinis instituta & observantias consuetas, aliaque opportuna remedia, compellendi eos, quibus dictæ contributiones pro tempore impostæ fuerint, ad solvendum easdem, & ad id etiam coartandum, recusantes seu negligentes solvere præfatas contributiones jam impostas, & quosvis alios impedimentum præstantes publicè vel occultè, quo minus contributiones prædictæ solvantur, ad desistendum prorsus ab impedimento hujusmodi, necnon processibus habendos, ac excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliasque sententias ferendas in tales recusantes, negligentes, & impedimentum præstantes, nunc & in posterum, in eorum & alijs Monasteriis ac locis circumvicinis dicti Ordinis, prout fuerit opportunum, ac in generali Capitulo ipsius Ordinis publicandi, & publicari faciendi, plenam atque liberam concedimus tenore præsentium potestatem.

§. 19. Quia verò nonnulli, sicut accepimus, ad solvendum contributiones, quæ in eodem Ordine pro necessitatibus & usibus communibus, & alias consuetis ipsius Ordinis pro tempore imponuntur, se reddunt difficiles & remissos. Nos adversus eos, & circa negotia contributionum ipsarum, aliaque illa contingentia, prout sequitur, duximus providendum, videlicet quod Abbati Cisterciensi, & quatuor Coabbatibus principalium filiarum supradictis, & qui pro tempore fuerint, & quilibet eorundem auctoritate Apostolica, remoto appellationis obstaculo, per censuram Ecclesiasticam, & per alia remedia, juxta d. Ordinis instituta & observantias consuetas, aliaque opportuna remedia, compellendi eos, quibus dictæ contributiones pro tempore impostæ fuerint, ad solvendum easdem, & ad id etiam coartandum, recusantes seu negligentes solvere præfatas contributiones jam impostas, & quosvis alios impedimentum præstantes publicè vel occultè, quo minus contributiones prædictæ solvantur, ad desistendum prorsus ab impedimento hujusmodi, necnon processibus habendos, ac excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliasque sententias ferendas in tales recusantes, negligentes, & impedimentum præstantes, nunc & in posterum, in eorum & alijs Monasteriis ac locis circumvicinis dicti Ordinis, prout fuerit opportunum, ac in generali Capitulo ipsius Ordinis publicandi, & publicari faciendi, plenam atque liberam concedimus tenore præsentium potestatem.

Contributiones recipiantur à Abbate per Capitulo, seu Definitorum ejus pro necessitatibus & usibus communibus, aliasque consuetis jam d. Ordinis dispensent easdem, & si quid de ipsis contributionibus super fuerit, in aliquo Monasterio securo ad hoc per dictum Capitulum, vel per ipsius Definiores eligendo ponatur, & sub provisione custodiæ per ipsos tres Abbates super hoc adhibenda, sub tribus feraturis, & diversificatis clavibus, de quibus quilibet ipsorum trium Abbatum suam clavem

§. 20. Volumus autem quod prædictas contributiones deinceps recipiant tres Abbates d. Ordinis ad hoc per ipsum generale Capitulum, seu per Definiores ejusdem, annis singulis deputandi, qui juxta ordinationem d. Capituli, seu Definitorum ejus pro necessitatibus & usibus communibus, aliasque consuetis jam d. Ordinis dispensent easdem, & si quid de ipsis contributionibus super fuerit, in aliquo Monasterio securo ad hoc per dictum Capitulum, vel per ipsius Definiores eligendo ponatur, & sub provisione custodiæ per ipsos tres Abbates super hoc adhibenda, sub tribus feraturis, & diversificatis clavibus, de quibus quilibet ipsorum trium Abbatum suam clavem

Religionis opprobrium, & exemplum & perniciem aliorum, penitus reprobantes, auctoritate ordinamus eadem, quod nullus Abbas, Provisor, Prior, Cellerarius, vel alius deinceps, hæc aliquatenus observare præsumat, nec etiam observari permittat, aut ministrare vel ministrari facere occasione observantiarum, consuetudinum, seu statutorum prædictorum carnes alicui prædicti Ordinis, præterquam in aliis casibus licitis & permisis.

Dormiant Monachos in communi dormitorio.

§. 33. Cumque tam secundum canonica, quam regularia instituta, in unum locum dormire debeant Monachi universi, & prætextu camerarum se junctari, quæ in aliquibus Monasteriis extra Infirmatoria propter cellas, quæ in dormitoriis sunt constructæ, multæ sint inhonestates, & dissolutiones indyctæ: Nos super his expressius & salubriter providere volentes, statuimus, & ordinamus, quod nullus de cætero Monachorum in cameris jacere audeat, nisi solummodo propter inaequalitatem corporalem (& tunc in cameris Infirmatorii dumtaxat) sed omnes in dormitorio jaceant, nisi forte ab hoc aliquis propter officium excusetur, & tunc possit alibi, si aliter commodè in dormitorio jacere non valeat.

Cella in dormitorio non construatur, & constructa destruantur.

§. 34. Ad hoc etiã statuendo & ordinando adjicimus, quod deinceps cellæ in dormitorio nullatenus construatur, & si quæ jam constructæ fuerint, omnino per Abbates vel principales Prælatos proprios, infra tres menses à tempore quo hoc statutum & ordinatio ad eos pervenerit, & eis negligentibus, seu non valentibus, per Visitatores in prima visitatione quam impendent, auctoritate Apostolica destruantur, & quod super his resistentes eisdem, vel impedimentum aliquod præstantes, seu præstari procurantes, & ad hoc dantes auxilium, consilium vel favorem, publicè vel occultè, incurrant excommunicationis sententiam ipso facto. A qua quidem sententia nequeant nisi per Visitatores absolvi præfatos, quos etiam ipsi Visitatores per alia juris & statutorum ejusdem Ordinis remedia valeant coercere. Priores tamen claustrales, & Superiores possint juxta Abbatis, vel Prælati principalis arbitrium, cellam habere infra dormitorioium competentem. Dicitur autem visitatores, quod super his invenerint, vel fecerint, referant plenè ac fideliter in ipsius Ordinis subsequenti Capitulo generali.

Prælatio certa portio nis Monachis prohibetur, hoc mox infra declaratur.

§. 35. Quia vetò in nonnullis Monasteriis & aliis locis Conventualibus dicti Ordinis servari dicitur abusive, quod quilibet Monachus certam bladi, panis, vini, vel pecuniæ recipiat portionem: Nos propterea abusus hujusmodi detestantes, & etiam abolentes, ac volentes in hac parte utiliter providere, auctoritate prædicta firmiter prohibemus, quod deinceps in nullo ipsius Ordinis Monasterio fiant hujusmodi portiones. Sed ministrantur unicuique, prout communitas ejusdem Ordinis observavit hæcenus atque servat.

Concessio certi redditus similiter interdicitur.

§. 36. Adjicientes ac prohibentes etiam, quod nulli Monacho certi redditus aut proventus, seu pars reddituum vel proventuum, aut aliqua pensio pro victu vel vestitu, seu ex quacunque alia causa, de cætero concedantur, vel alicui assignentur, aut alicui vel aliquibus Monachis ab extraneis concedi vel donari permittantur eisdem. Sed in utilitatem Monasteriorum ipsorum per Abbates proprios convertantur.

Et etiam divisio bonorum vel reddituum inter Abbates & Conventus vetatur sub penis hic enumeratis.

§. 37. Quodque inter Abbates, & Conventus, aut officiales alicujus Monasterii dicti Ordinis, nequaquam fiat sectio bonorum, fructuum, reddituum vel proventuum eorum, sed cõmunibus ipsorum usibus deputentur. Nos enim concessiones vel assignationes eisdem Monachis de dictis redditibus vel proventibus, seu eorum parte aut pensione aliqua factas, ac sectiones bonorum, seu discretionis fructuum, reddituum, vel proventuum hujusmodi, si quæ factæ sunt, totaliter revocamus. Abbates vetò qui deinceps portiones prædictas, aut sectiones, seu divisiones hujusmodi bonorum & aliorum præfatorum Monasteriorum suorum fecerint, vel fieri concesserint, aut hæcenus factas servari permiserint, deponantur. Monachi autem qui prædictis resistierint, vel impedimentum per se vel alium præstiterint, seu præstari procuraverint, tanto tempore carceri mancipentur, quanto Abbati, seu alii principali Prælato eorum visum fuerit expedire, ac si etiã Abbati, vel ipsi principali Prælato in

hoc contradixerint, perpetuo carceri mancipentur. Abbates vetò benemeritis qui voluntariè cesserunt vel cedent in posterum, sufficiens & congrua provisio, prout Abbati, & Abbati successori cedentis Abbatis, de cõsilio seniorum de Conventu illius Monasterii cujus regimini cessit vel cedit, visum fuerit, assignetur & etiã præbeatur.

Expensarum occasio subtrahatur, auctoritate inhibemus eadem, ne quisquam Monachus vel Conversus dicti Ordinis, cujuscumque status vel conditionis existat, equitaturam tenete præsumat, Cellerariis, Procuratoribus, & Grangiarum Gubernatoribus dumtaxat exceptis, quibus Abbas possit hoc de una tantum concedere, si viderit expedire. Cellerariis tamen Cisterciensium, & aliorum quatuor Monasteriorum totidem principalium filiarum prædictarum dux possint equitaturæ concedi, si eorum Abbatibus videatur.

§. 38. Et ut omnis evagationis ac inutilium expensarum occasio subtrahatur, auctoritate inhibemus eadem, ne quisquam Monachus vel Conversus dicti Ordinis, cujuscumque status vel conditionis existat, equitaturam tenete præsumat, Cellerariis, Procuratoribus, & Grangiarum Gubernatoribus dumtaxat exceptis, quibus Abbas possit hoc de una tantum concedere, si viderit expedire. Cellerariis tamen Cisterciensium, & aliorum quatuor Monasteriorum totidem principalium filiarum prædictarum dux possint equitaturæ concedi, si eorum Abbatibus videatur.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

§. 39. Quamvis autem contra Monachos proprietarios, exceptis administratoribus, sit plenè provisum per canonicas sanctiones, cum abdicatio proprietatis sit annexa regulæ Monachali, nos tamen specialius providere volentes, contra illos Monachos, & Conversos dicti Ordinis, qui suæ salutis oblitii, contra regularem institutionem, pecunia congregata, jura, possessiones, redditus, pensiones, animalia, & alia bona emerunt, seu emiserunt, & faciunt, aliquando proprio, & sæpè nomine alieno, multis super his figmentis adhibitis, aliisque ipsa tradunt animalia nutrienda, & cum augmento vel lucro sibi vel alteri reddenda eorum nomine, seu pro ipsis, & alios multos contractus tanquã negotiatores exercent; necnon appetentes lucra turpia, & sectantes peculium occultant, & illicitè detinent, in suarum periculum animarum, auctoritate præfata decernimus, omnia præmissa, quæ tamen alias restitutioni non subjacent aliorum, fore per Abbates proprios Monasteriis propriis applicanda, & in utilitatem ipsorum Monasteriorum totaliter convertenda. Quodque ipsi Abbates alicui Monacho vel Converso talia faciendi licentiam nequeat impertiri, & quod dicti Monachi & Conversi prædicta committentes, vel hujusmodi applicationi seu conversioni aliquatenus resistentes, vel impedimentum publicè, vel occultè præstantes, seu præstari procurantes, & peculium prædictum non revelantes & reddentes Abbatibus prælibatis, sint eo ipso inhabiles ad quodcumque officium, administrationem, regimen & gubernationem quamlibet in eodem Ordine obtinendam; permittimus tamen quod cum ipsis Monachis & Conversis possit Abbas eorum super pœnis hujusmodi dispensare, dum prædicta revelaverint, & plenè restituerint, quando eis videbitur expedire. Monachis autem, & Conversis etiam administrationes habentibus, pecunias, vel alia bona quibuscumque mutuantiis, vel debita fingentibus quæ non debent, talis pœna per Abbates proprios imponatur, quæ sit illis ad salutatis correctionis profectum, & cæteris attentare similia volentibus in exemplum.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

§. 40. Et quia per Ministros providos administrationes bonorum consueverunt fructuosè ac laudabiliter exerceri, volumus ut Abbates Monasteriorum ejusdem Ordinis sic bona Monasteriorum suorum dispensare ac providere talia teneantur, quod Monachis & Conversis, tam sanis quam infirmis sufficienter provideatur in victu ac vestitu, secundum cujuslibet Monasterii facultates, & qualitates cujuslibet regionis.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

§. 41. Quodque in Monasteriis prædictis non plures Monachi vel Conversi ponantur, quàm ex facultatibus dictorum Monasteriorum possit congruè provideri.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

§. 42. Præbere quippe materiam intendentes, quod in eodem Ordine per sacræ Theologiæ studium profectores ipsius erudiantur, & illustrentur in illa, ut in Ecclesia Dei sibi ipsis, & aliis fructus salutis, favoris, honoris, & honestatis, cœlesti agricola irrigante ac multiplicante producatur, matura deliberatione præhabita, subscripta de præfato & alias literali studio, scholaribus provectis, ac Doctoribus, & alia quæ circa ea, rationabiliter & opportuna fore perspeximus, auctoritate sæpè dicta statuimus, ordinamus, & disposuimus, pro moderno & postero tempore valitura, perpetuè & inviolabiliter observanda: videlicet

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

Propria omnia hereditaria etc. ad XII. l. sua cuiuslibet.

videlicet quod generalia studia dicti Ord. in sacra pagina Parisiis, Exoniæ, Tolosæ, & apud montem Pessulanum Magalon. dioc. deinceps existant. Studium autem quod Stellas Pampilonen. dioc. fore consuevit, Salamanticam transferimus, propter propinquitatem Studii Tolosani. Ordinantes quod Bononiæ fiat Studium, quando comode fieri poterit, & domus pro studentibus fiat, vel ematur. Fiarque Salamanticæ illud idem. Metis quoque sit particulare Studium in scientiis primitivis, ubi etiam domus pro Alemannis per generationem supradicti Monasterii Morimundi ematur, quantum generatio ipsa in Alemannia se extendit. Quodque domibus eorum, qui studebunt Bononiæ, ac Salamanticæ, illi Abbates seu Rectores eorum præsent, de quibus ordinabitur per ipsius Ordinis Capitulum generale.

§. 43. De his namque Provinciis, scilicet de Viennen. Tarentasiens. Ebredun. Arelaten. Aquen. Narbon. Bituricen. Auxinatens. Tarraconen. Cæsaraugulien. Burdegal. & Tolosan. ad præfata Tholosani & montis Pessulani studia transmittantur: Qui verò ad Stellam mitti consueverunt, Salamanticam destinantur, exceptis illis de Regno Navarra, qui mittantur ad ipsum studium Tolosan. Sed Alemanni dirigantur ad studium Meten. pro dictis scientiis primitivis, ad quod quidem Meten. studium nullus de generatione Clarævallis mittatur invitus. Bononiam autem Italici, & Exoniam Anglici, Scoti, Valenses, & Hybernici destinantur. Sed ad studium Parisiense, quod est cæteris præcipuum, & fons omnium studiorum indistincte mittantur ex omnium natione vel generatione secundum modum inferius annotatum, videlicet quod Abbates Monachos illos quos habebunt ad dicta studia mittere, ad ea de consilio Patris Abbatis vel Visitatoris & Conventus proprii, aut sanioris partis ejusdem Conventus, transmittere teneantur. Sic tamen quod mittantur magis dociles, & idonei, necnon ad proficiendum dispositi, & quod tali tempore transmittantur, quod prima die mensis Octobris, vel circa, in Studio Parisiensi existant, in aliis verò studiis in B. Lucæ, vel omnium Sanctorum Festis infallibiliter sint præsent.

§. 44. Numerus autem mittendorum videtur sufficere prout sequitur, consideratis oneribus jam dicti Ordinis, & temporum qualitate, scilicet de quolibet Monasterio cujusque Provinciæ, seu generationis in quo sunt, vel erunt, aut esse poterunt quadraginta Monachi vel supra, Parisios debent mitti duo. De quolibet verò Monasterio in quo sunt, vel esse poterunt triginta Monachi & supra, usque ad quadraginta Monachos exclusivè, ad idem studium Parisiense debeat mitti unus. Et de quolibet Monasterio in quo erunt, vel esse poterunt decem & octo Monachi, & supra usque ad triginta Monachos exclusivè, ad alia generalia studia, vel Parisios, si mittentes maluerint, debeat similiter unus Monachus destinari. Ad Metense autem Studium cum fuerit institutum, de quolibet Monasterio generationis dicti Monasterii Morimundi, quantum ipsa generatio se in Alemanniam, & ultra Rhenum extendit, in quo erunt vel esse poterunt à decem & octo Monachis inclusivè usque ad triginta Monachos exclusivè, unus mittatur ad minus pro scientiis primitivis. Pro quibus, dummodo ipsi mittentes ad illud mittant, destinare ad alia non cogantur.

§. 45. Provisionem equidem studentium taliter limitamus, & sufficientem esse conspiciamus, videlicet quod Magister Regens Parisiensis de communi contributione dicti Ordinis, vel de redditibus communibus octoginta libras Turonensium parvorum, & à Monasterio proprio viginti quinque libras ejusdem monetæ, pro bursa & aliis necessitatibus suis. Baccalarius verò Regens Parisiis, de dicta communi viginti quinque, & à proprio Monasterio alias viginti quinque, pro bursa & aliis necessitatibus ejus. Ac lector Bibliæ in eodem studio de præfata communi, decem, & à proprio Monasterio viginti libras ipsius monetæ percipiant annuatim. Quilibet verò scholarium studens in ipso studio, viginti libras dictæ monetæ à proprio Monasterio pro bursa & aliis necessitatibus suis percipiat similiter annuatim. Sed in aliis studiis Abbates ipsorum studiorum Rectores, Magistro in Theologica facultate in illis Regenti, de quadraginta libris præ-

dictæ monetæ pro bursa & aliis necessitatibus suis providere annis singulis teneantur. Quando autem Baccalarius in eisdem studiis reget, ubi commodè non reperitur Magister, teneantur dicti Abbates dicto Baccalario de triginta libris prædictæ monetæ pro bursa & omnibus necessitatibus suis annis singulis providere.

§. 46. Ordinamus quoque ut in quolibet generali prædictorum studiorum unus, qui Bibliam biblicè, seu textualiter continuè legat, existat, cui ultra quindecim libras jam dictæ monetæ, quas percipiat à proprio Monasterio pro bursa, centum solidi ejusdem monetæ pro omnibus aliis necessitatibus suis annuatim à Cellerario de burfis scholarium tribuantur. Quilibet autem scholaris in dictis aliis studiis generalibus præter Studium Parisiense, ac in dicto studio Metensi quindecim libras prædictæ monetæ à proprio Monasterio pro bursa & omnibus aliis necessitatibus suis percipiat annuatim. Siquidem omnes provisiones hujusmodi, tam Abbates dictorum studiorum Rectores, quam Abbates proprii, prout quemlibet eorum contingerit, seu tangere poterit, mittere teneantur ad dicta studia eorum sumptibus, & illas ibidem solvere terminis superius designatis, quibus ipsi mittendi esse debent in studiis memoratis.

§. 47. Cellerarii verò & alii expensas dictorum studiorum facientes, teneantur præstare, quod omnia que recipiunt de provisionibus ipsorum studiorum & studentium, fideliter dispensabunt, & tenebuntur etiam reddere rationem de receptis & expensis in fine cujuslibet mensis, præsentibus Magistro, seu Lectore dictorum studiorum Baccalario, & provisoro, ac septem aliis discretioribus scholaribus, quos dicti Provisor, Magister & Baccalarius ad id deliberaverint advocandos.

§. 48. Et ut ipsi Abbates, qui admittendum & providendum adstringuntur, prout superius est expressum, diligentiam adhibeant, & abjiciant desidiam in præmissis, volumus & ordinamus quod Abbas, qui dictis terminis Monachos, seu Monachum, quemadmodum prædictum existit, non miserit cum provisionibus supradictis, teneatur elapso mense duplum provisionum hujusmodi suis expensis mittere ad Studium antedictum. Cujus quidem dupli medietas studentis, pro quo mitti debebant, pro libris applicetur emendis, & alia in usus communes aliorum studentium per Cellerarium convertatur. Et si dictus Abbas duplum præfatum, ut præfertur, infra sex menses dictos terminos immediatè sequentes non miserit, ei sit eo ipso elapsis ipsis sex mensibus ingressus Ecclesiæ interdictus, dictasque pœnas incurrant Abbates eorundem studiorum Rectores, qui dictis terminis non miserint, & non soluerint provisiones præfatas, prout superius est descriptum. Quod si prædicti pœnas hujusmodi per tres menses dictos sex immediatè sequentes pertinaciter tolerarent, eo ipso à divinis officiis sint suspensi.

§. 49. Et ut eisdem studentibus animarum cura non desit, volumus & ordinamus, quod in eisdem studiis generalibus, Abbates ipsorum studiorum Rectores deputent idoneos Provissores, qui curam habeant animarum studentium in eisdem, quique illos corrigant & absolvant, sicut proprii Abbates subditos propriè corrigere, & absolvere possunt in Monasteriis eorundem: propter hoc tamen dicti studentes à potestate proprii Abbatis exempti aliquatenus non existant.

§. 50. Ubi autem erit aliquis de Ordine ipso in Parisiensi studio assignatus, qui sit vitæ laudabilis, aliisque idoneus & discretus, & ad Baccalariatum, vel Magistrum Theologiæ dispositus & propitius, Abbas Cisterciensis qui est pro tempore, cum consilio Magistrorum, Baccaliorum & Provissoris domus studentium Parisiis, mandet Abbati proprio, quod talem non revocet, sed eum permittat in hujusmodi licentia perfici, & ad statum Baccalariatus, ac honorem Magistratus provehi, lecuramque continuare, prout ipsius Ordinis generale Capitulum ordinabit: possit tamen ipsum generale Capitulum, deficientibus Magistris, seu Baccalariis in Theologia, talem etiam ante Baccalariatum vel Magistratum in quolibet prædictorum generalium studiorum principalem deputare Rectorem, ut eidem generali Capitulo visum fuerit expedire.

Lectio Bibliæ sit in quocunque studio generali.

Studiorum expensas facientes inveniuntur hic.

Abbates cedentes mittentes studentes cum dictis provisionibus: tamen sustinentur.

Provissores animarum studentium deputantur.

Quod si quis de Ordine Cisterciens. in studio Parisiensi assignatus, sit dispositus ad Baccalariatum, non revocetur, & ei

Studentes Ordinis iura Canonica non audiant.

§. 51. In favorem utique studii ejusdem Theologiae, ut ab alumnis ejusdem Ordinis studentibus illi ferventius attendatur, statuimus, ordinamus & prohibemus expressè, quod in nullo dictorum Studiorum legantur, vel audiantur jura Canonica, nec etiam extra illa, per aliquem studentium eorundem. Quod si quis contrarium attentare præsumpserit, sit eo ipso ad claustrum suum ab hujusmodi studio revocatus. Nec Cellerarius dictorum Studiorum ex tunc in aliquo illi provideat, sed incontinenti ad proprium Monasterium remittatur, de transgressione ac inobedientia hujusmodi secundum arbitrium Abbatis proprii puniendus.

Officiales idonei pro obsequio studentium deputentur.

§. 52. Et ut in dictis Studiis pro studentibus in eis necessaria non desint obsequia, volumus & ordinamus, ut præfati Abbates ipsorum Studiorum Rectores, in eis provideant de Cellerariis, & aliis Officialibus idoneis, prout necessitas, vel utilitas cujuslibet Studiorum requirit ipsorum. Quodque ipsi Cellerarii & Officiales juramentum præstent de fideliter dispensando, ac de receptis & expensis cautionem reddendo, quemadmodum superius est expressum.

Qui Rectores & Officiales in Parisiensi & aliis studiis obligantur, & a quibus.

§. 53. Et quia decet & expedit, ut inter Studia cetera, Studium Parisiense refloreat, & jure sine intermissione durabile studii hujusmodi Theologiae jam dictæ statuimus & ordinamus, quod quamdiu pro dictis Studiis generalibus, præter Bononiense, Salmantinum, & Metense Studia, Magistri in Theologia idonei de præfato Ordine in eodem Studio Parisiensi, vel si non ibi, alibi poterunt reperiri, teneatur idem Capitulum generale, Magistrum in Theologia principalem deputare Lectorem, alioquin magis idoneum Baccalarium, quem ad hoc poterunt Parisiensi, vel si non ibi, alibi reperire, quos dictum Capitulum generale ad suscipiendum & continuandum lectionem hujusmodi, si necesse fuerit, per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia, sub lato appellationis obice, etiam auctoritate Apostolica coarctandi, dicto Capitulo ac Definitoribus ipsius, necnon Abbatibus dictorum Studiorum Rectoribus, communiter vel divisim plenam atque liberam tenore præsentium concedimus potestatem. Præfato insuper Capitulo generali similem potestatem concedimus compellendi, appellatione remota, per censuram & remedia hujusmodi, Abbates ipsorum Studiorum Rectores, ad recipiendum Magistros in Theologia, & Baccalarios ad prædictam lectionem, & ad providendum eisdem de communi contributione ipsius Ordinis, & pro bursa & aliis necessitatibus, annis singulis, prout de provisionibus hujusmodi est superius limitatum. Ipsi vero Magistri non pomposè manere, seu lautè vivere præsumant in Studiis antedictis, sed humiliter & devotè legant, cibis competentibus vescantur, & uno solo servitute clerico sint contenti. In Studio autem Metensi provideat de Lectoribus, & aliis Officialibus domus studentium, Abbas prædicti Monasterii Morimundi, qui est, & qui pro tempore fuerit, de consilio sui Conventus, vel majoris & sanioris partis ejusdem, prout sibi videbitur expedire.

Doctores quid inveniunt, quibus obsequere debeant.

§. 54. Et cum sit dedecens & deformis, ut quis, præsertim Religiosus, cum vanitate & imperitia Cathedram ascendat præminentie magistralis, statuimus & ordinamus, quod de cetero nullus de Ordine prædicto assumatur ad recipiendum magisterii seu doctoratus honorem, nisi prius per eum præstito juramento in præsentia Provisoris & studentium ipsius Ordinis tunc præsentium

in Studio in quo hujusmodi honorem recipere voluerint, seu majoris partis numero eorundem, quod in assumptione ipsius honoris, vel ante, seu post occasione illius, circa cibos, vestes, vel alia non expendat per se, vel per alium undecumque habuerit, vel fuerit sibi datum, nec quantum in eo fuerit, ultra valorem mille Turonensium argenti expendi permittat ab aliis ejus consanguineis vel amicis. Baccalarii etiam jurare similiter teneantur in præsentia prædictorum, quod occasione Baccalariatus sui, vel ante, seu post, nullum festum seu convivium faciant, per se vel alium, seu fieri permittant, quantum in eis fuerit, à quibuscumque aliis eorum consanguineis vel amicis.

§. 55. Ad hæc denique statuimus & ordinamus, quod quicumque dicti Ordinis, qui tamen in eodem Studio Parisiensi, vel in aliquo alio prædictorum generalium ipsius Ordinis Studiorum per sex annos in Theologia studuerint, & ad hoc idonei extiterint, in dicto Studio Parisiensi possint cursus Bibliæ facere, & qui per octo annos studuerint, ut præfertur, sententias legere in Parisiensi studio memorato.

§. 56. Non obstantibus quibusvis statutis & consuetudinibus, ac observantiis Ordinis Monasteriorum, locorum Conventualium, & Studiorum sæpè dictorum contrariis, juramentis, confirmationibus Apostolicis, aut quibusvis firmitatibus aliis roboratis, & illo præsertim statuto, quo in eodem Studio Parisiensi caveri dicitur, quod nullus possit legere cursum Bibliæ, nisi ibidem studuerit septem annis, quodque non permittatur sententias legere, nisi etiam inibi studuerit decem annis, prout sic vel aliter in statutis ipsius studii Parisiensis dicitur contineri. Necnon quibuslibet privilegiis, indulgentiis & literis Apostolicis Ordini, Monasteriis, locis Conventualibus, & Studiis præfatis, sive universitatibus Magistrorum & scholarium eorundem, in contrarium concessis, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus hujusmodi statutorum, & ordinationum nostrarum, omniumque aliorum & singulorum contentorum in eisdem præsentibus valeat quomodolibet impediri, & de quibus, quorumque totis tenoribus plenam & expressam oporteat in nostris literis fieri mentionem.

§. 57. Ne autem suprascripta, vel aliqua, seu aliquod eorundem in oblivionis lubricum deducantur, seu parvipendantur ab aliquo, quinimò ut de ipsis nunc & perpetuis futuris temporibus notitia certior habeatur, eadem auctoritate statuimus, ordinamus, & districtè injungimus, ut in primo generali Capitulo dicti Ordinis, & deinceps singulis annis in eodem Capitulo generali, ac semel quolibet anno in quocumque Monasteriorum, & locorum Conventualium prædicti Ordinis, omnibus Monachis eorum in Capitulo ad hoc specialiter congregatis, præmissa omnia & singula de verbo ad verbum legantur, & etiam publice recitentur. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Datum apud Pontem Sorgiæ Avenionensis diocesis, 4. Idus Julii, Pontificatus nostri anno primo.

Definitio quorundam articulorum circa Beatorum visionem, animarumque beatitudinem, & damnationem.

Circa verò Imagines defunctorum cum opinione sanctitatis, nondum à Sede Apostolica Beatificatorum, vel Canonizatorum, cum splendoribus, & laureolis non proponendas, vel tabellas, aut luminaria ad eorum sepulchra apponenda, & circa attestaciones de miraculis eorum asservandis, seu in libris imprimendis, vide quæ sancivit S. D. N. Urb. VIII. Const. 37. Sanctissimus, ipsi. tom. 4.

BENEDICTVS EPISCOPVS, Eiusdem Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Benedictus Deus in donis suis, & sanctus in omnibus operibus suis, qui Sacrosanctam Romanam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam, quam ut vineam plantavit dextera

BENEDICTVS DVODECIMVS.

dextera sua, quamque ut precipuam in Ecclesiarum omnium caput erexit ut videlicet, * dicente Domino ad Petrum: Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, sua miseratione no deserit, seu per beatos Apostolos suos, precipue Petrum & Paulum singulares ejusdem Ecclesie defensores, pia benignitate & corinua pietate custodit: quatenus eisdem rectoribus gubernata, in se stabilis maneat, fundata supra firmam petram, omnesque Christiane fidei cultores illi obediat, illi pareat, illi intendat, sub illius magisterio degant, sub ejus disciplina & correptione consistat: Non in illa dogmatizetur improvidum, inseratur incautum, in fide temerarium ingeratur: Sicque declinent homines a malo, & faciant bonum, ambulent per vias rectas, & ad meliora per sancta desideria proficiantur, ut sperent justorum propinquas aeternae vitae retributiones, timeant malorum inferni calamitates non remotas. Nam scriptum est: Ecce venio cito, & merces mea mecum est, reddere unicuique juxta opera sua. Quod si secus a quoquam fuerit attentatum, id protinus sua auctoritate, poenis etiam adjectis, prout expedit viderit, profus evellat. Pro qua, ut in seipsa subsistens alios informaret, passionis suae tempore Salvator noster JESU CHRISTUS Patrem exorasse perhibetur dicens: Simon, ecce Satanas expetivit vos, ut cribraret sicut triticum: ego autem pro te rogavi, ut non deficiat fides tua: & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.

§. 1. Sanè dudum tempore fel. rec. Joannis XXII. praedecessoris nostri, inter nonnullos etiam Theologicae facultatis Magistros, super visione animarum justorum hominum post mortem suam, in quibus nihil erat purgabile, cum de hoc saeculo decesserunt, vel si fuerat, jam purgatum fuerat ex toto, an divinam essentiam videat ante corporum suorum resurrectionem, & judicium generale? Et super nonnullis aliis orta materia quaestionis, ipsorum aliqui negativam, aliqui affirmativam, alii vero secundum suas imaginationes, de visione divinae essentiae ab animabus hujusmodi, diversa, & diversimode ostendere nitebantur, prout ex dictis & scriptis ipsorum noscitur apparere, super rejectis vero suis concertationibus, quae hic causa brevitate omittimus, quia ita ex nostris determinationibus inter se etiam * decidebant: Cumque idem praedecessor noster, ad quem praedictorum determinatio pertinebat, ad decisionem concertationum hujusmodi separaret in suo consistorio publico, tñ fratribus suis S. R. E. Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, quàm Praelatis & Magistris in Theologia, qui multi aderant praesentes, injungendo districtius & mandado, ut super materia de visione praedicta, quado requirerentur ab eo, deliberare, unusquisque diceret quod sentiret. Tamen morte praevectus, sicut Domino placuit, perficere illud nequivit.

§. 2. Defuncto itaque praedecessore praefato, nos divina dignatione ad apicem summi Apostolatus assumpti, diligentius attendentes, quanta ex praemissis eorum concertationibus non solutis, animarum imminente pericula, quanta exinde possunt scandala suboriri, ut ipsorum varietas pereat, & veritatis soliditas innotescat, habita prius super praedictis sollicita examinatione, & diligenti deliberatione cū fratribus nostris dictae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, de ipsorum Fratrum consilio hac in perpetuum valitura constitutione, auctoritate Apostolica definimus.

§. 3. Quod secundum communem Dei ordinationem, animae Sanctorum omnium, qui de hoc Mundo ante Domini nostri JESU CHRISTI passionem decesserunt, necnon Sanctorum Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, & aliorum fidelium defunctorum, post sacrum ab eis Christi baptismum susceptum, in quibus nihil purgabile fuit, quando decesserunt, nec erit quando decedent, etiam in futurum, vel si tunc fuerit aut erit aliquid purgabile in eisdem, cum post mortem suam fuerint purgatae, ac quod animae puertorum eodem Christi baptismate renatorum, & baptizandorum, cum fuerint baptizati, ante usum liberi arbitrii decedentium, mox post mortem suam, & purgationem praefatam in illis, qui purgatione hujusmodi indigebat, etiam ante resurrectionem suorum corporum, & judicium generale, post Ascensionem Salvatoris Domini nostri JESU CHRISTI in cae-

Bullar. Mag. Tom. I.

lum, fuerunt, sunt, & erunt in caelo, caelorum Regno, & Paradiso caelesti cum Christo, Sanctorum Angelorum consortio aggregatae, ac post Domini JESU CHRISTI passionem & mortem viderunt & vident Divinam essentiam visione intuitiva, & etiam faciali, nulla mediante creatura, in ratione objecti visi se habente, sed Divina essentia immediatè se nudè, clarè, & apertè eis ostendente: Quodque sic videntes eadem divina essentia perfruuntur. Necnon quod ex tali visione & fruitione, eorum animae, qui jam decesserunt, sunt verè beatae, & habent vitam & requiem aeternam, & erunt illorum, qui postea decedent, cum eadem divinam videbunt essentiam, ipsaque perfruuntur ante judicium generale. Ac quod visio hujusmodi divinae essentiae, ejusque fruitio, actus fidei & spei in eis evacuant, prout Fides & Spes propriae Theologicae sunt virtutes: Quodque postquam inchoata fuerit, vel erit talis intuitiva ac facialis visio & fruitio in eisdem, eadem visio & fruitio sine aliqua intercessione, seu evacuatione praedictae visionis & fruitionis continuata extitit, & continuabitur usque ad finale judicium, & ex tunc usque in sempiternum.

§. 4. Definimus insuper, quod secundum Dei ordinationem communem, animae decedentium in actuali peccato mortali, mox post mortem suam ad inferna descendunt, ubi poenis infernalibus cruciantur, & quod nihilominus in die judicii omnes homines ante tribunal Christi, cum suis corporibus comparebunt, reddituri de factis propriis rationem, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.

§. 5. Decernentes praedictas nostras definitiones, seu determinationes, & ipsarum singulas, ab omnibus fidelibus esse tenendas. Quicumque autem deinceps praedictarum nostrarum definitionum seu determinationum, ac singularum ipsarum contrarium scienter & pertinaciter tenere, asserere, praedicare, docere, aut defendere, verbo vel scripto praesumpserit, contra eum sicut contra haeticum modo debito procedatur.

§. 6. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, &c.

Dat. Avenione, 4. Kal. Februarii, Pont. nostri anno 2.

Ordinationes & reformationes pro bono regimine V. Monachorum Nigrorum Ordinis sancti Benedicti.

Hujus Ordinis extat praecleara Congregatio Cassinensis, de qua dicam tibi infr. in constit. 2. Eugen. I V. Dispositione.

BENEDICTVS EPISCOPVS, Edna A.D. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1336.

Summi magistri dignatio nos (quanquam immeritos) Procurium. miserantes in Apostolici magisterii Cathedra collocavit, ut nedum praesimus, sed prosumus pariter operibus & exemplis, super cunctum gregem Dominicum nostrae fidei fiducialiter creditum vigilemus, & labores expendamus assiduos, ut nobis & aliis salutis commoda procuremus. Proinde namque inter ceteros Ordines religionisque sacras in triformi conspectu militantis Ecclesiae strenuè dimicantes, ad sacram religionem Monachorum nigrorum nostrae dirigentes attentè considerationis intuitum, optamus in Domino JESU CHRISTO, ut sicut ipsa religio à mari usque ad mare per incrementa temporum suos palmites dilatavit, sic per universa Orbis climata virtutum radiis luminosis jugiter illustretur. Et quamquam circa illius salutem & felicem statum, ejusque aeternitatis, tam per regulares institutiones aliorum Patrum qui de hoc saeculo feliciter transiverunt, quae etiam per juridicas sanctiones provisum existere dignoscatur: Nos tamen ob zelum amplioris salutis, & majoris prosperitatis ejusdem intra nostra praecordia, & cum nonnullis ex fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & dilectis filiis Petro Cluniacensi, Joanne Casedei, Gilberto Massiliensi, Raymundo Salmodiensi, Guilielmo Montisoluti & Gregorio Ysidorensi Monasteriorum Abbatibus ejusdem

Definitio circa damnationem animarum decedentium in peccato mortali.

Prohibitio aliter tenendi.

Sanctio poenalis.

Dat. P. A. 1. die 29. Jan.

dem religionis, decretorum Doctoribus, diligenti tractatu præhabito, & super eo digesta deliberatione secuta, eadem religio in divini cultus obsequio floreat, honestatis candore fulgeat, disciplina regulari præmineat, sapientia ac scientiæ divinæ pariter & humanæ (sine quibus mortalium vita non regitur) fulgoribus rutilet, nec decreseat in profectu substantiæ temporalis, sed potius augeatur, vigeatque inter Cœnobitas suos charitatis soliditas, & persistat sanctimonie fortitudo, in virtute Dominica confidentes, ut præmissa valeant, cooperante superna omnipotentia, efficaciter provenire, auctoritate Apostolica statuta edimus, & ordinationes facimus, quæ ordinatim subscripta serè describuntur, quæve ubique terrarum & locorum infra & per ipsam religionem eadem auctoritate volumus perpetuis, futurisque temporibus firmiter observari. Per editionem nempe statutorum & ordinationum prædictorum, non intendimus aliis iuribus institutis (quatenus eisdem statutis & ordinationibus expressè non obviant,) aliquatenus derogare, sed illa potius approbare.

*Confirmatio
c. 7. de statu
Monachorum.*

§. 1. Subiunctivè igitur statuta, & ordinationes huiusmodi explicantes, constitutionem Concilii generalis de communi Capitulo Abbatum, atque Priorum Abbatum proprios non habentium, in singulis Regnis sive Provinciis faciendo, de triennio in triennium volumus exactè, ne committatur neglectus, observari.

CAPUT PRIMUM.

*Capitulis
Provincialibus.*

Statuimus & etiam ordinamus, quod in Ordine seu Religione dictorum Monachorum nigrorum in singulis Provinciis per nos inferius deputatis, fiat in loco ad hoc deputando de triennio in triennium (salvo iure Diœcesanorum) commune seu Provinciale Capitulum Abbatum, & Priorum Abbatum proprios non habentium, aliorumque Priorum Ecclesiarum Cathedralium ipsius Ordinis seu religionis, vel aliorum majorum in ipsis Ecclesiis post Antistites eorum existentium, quocumque nomine nuncupentur, cæterorumque Prælatorum Abbatum proprios non habentium, ut præfertur exemptorum Ordinis seu religionis eiusdem. Ad quod quidem Capitulum (iusto impedimento cessante) prædicti Abbatum, Priores, & Prælati alii conveniant universi. Et circa id ad reformationem Ordinis seu religionis huiusmodi & observantiam regularem adimplere studeant, quæ in constitutione huiusmodi explicantur: Qui verò ad ipsum Capitulum personaliter venire nequiverint, ad allegandam iusti impedimenti causam cõmonachum suum eiusdem Ecclesiæ vel Monasterii (si commodè fieri valeat) alioquin alium idoneum cum sufficienti mandato causam excusationis sufficientem & clarâ, & etiam potestatem in animas eorum jurandi, veram esse causam huiusmodi exprimentem, ad dictum Capitulum transmittere teneantur: reservato Præsentium huiusmodi Provincialibus Capitulis arbitrio. Quorum potestas de uno Provinciali ad aliud Provinciale Capitulum habeat perdurare, ut pro eorum arbitrio decernere valeant, an causa excusationis, vel causæ excusationum, cum diversæ allegatæ fuerint, sufficientes vel insufficientes existant: & quod cuiquam non sit licitum ab eorum decreto super hoc frivole appellare, vel quovis modo alio reclamare. Non venientes autem, legitimo impedimento cessante, vel excusatorem & procuratorem cõmonachum suum, vel alium idoneum cum sufficienti mandato ad illud, ut præmittitur, non mittentes, teneantur duplum eius quod expensuri fuissent ad prædictum Capitulum veniendo, & in eo morando ac redeundo ab ipso, iuxta eorundem Præsentium arbitrium, seu majoris partis eorum æstimando, in termino per ipsos Præsententes statuendo exolvere, in utilitatem ipsius Provincialis Capituli convertendum. Quodque possint ipsi Præsententes illos ad duplum huiusmodi exoluendum per censuram Ecclesiasticâ auctoritate Apostolica coercere. Eorumque super hoc faciendum processum, & ferendas sententias publicare seu publicari facere in locis Ordinis seu religionis eiusdem. Et quod circa ipsum duplum in totum vel in partem nulli valeat gratia fieri, vel remissio indulgeri. Et nihilominus contra non venientes præfatos, maxime si se malitiosè subtrahant, ut correctio-

nem evitent, sive ut nesciatur status Ecclesiæ vel Monasterii eorundem, alias, prout dictis Præsentibus, seu majori parti eorum visum fuerit, procedatur, ipsorum absentia non obstantem. Circa Præsententes namque ac Visitatores in eisdem Capitulis deputandos, & alia omnia in eis exequenda, illa servantur, quæ in dictis generalis Concilii, & sel. rec. Honorii Papæ III. Prædecessoris nostri constitutionibus expressius continentur. Servatis tamen statutis, ordinationibus & adjectionibus nostris scriptis & infra scriptis, quemadmodum modificatur & perstringitur in eisdem. Et quia Prælatorum & Monachorum ipsius Ordinis seu religionis regularis est institutio & observantia salutaris, decernimus Priores Ecclesiarum Cathedralium Ordinis seu Religionis eiusdem, aut majores in ipsis Ecclesiis post earum Antistites existentes, ac post ipsos Antistites regularem curam Monachorum habentes, quocumque nomine censeantur, ad conveniendum in ipsis capitulis Provincialibus sub modis & pœnis superius designatis, necnon eosdem Priores seu majores & Capitula, cunctosque Monachos earundem Ecclesiarum sive Monasteriorum, etiam si in ipsis Ecclesiis vel Monasteriis, seu extra ea ubicumque Prioratus, officia, vel administrationes habuerint, seu moram traxerint, tam exemptos, quam non exemptos, etiam si ipsi non exempti aliquibus exemptis Antistitibus sint subiecti, fore sub dictorum Capitulum provincialium distributionibus, correctionibus, & ordinationibus inclusos & etiam cõprehensos, & ad illas sub pœnis, quas dicti Præsententes eis duxerint imponendas, per ipsos Præsententes, ac etiam quoscumque dictarum Ecclesiarum Monachos præfatos beneficia Monachalia ad easdem Ecclesias pertinentia obtinentes, ad contributionem in expensis moderatis rationabilibus, quas dicti Priores seu majores fecerint ad ipsa Capitula veniendo, & in eis stando, ac de illis redeundo, per Priores seu majores prædictos, auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam & alia remedia opportuna, sublato appellacionis obstaculo, compellendo. Quodque quivis Ordinarii locorum, exempti, & non exempti, nullum prædictis, vel singulis impedimentum apponant, vel apponi permittant: sed legitimis temporibus requisiti, ea omnia & singula faciant executioni mandari, & inviolabiliter observari. Præcavere siquidem intendentes, ne impedimentum accedens conventioni alicujus provincialis Capituli obesse valeat, intelligimus & volumus, quod si contigerit Ecclesias Cathedralium, Monachales Prioribus vel aliis post ipsarum Antistites (existentibus in eis majoribus, ut præfertur) vel Monasteria seu loca alia Ordinis aut religionis eiusdem suis vacare seu carere pastoribus, qui adstricti essent ad conveniendum in provinciali Capitulo antedicto, tempore videlicet quo imminet ipsam provinciale Capitulum celebrandum, teneantur Capitula Ecclesiarum, & Conventus Monasteriorum, aliorumque locorum Conventualium prædictorum, personam sufficientem de gremio Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum eorundem (si commodè fieri possit) vel aliunde (dum tamen idoneum) transmittere ad dictum Capitulum, pro faciendis & adimplendis omnibus, quæ facere possent Abbates, Priores, necnon Priores seu majores in ipsis Ecclesiis Cathedralibus, seu aliis eisdem locis Conventualibus Præsententes præfati, si venissent ad idem Capitulum, & in eo personaliter interessent. Quod autem præmittitur de provinciali Capitulo de triennio in triennium celebrando, ad cuiuslibet hæsitacionis scrupulum amputandum, ad sanum referri volumus intellectum, scilicet, ut cum uno anno provinciale Capitulum fuerit celebratum, alio proximo futuro anno ab illo valeat abstineri, & fiat omnino anno tertio subsequenti. Sanè quia supervacuum foret edere sanctiones, si prætermitteteretur earum executio, & non essent qui tuerentur eisdem: ordinamus & volumus; ut dictum commune, seu provinciale Capitulum, apud unum de Monasteriis eiusdem Ordinis, seu religionis ad hoc aptum (si in eadè existat Provincia) debeat celebrari. Alioquin celebretur in loco alio congruo & securo, de quo, ac de die primi Capituli huiusmodi celebrandi, & aliis opportunè facientibus circa idem, providebunt illi, qui super hoc per Sedem Apostoli-

Apostolicam fuerint deputati prima vice. Et ut super eodem Capitulo, & per illud ex tunc in posterum & perpetuo rationabilis ordinatio habeatur, statuimus quod in dicto Capitulo primitus celebrando, & semper in antea successivè, Præsidentes singulis Capitulis celebrandis, seu major pars eorum, provideat & ordinare procurent, per quem in sequenti Capitulo sermo fieri, nullaque celebrari debeat, & eligant locum pro celebrando alia vice proxima præfato Capitulo, & qui præfidentes esse debeant in eodem, & sic ex tunc fiat in Provincialibus Capitulis successivis. Provideant etiam qui Abbates, qui & quot ac quoties Ecclesias Cathedralis, Monachales, Monasteria, & alia loca ejusdem Ordinis seu religionis, debeant usque ad ipsum sequens Provinciale Capitulum visitare. Ut igitur de Provinciis in quibus hujusmodi fuerint celebranda, distincta limitatio habeatur, nec de ipsis in posterum hæsitetur, quod Provincie Remensis, & Senensis, pro una. Rothomagensis & Turonensis, cum Monasterio S. Florentii veteris, & membris suis, quod in nullo Episcopatu esse dicitur, pro alia. Bituricensis, & Burdegalensis, cum toto Episcopatu Aniciensi, pro alia. Narbonensis, Tolosanus, & Anxiatensis, pro alia. Cantuariensis, & Eboracensis, pro alia. Cöpostellana, & Hispaniensis, pro alia. Toletana, pro alia. Bracharensis pro alia. Tarraconensis, & Cæsaraugustana, cum toto Episcopatu Majoricensi, pro alia. Lugdunensis, Bisuntinensis, Tarraconensis, pro alia. Viennensis, Arelatenis, Aquisgranensis, & Ebrudunensis, pro alia. Urbs Romana, cum Episcopatibus nobis immediatè subjectis, necnon Sublacenti, & Farfensi Monasteriis, quæ in nullo Episcopatu consistunt, in nostra Provincia constitutis, pro alia. Reginentis, Cusentinensis, S. Severinæ, & Rossanensis, cum Meliteni, & Bisignanensi Episcopatibus, pro alia. Confanensis, Acheruntinensis, Tarantinensis, & Hydruntinensis, pro alia. Barenensis, Tranensis, Sipontinensis, & Beneventanus, cum Troienfi, Melphienfi, Rapallanensi Episcopatibus, pro alia. Neapolitanensis, Capuanensis, Salernitanensis, Amalphitanensis, & Surrentinensis, cum Cassinensi, & Aversanensi Episcopatibus, & Monasterio S. Vincentii de Vulturno, quod in nullo Episcopatu existit, pro alia. Panormitanus, Messanensis, & Montis regalis, cum Episcopatu Meleвитano, pro alia. Stigomensis, & Colocensis pro alia. Gueznensis, pro alia. Amacanenfi, Dublinensis, Castellensis, & Caumenfi, pro alia. Regna Scotia, pro alia. Boëmiæ, pro alia. Dacia, pro alia. Norvegiæ, pro alia. Suesitiæ, Sardinia, Corsica, pro alia. Cypri, pro alia. Provincie Thebanensis, Atheniensis, Patraccensis, Corinthiensis, & Neopacensis, cum toto Patriarchatu Constantinopolitano habeantur pro alia. Patriarchatus Aquileiensis, & Grandensis, ac Provincie Jadrensis, Spalatenfis, & Ragusinis, pro alia. Provincie Mediolanensis, Januensis, & Pisana, pro alia. Ravenna, cum Ferrariensi, & Placentinensi Episcopatibus, pro alia. Maguntinensis, cum Episcopatu Bambergensi sive Regno Boëmiæ, pro alia. Coloniensis, & Treverensis, pro alia. Bremensis, & Maldeburgensis, cum Episcopatu Caminensi, pro alia. Salzbürgensis, pro alia. Regensis, pro alia. Cæterum si qui Episcopatus, aut si qua Monasteria, vel loca dicti Ordinis & Religionis fuerint, quæ in aliqua dictarum Provinciarum minimè includantur, quoad prædicta Capitula, de illa Provincia esse volumus, cui Episcopatus, Monasteria, & loca hujusmodi viciniora existant.

C A P. II.

Potro Visitatores, qui secundum prædictam constitutionem ipsius generalis Concilii fuerint in hujusmodi Provincialibus Capitulis deputati, sint idonei, solliciti & discreti circa visitationis eorum officium exequendum: & cuncta observent, quæ in præfata ejusdem Concilii & alia dicti Honorii, prædecessorum nostrorum constitutionibus statuta existere dignoscuntur: quod si Visitatores ipsi illa exequi omiserint negligentes, eas pœnas incurrere volumus ipso facto, quas incurrunt hi qui non veniunt ad Capitulum Provinciale, præpeditorem Canonicam non habentes. Et quia cupimus ut hujusmodi præfatorum Visitorum officium cum omni sinceritate procedat, interdiximus quod nullus Visitoris sibi deputati eodè

Bullar. Mag. Tom. I.

anno esse valeat Visitor. Prædicti autè Visitatores vel familiares eorum in Ecclesia Cathedrali, Monachali, vel Monasterio, seu loco alio ipsius Ordinis, seu religionis, ad quæ visitationis causa duxerint declinandam, ultra duos dies nequaquam remaneant, nisi evidens necessitas, vel magna utilitas Ecclesie, vel Monasterii, seu loci hujusmodi per eos Visitatores ampliorè inibi morà Visitorum vel familiarium exigerent eorundem, sed tunc id efficiant de Ecclesie, vel Monasterii, seu loci hujusmodi præfatorum consilio seniorum: nec Visitatores seu familiares ipsi, eisdem Ecclesiis, Monasteriis & locis visitatis onerosi & graves existant. Non sumptuosas epulas querant, sed cum gratiarum actione recipiant quod illis honestè & competenter fuerit ministratum. Dicti quoque Visitatores & familiares ipsorum, nullam pecuniam hujusmodi occasione, seu quolibet alio modo recipiant, nec ipsi vel quisquam suorum aliquid munus, quoscumque sit, vel qualitercumque offerant, præsumant recipere: ut non quæ sua sunt videantur querere, sed quæ CHRISTI. Unde statuimus & ordinamus, ut universi & singuli Visitatores hujusmodi, vel familiares ipsorum, qui præter expensas eis duntaxat in victualibus exhibendas, exigere vel recipere pecuniã etiam à volente, & quod si ipsi vel quisquam suorum familiarium, similiter munera recipere quoquo modo præsumperint, duplè ejus quod receperunt, Ecclesie vel Monasterio, seu alteri loco ipsius Ordinis seu religionis ejusdem, à qua vel à quo id receptum fuerit, infra mensem reddere teneantur. Alioquin ex tunc Visitatores hujusmodi duplum ipsum eis ultra hujusmodi tempus restituere differentes, ab officio hujusmodi & beneficio noverint se suspensos, quousque hujusmodi gravatis Ecclesiis, vel Monasteriis, aut locis, de hujusmodi duplo plenariã satisfactionem impendant, nulla eis in hoc dantium remissione, libertate vel gratia valitatis. Et nihilominus (si expedierit) ipsi Visitatores sic suspensi, per Præsidentes dictis Capitulis, & eorum quemlibet ad restitutionem præfati dupli auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam & alia opportuna remedia, remoto appellationis obice, compellantur. Et quia procedit de virtute prudentiæ, si via scâdalis præcludatur: inhibemus Visitoribus memoratis, ne illos, seu eorum nomina, qui ei aliqua secreta in Visitacionibus revelaverint, præsumant aliis revelare: nisi tunc demùm cum propter revelata hujusmodi, ad alicujus punitionem vel pœnam fuerit procedendum. Aliter autem hujusmodi revelantes puniantur plus vel minus prout facti qualitas exiger, secundum arbitrium Præsidentium eorundem.

C A P. III.

Rursus quia Ecclesiis Cathedralibus, & Monasteriis ejusdem Ordinis seu religionis, ad salutem & prosperitatem noscitur provenire, cum in eorū singulis annuatim generale Capitulum celebratur, in quo alii Abbates, Priores, Prælati & administratores eis subjecti Ordinis seu religionis ipsius conveniãt die præfata in illis in quibus statutum existit, dieque statuendo in illis in quibus nondum ad hoc dies hujusmodi constitutus, ut membra suo capiti consonent, & caput respiciat sua membra: Statuimus & etiam ordinamus, ut in singulis Ecclesiis Cathedralibus, & Monasteriis antedictis, die statuto vel statuendo, singulis annis generale Capitulum celebretur, in quo cum Prælati eorum alii Abbates, Priores, Prælati & administratores immediatè eisdem subjecti, studeant convenire ad tractandum de reformatione hujusmodi Ordinis, seu religionis, & observantia regulari, necnon corrigant, & reforment ibidem tam in spiritualibus quam in temporalibus, quæ corrigenda fuerint, ac etiam reformanda. Et in quo tam Abbates, Priores, seu administratores principalium Monasteriorum, & administratores in ipsis Ecclesiis Cathedralibus, quàm prædicti alii subjecti de administrationibus cujuscumque ipsorum, reddant in scriptis (quamvis non requisiti) rationem fidelem: summas videlicet rerum principalium & grossarum, quoad receptas & expensas annuas veraciter explicandi: necnon quanta, & qualia superflua, & etiam debeantur, & ex qua causa, & à quibus personis, aut de sint etiam, veraciter exprimendo. Qui verò legitime præpediti ad Capitulum hujusmodi venire nequivent,

De Capitulis generalibus, & reddendis rationibus.

X 2 ptoct

procuratores idoneos sufficienter instructos, cum sufficienti mandato excusationum suarum causas rationabiles etiam exprimente, cum potestate jurandi in eorum animas, causas hujusmodi fore veras, & reddendi rationem prædictam, & alia faciendi quæ ipsi facerent, si præsentem existerent, ad illud transmittere teneantur. Quod si non venerint, non impediti legitime, vel non transmiserint ad idem Capitulum (ut præfertur) pœnis subjaceant superius contra non venientes ad Capitula Provincialia constitutis. Quorum compulsio, & ipsarum pœnarum executio, ad Abbatem illius Monasterii principalis, in quo ipsum Capitulum celebratur, vel ad illum qui major est post Antistitem in illa Cathedrali Ecclesia in qua celebrari contingeret Capitulum prælibatum, auctoritate Apostolica pertineat, prout supra de Præsidentibus Provincialibus Capitulis est statutum. Et quia memoriam perpetuat & cautelam adjicit conservatio scripturarum: volumus & ordinamus, quod dux scripturæ consimiles fiant, rationes hujusmodi continentes: quarum una penes illum qui Ecclesie post Antistitem, seu Monasterio, ubi dictum Capitulum celebrari contigerit, præsidebit: & alia in arca, pro sigillo Capituli Ecclesie vel Conventus Monasterii præfatorum deputata vel deputanda, seu alio loco competenti, (de quo hujusmodi Præsidenti, & Capitulo, seu Conventui vel majori parti ejus videbitur) ad cautelam & providentiam necessariam & utilem conserventur. Volumus insuper, ut Celerarii, Camerarii, Hospitalarii, Eleemosynarii, Infirmarii, & alii Officiales quicumque, quocumque nomine censeantur, victum seu vestitum conventui vel aliis in dictis Ecclesiis vel Monasteriis, sive locis Conventualibus ministrantes, rationem plenam & explicitam de receiptis, & expensis ratione administrationum vel officiorum hujusmodi, ter annuatim (computata ratione quam reddiderint in generali Capitulo, ut præfertur) in fine scilicet cujuslibet quarti mensis, etiam irrequisitis Prælatis, qui Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis Conventualibus præsunt & præerunt antedictis, & Capitulis seu Conventibus eorundem, aut illis Discretis, qui ad rationem ipsam audiendam & fideliter eis referendam deputati fuerint, reddere teneantur. Proviso attentius quod illi ex hujusmodi administratoribus, Prioribus seu officariis, qui gravia & enormia crimina commiserint, vel committent, vel alias demeriti fuerint, sive per annum excommunicationis, suspensionis, aut interdictionis sententias rationabiliter in eos latas pertinaciter tolerabunt, & de his convicti fuerint, vel alias legitime constiterit, ab eorum superioribus cum consilio seniorum Ecclesiarum vel Monasteriorum, seu locorum prædictorum, nedum à suis administrationibus, Prioratibus vel officiis seu beneficiis amoveri valeant, sed ob crimina vel demerita hujusmodi, pœnis debitis percillantur: ut sit eis in pœnalis confusionis opprobrium, & perniciosum non transeat aliis in exemplum. Ne verò per cupiditatem calliditatis ingenium evenire contingat, quin Capitula prædicta celebrentur locis & temporibus debitis, quemadmodum superius est distinctum, quia forte præterderetur occasio, quod Ecclesie, Monasteria, & loca prædicta gravata forent, & sumptus existerent evitandi: Nos providere volentes, ne Capitulum ipsorum generalium tantæ salutis & prosperitatis fructibus obventuris, malignitatis flatibus resistatur, totaliter ordinamus, quod illi qui venire tenentur ad provinciale Capitulum de triennio in triennium, & ad cujusvis Ecclesie vel Monasterii annuatim Capitula prælibata, vivant cum aliis ipsius loci monachis in communi, & familiaribus suis clericis & laicis, & etiam evectionibus extra Ecclesias, vel Monasteria, & loca ipsa, de suis propriis redditibus providere in necessariis teneantur, quavis constitutione seu consuetudine contrariis non obstantibus. Licet autem circa rationes de administrationibus & officiis (ut præmittitur) reddendas, duxerimus providendum: quia tamen veritatis claritas latebras non requirit, sed metas potius patentis claritatis exposcit, cautius in hac parte super his, Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum præfatorum occurrentes dispendiis, & profectibus providentes, volumus ut Visitatores Capituli provincialis, qui pro tempore fuerint, cum ad Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & loca hujusmodi venerint, eorum officia exequendo, nequaquam omittant, quin de statu spirituali & temporali Ecclesiarum, Monasteriorum, & prioratum & locorum prædictorum plenarie se informant, ut sic reformando vel referendo (prout secundum iura & ordinationes Capitulum hujusmodi salubris & utilis fuerit) Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & locis ipsis providere valeant visitatis, proviso quod prædicta provincialia & alia Ecclesiarum & Monasteriorum prædictorum Capitula non concurrant ad invicem, ne valeat unum per aliud impediri. Ceterum statuimus, ut omnes & singuli ad eadem Capitula venientes, non ducant, vel duci faciant, seu permittant evectiones, seu familiares in numero superfluo, seu quomodolibet excessivo: sed numero evectionum & familiarium statui eorum cujuslibet congruo, eos volumus & præcipimus esse contentos. Ipsi autem familiares & alii quos ducunt vel duci facient seu tenebunt, sint humiles & honesti, de quibus aliquatenus præsumi nequeat, quod alicui Abbati, Priori, administratori, officiato, monacho, vel cuicumque alteri cum eis, seu aliis ad ipsa Capitula venientibus aut in eis morantibus, vel de illis redeuntibus, aut Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, vel aliis eorum locis, inferant per se aut alios sæculares vel regulares, seu quoslibet alios in personis vel rebus injuriam vel offensam, vel quod in aliquo de dictis Capitulis, aut in aliqua Ecclesia vel Monasterio seu loco ubi celebrabuntur, scandalum suscitare, vel turbationem facere, seu discordiam vel contentionem movere præsumant. Quod si quis ad inferendum injuriam vel offensam hujusmodi, ut turbetur, vel impediat quodcumque de dictis Capitulis, scienter & ex proposito tales duxerit, vel alias tenuerit, seu ad hoc disposuerit aut convocaverit, vel convocari fecerit: & turbatio vel impedimentum hujusmodi si aliqua ex eis fuerint subsecuta: & qui consentiens extiterit in prædictis, vel aliquo eorundem, aut dans scienter, & ex proposito auxilium, consilium vel favorem, ipso facto sententiam excommunicationis incurrant. A qua duntaxat si sit Abbas vel monachus ipsius Ordinis, per præfidentes Capitulo provinciali, seu eorum aliquem, quantum ad ea quæ ipsum Capitulum provinciale concernent, quantum verò ad illa de prædictis quæ annuale Capitulum, vel Ecclesiam seu Monasterium, aut alium locum ubi celebrabitur annuale Capitulum antedictum, seu personas aut bona eorum vel alia concernerent, per Abbatem vel alium hujusmodi annualem Capitulum Præsidentem auctoritate Apostolica. Sæculares verò & alii religiosi à sententiis hujusmodi per locorum ordinarios, tunc demum cū satisfactionem impenderint congruentem, & non ante, possint absolvi, nisi commissa hujusmodi talia fuerint, propter quod Sedes Apostolica esset merito consulenda. Et si mors, vel membri mutilatio, seu debilitatio alicujus perpetua, occasione prædictorum secuta fuerint, talis nedum ad administrationem vel officium seu beneficia aliqua in Ordine seu religione hujusmodi, vel ad illa obtinenda existat inhabilis: sed & obtentis in eis vel ab ipsis sit eo ipso privatus, quæ aliis, & non sibi per illum ad quem collatio aut quævis alia dispositio pertinerit, liberè conferantur, vel alius de illis canonicè ordinetur. Eandem quoque sententiam excommunicationis ipso facto incurrat quilibet, cujuscumque sit præminentie, dignitatis, status vel conditionis, qui per se vel per alium malitiose impediverit vel impediri fecerit scienter & ex proposito, quominus prædicta Capitula libere valeant celebrari: quique præsumperit euntes ad illa, vel in eis morantes, seu de ipsis redeuntes capere, capi facere, seu captos detinere aut impedire, vel eis aut eorum familiaribus in personis vel rebus damna, injurias, vel offensas occasione hujusmodi, ut videlicet turbetur vel impediatur celebratio cujuscumque ipsorum Capitulum, inferre, necnon quicumque ipsius Ordinis seu religionis, qui prætextu visitationis malitiosè & ex proposito prædicta vel eorum aliquid per se vel alium commiserit in personas Abbatum, Priorum & aliorum majorum prædictorum proprios subjectos visitantium, vel in personas Visitorum in provincialibus Capitulis, vel per Abbates alios seu prælatos principaliū, vel propriorum

Monasteriorum deputandorum, vel familiarium eorundem, aut in bonis eorum. Et quicumque prædicti Ordinis, qui in visitationibus huiusmodi vel correctionibus, seu executionibus processus eorum malitiosè impederit, vel eis procaciter, vel protervè se opposuerit, aut prædicta faciètibz consenserit per se vel alium, preces, minas, literas, auxilia potentium, sæcularium, vel laicorum, seu quæcumque alia impedimenta malitiosè procurando, & impediens eundem Ordinem, seu religionem ipsam in contributionibus legitimè faciendis. Præsidentes autem Provincialibus & annualibus Capitulis prælibatis, & eorum quilibet, dum simpliciter & de plano eis constiterit aliquem ex prædictis præfatam excommunicationis sententiã incurrisse, ipsum per omnia ejusdè Ordinis seu religionis loca vicina, de quibus eis videbitur, tandiu solemniter publicent & faciant ab aliis auctoritate Apostolica publicari: eis super hoc non parentes per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita cõpellendo, donec congruam satisfactionem impenderit: & per ipsos Præsidentes duntaxat, vel per duos eorum ad minus, auctoritate Apostolica fuerit absolutus. Ad hæc tã diversorum locorum diocesanis, quàm aliis personis quæ pro tempore præfuerint ipsis Capitulis celebrandis, in virtute obedientiæ districtè præcipimus, ut per censuram Ecclesiasticam, appellatione cessante, compefcant Advocatos, Patronos, Magnates, Rectores, Vicedominos, Consules, milites, seu quoslibet alios, ne Cathedrales Ecclesias, Monasteria, vel alia loca monastica, in personis vel rebus eorum præsumant offendere quoquo modo, & si secus forsan aliud egerint, eos usque ad satisfactionem debitam, per censuram eandem (appellatione remota) cogere non postponant: ut Prælati & alii servi Dei dicti Ordinis seu religionis huiusmodi, liberis & devotis mentibus Altissimo pensum debitum quotidianum solvere satagent servitutis.

CAP. IV.

Profectò cum in sæpè dicta constitutione Concilii generalis inter cætera sit expressum, quod hi qui conveniunt in trienniali Capitulo, vitam ducant communem, & simul omnes communes expensas proportionaliter faciant: nos attendentes quod præter expensas huiusmodi, expensæ aliæ nedum pro Provinciali, sed etiam annuali Capitulis prædictis necessariò requiruntur: Statuimus & ordinamus, quod in eisdem Capitulis, cujusquam contradictione vel absentia non obstante, pro libertate, necessitatibus, utilitatibus, expensis communibus, & aliis consuetis (cum onus divisum in partes levius supportetur) auctoritate Apostolica fiant, imponantur, seu inducantur collectæ, subventiones, seu contributiones, secundum arbitrium Præsidentium, seu Definitorum, quoad huiusmodi Capitulum Provinciale, vel Abbatis seu alterius Præsidentis ipsi annuali Capitulo, & Definitorum quoad annuale Capitulum antedictum. Ut autem in conservatione collectarum, subventionum, seu contributionum huiusmodi cautela securitatis fideliter habeatur, volumus & ordinamus, ut collectæ quæ fièt in Capitulo Provinciali per tres probos & fideles Abbates seu alios Prælatos ipsius Ordinis seu religionis illius Provincie, in qua idè Capitulum fuerit celebratũ, in aliquo securo Monasterio, seu alio loco congruenti; quæ verò fièt in singularibus Ecclesiis, Monasteriis, vel aliis locis ejusdè Ordinis seu religionis, per tres probos & fideles Monachos cujuslibet Ecclesiæ vel Monasterii seu loci, in qua vel in quo (ut præfertur) fièt, quorum unum ponet Abbas vel alius Prælatos ipsius loci, alium verò Prior vel Priores administratores seu officarii, & tertium Capitulum Ecclesiæ seu Conventus Monasterii sui loci huiusmodi in una arca setata tribus diversificatis seris & clavibus, fideliter collectæ, diligenter custodiantur: & ad usum duntaxat eorũ pro quibus facta fuerint, & ad nullos usus alios convertantur. Pro quibus fideliter conservandis & complendis, præsentè dicti tres Abbates in Præsidentium, & præfati Monachi in Abbatis & Capituli, necnon Cõventus Ecclesiæ vel Monasterii seu Prælati alterius loci principalis, ubi dictum annuale Capitulum extiterit celebratum, præsentia corporaliter juramentum. Nec fieri valeat alia contributio quandiu aliquid quod

Bullar. Mag. Tom. I.

sufficiat, de prima cõtributione contigerit superesse. Habeantque dicti Præsidentes, & eorum quilibet quoad huiusmodi Provincialia Capitula, necnon Abbates, Priores, & majores, seu alii jam dicti potestatem auctoritate Apostolica supradicta exigendi, colligendi & levandi collectas, subventiones & contributiones huiusmodi, ab omnibus & singulis Abbatibus subiectis, si quos habeat, & Prioribus, Prælatibus, administratoribus, officariis, & beneficiatis quibuscumque, qui erunt ipsi annuali Capitulo, seu Ecclesiæ vel Monasterio, aut alii loco principali subiecti, & compellendi omnes & singulos antedictos eadem auctoritate per censuram Ecclesiasticam, appellatione remota, & alia juris & ipsius Ordinis seu Religionis remedia ad solvendum integrè collectas, subventiones & contributiones præfatas, prout in huiusmodi Provinciali & annuali Capitulis fuerit ordinatum, super hoc terminis assignatis, ac etiam publicandi & exequendi liberè prædicta, & processus, ac sententias in Ecclesiis Cathedralibus, & Monasteriis, & aliis locis ejusdem Ordinis seu Religionis, quando & quoties eis visum fuerit expedire, necnon absolvendi à dictis sententiis (congrua tamen satisfactione præmissa) & relaxandi ac tollendi omnes processus, sententias suspensionis & interdicti: & cum eis super irregularitate, si qua sint ligati, profanando divina, vel alias se illis immiscendo, non tamen in contemptum clavium, incurrerint, dispensandi.

CAP. V.

Rursus quia per quotidianam & ordinatam factionem Capituli regularis fortificatur & durat nervus monasticæ disciplinæ: Statuimus & ordinamus, ut in cunctis & singulis Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis & aliis Conventualibus, cæterisque locis huiusmodi Ordinis seu religionis, in quibus erunt sex monachi, vel supra, & etiam alibi ubi fieri consuevit Capitulum regulare huiusmodi, Capitulum fiat & teneatur die qualibet ordinatum. In quo priusquam ad quævis alia procedatur plenè (secundum regulam monasticam & Ecclesiæ, Monasteriorum Conventualium, & aliorum locorum præfatorum consuetudines approbatas) monachorum seu fratrum excessus, transgressiones, & negligentie corrigantur: ac de disciplina & reformatione regulari agatur in illo. Ubi nullus monachus, seu frater clamosè aut irreverenter alterum defendere vel sustinere præsumat. Et quoties regula pronunciata fuerit à lectore per Præsidentem ipsi Capitulo, vel alium cui hoc ipse injunxerit, ejusdem regulæ sententia vulgariter exponatur.

CAP. VI.

Quia verò per exercitium lectionis acquiritur sciètiæ margarita, & per studium sacræ paginæ ad cognitionem excellentiæ divinæ familiaris pervenitur, ac per agnitionem humani juris, animus rationabilior efficitur, & ad justitiam certius informatur: Nos cupientes ut viri ejusdem Ordinis seu religionis in agro Dominico laborantes, in primitivis, ac deinde in divini & humani, canonici videlicet jurium scientiis instruantur, constitutioni Clementis Papæ V. & prædecessoris nostri, de monachis in scientiis primitivis instituendis infra monasteria quibus degunt, editæ inherentes, illam volumus & præcipimus firmiter observari. Et nihilominus adjiciendo statuimus & ordinamus, ut in quibuslibet Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, prioratibus, & aliis Conventualibus & solemnibus locis, quibus ad hoc suppetunt facultates Ordinis, seu religionis huiusmodi, deinceps habeatur magister, qui monachos eorũ doceat in huiusmodi scientiis primitivis, videlicet Grammatica, Logica & Philosophia, proviso attentius ut sæculares instruendi cum ipsis monachis docendis, eisdem in Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus & locis nullatenus admittantur. Cui quidem magistro, si monachus non fuerit ipsius Ordinis seu religionis, de pane, & vino & pitantia providere quotidie, sicut uni ex monachis Ecclesiæ, Monasteriorum, Prioratum, ac locorum huiusmodi, teneatur, illi, qui talia tenentur in eis Capitulis Ecclesiæ, Monasteriorum, Prioratum, & locorum ipsorum Conventibus seu Monachis ministrare, necnon pro vestimentis, calceamentis, & salario congrua pensio annua assignetur, quæ tamen viginti librarum Turonensium parvorum

De Capitulis quotidianis.

De studiis.

sumuam nequaquam excedat, quæ de infra scripta communi contributione solvetur, donec pro ea & pensionibus monachorum studentium ad generalia, seu solemnia studia mittendorum certi & perpetui redditus assignati, prout infra expressius & plenius continetur. Si verò in Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, vel locis prædictis sit Monachus idoneus ad prædicta, Monachus ipse per Antistites in Cathedralibus Ecclesiis, in monasteriis verò & aliis locis præfatis, per superiores suos instruere fideliter ipsos Monachos in prædictis scientiis deputetur: & ad hoc si necesse fuerit, compellatur. Cui scilicet monacho instructori decem libræ Turonenses, ultra vicium, & vestitum, pro libris emendis, vel aliis suis necessitatibus juxta dispositionem ipsius Antistitis, vel dictorum superiorum deputetur. Antistites verò & alii superiores prædicti, prædictos monachos qui dociles fuerint, cum consilio proborum & seniorum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum & locorum hujusmodi, eligere teneantur, & ordinate de certo numero eorumdem, ac de locis, & temporibus, quibus lectionibus, quibusve divinis officiis seu obsequiis aliis opportunis intendant. Possintque dicti Antistites & superiores dictos magistros instructores & instruendos cum consilio proborum & seniorum prædictorum (prout eis expediens visum fuerit) removere, & loco eorum alios subrogare. Præcipimus insuper in virtute obedientiæ cunctis Visitatoribus in Provincialibus Capitulis deputandis, quod omnia & singula de magistris, instructoribus & personis instruendis, & aliis circa ea superius ordinata, faciant auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia (appellatione remota) firmiter observari. Et nihilominus ea quæ super prædictis fecerint & invenerint, Præsidentibus Capitulo Provinciali referant: qui etiam auctoritate Apostolica præfata, si videatur eisdem vel ipsorum majori parti, contra negligentes vel rebelles in præmissis fortius procedere non postponant.

CAP. VII.

De Studentibus ad generalia studia mittendis.

Cæterum quia expedire dignoscitur, ut postquam præfati monachi in prædictis scientiis primitivis eruditi fuerint, ad sacre Theologiæ vel canonum transeant facultates: statuimus & ordinamus, ut Ecclesiæ, Monasteria, Prioratus, & alia loca hujusmodi, singula videlicet eorum cum suis membris inferius declarandis, de quolibet numero vicenarij monachorum, unum aptum profectu majoris scientiæ acquirendo, ad generalia seu solemnia studia mittere teneantur, & quemlibet ipsorum mittendorum de infra scripta pensione annua providere. Sic autem hujusmodi numerum vicenarij volumus computari, ut illi dumtaxat monachi numerum ipsum efficiant in hoc casu, qui sunt seu erunt in Ecclesiis, Monasteriis, vel locis principalibus, & in locis aliis eisdem Ecclesiis, Monasteriis & locis principalibus subjectis, habentibus octo monachos sive plures, & hi solum cum monachis Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum principalium hujusmodi, in computatione ac missione hujusmodi conjungantur. Declaramus insuper quod si forsan ultra dictum numerum vicenarij aliqui superessent, qui tamen vicenarij alium non compleverint, non propter hoc ardeant superiores eorumque Capitula seu conventus aliquem mittere ad studia prælibata, nisi alias essent ad mittendum plures aditrici virtute consuetudinis, statuti vel ordinationis alterius cujuscumque, quibus consuetudini, statuto vel ordinationi, per hæc non intendimus in aliquo derogare. Eligantur quoque ipsi monachi mittendi, prout in scientia Theologiæ, vel juris Canonici, seu magis in una quam in alia ipsarum aptiores poterunt inveniri. Sic tamen quod si apti reperiantur pro ipsius Theologiæ studio, ad minus medietas mittendorum pro ipso Theologiæ studio destinetur, vel etiam quanto plures aptiores poterint inveniri: ac reliqua medietas eorumdem mittendorum ad ipsius juris Canonici studium transmittatur. In electione namque dictorum monachorum ad hujusmodi studia mittendorum, subsequenter ordinationem modificatam duximus adhibendam, quod videlicet quivis Antistes Cathedralis Ecclesiæ monachalis, octo probos & seniores monachos ipsius Ecclesiæ per ejus Capitulum seu majorem partem

ipsius eligendos, inter quos non ut Prælati, sed ut monachus dumtaxat vocem habeat, juramento infra scripto adstringat ad nominandum & eligendum secum mittendos monachos antedictos, ipseque Antistes hujusmodi monachos nominatos & electos per eum & alios octo prædictos seu majorē partem eorum licentiare ad hujusmodi studia teneatur infra tempus inferius declarandum. Quilibet verò Abbas, seu Prior, vel alius locum Conventuale & solemnē obtinens, quatuor monachos eligat de suo monasterio seu loco seniores, quos esse sinceriores in zelo, & discretiores in judicio existimaverit: & corporali juramento adstringat eosdē, quod rejectis gratia, odio vel timore, quibuscumque & qualitercumque secundū Deum, & prout magis expedire viderint, personis & locis, cum consilio instructoris, si monachus fuerit cum juramento simili adstringēdi, illos ex monachis instructis in eisdem primitivis scientiis, & in observantiis regularibus informatis, sive in Ecclesiis, Monasteriis & aliis locis principalibus seu membris resideant, ad prædicta studia mittendos, juxta mittendorum hujusmodi prætaxatum numerum, nominent seu eligant coram eo, quos dociles esse noverint, & vitæ ac morum honestate decotos, ad puritatem religionis tenendam, & ad acquirendum fructum scientiæ aptiores. Taliter autem nominati seu electi ab eis, vel ubi concordēs non essent, à majori parte ipsorum, sive ubi quilibet nominaret & eligeret diversos, illi quos ex ipsis nominatis & electis Abbas vel Prior seu alius locū Conventuale, & solemnem obtinens, elegerit, ad prædicta studia destinentur: ita quod in festo Exaltationis Sanctæ Crucis, vel circa, ipsi taliter nominati & electi in studio Parisiensi existant, qui Parisios fuerint destinandi, in aliis verò studiis in festo S. Lucæ, vel circa, infallibiliter sint præsentēs. Quod si dictus Antistes annis singulis, quibus præfati monachi ad eadē studia mitti debebunt, vel in locum illorum alii subrogari, infra decem dies, festum Assumptionis B. MARIE Virginis immediate præcedentes, cum dictis octo probis minimè nominaverit & elegerit, ac licentia verit (ut præfertur) ipsis decem diebus elapsis, ad Priorē, qui post eum præerit monachis Ecclesiæ suæ in regularibus disciplinis, seu alium his & in illis præsentem, quocumque nomine nuncupetur, cum consilio & assensu quatuor proborum monachorum ejusdem Ecclesiæ, quos dictus Prior vel alius (ut prædicitur) præsidens elegerit: & quos similiter, ut de Abbate ac Priore, vel alio locum Conventuale & solemnem obtinente prætangitur, simili juramento adstringat, potestas hujusmodi nominandi, eligendi, & licentiandi liberè devolvatur. Si verò idē Prior vel alius præsidens, ut præfertur, id non fecerit, pœnas ipso facto incurrat inflictas infra proximè contra Abbates vel Priores, seu alios loca Conventualia & solemnia obtinentes, qui super hoc extiterint negligentes. Abbas quoque vel Prior, aut alius hujusmodi locum Conventuale & solemnem obtinens, qui seniores prædictos infra præfatos decem dies non elegerit, ut præfertur, ipsoque dicto non adstringerit juramento, aut nominatos & electos per illos ad studia non licentia verit memorata, pœnas incurrat inflictas Abbatibus vel Prioribus, seu aliis loca hujusmodi Conventualia & solemnia obtinentibus, solvere negligentibus id quod pro hujusmodi mittendis ad ipsa studia fuerit assignandum, pro rata ipsos contingente secundum gradum, modum, & ordinem infra proximè sequentes, à quibus liberari vel absolvi non valeant nisi per præfatos, Provincialibus Capitulis illius Provinciæ in qua fuerint Abbates, Priores, vel alii loca Conventualia & solemnia (ut prædicitur) obtinentes, super his negligentes, seu per aliquem eorumdem, nec etiam ab ipsis Præsidentibus, quousque præmissa negligenter omissa impleverint, & ad eorumdem præfidentium arbitrium satisfecerint competenter, quos etiam negligentes sic præfatos, & eorum quilibet, ad omnia & singula prædicta & infra scripta complenda per censuram Ecclesiasticam, & alia juris ipsius Ordinis seu Religionis remedia compellere, submoto appellationis obstaculo, auctoritate Apostolica teneantur. Et ut hæc celerius & expeditius compleantur, ordinamus quod dicti seniores eligendi per eadem Abbates vel Priores, seu alios majores in Eccles.

Eccles. Cathed. post Antistites, ac alios loca Cōventualia & solemnna obtinentes, statim cum electi fuerint, & huiusmodi iuramentum præsterint, includantur in aliquo loco secreto, de quo nullatenus permittantur exire, donec infra diem inclusionis huiusmodi, in scriptis eorum Abbatibus vel aliis superioribus proximè dictis nominaverint & elegerint supradictos ad studia destinandos. Quod si non fecerint, elapsa die huiusmodi, ad ipsius Abbates & supradictos eligendi & licentiandi eisdem potestas libere devolvatur, qui secundum Deum & bonam conscientiam infra tres dies immediate sequentes, doctiles, & aptiores, vitamque honestam & religionem observantes, ut præmissum est, licentiarie teneantur ad prædicta studia transmittendos. Si qui verò Abbates, Priores, vel Placati alii Abbates proprios non habentes, seu administratores, vel ceteri quicumque ad hoc obligati, illud quod ipsis monachis mittendis ad ipsa studia fuerit assignatum, pro rata ipsos contingente in termino vel terminis ad id statutis solvere non curaverint, ultra quantitatem quam secundum taxationem contingentem eisdem solvere tenebantur infra mensem, tantundem nomine pœnæ solvere sint adstricti. Quod si non fecerint, sit eis tandiu eo ipso Ecclesie interdictus ingressus, donec tam principale ad quod tenebantur, quam huiusmodi aliam quantitatem nomine pœnæ, ut præfertur, appositam, duxerint persolvendam. Et si ex tunc per quatuor menses huiusmodi sustinerint interdictum, sint ipso facto tandiu à divinis suspensi, donec integre huiusmodi principale ac pœnam solverint, nulla eis remissione in præmissis quomodolibet profutura. Quantitas autem huiusmodi nomine pœnæ ut prædicitur exsolvenda, in acquisitionem librorum utilium & alios profectus dictorum studentium, quam etiam quantitatem (quam per contemnentem satisfacere in termino assignato, studentibus ipsis mitti præcipimus) ad ipsius contemnentis expensas, iuxta superioris sui arbitrium convertatur. Præmissis quoque adjicimus quod Priores, & ceteri administratores Abbates proprios non habentes, seu quivis alii beneficiati, qui huiusmodi summas solvere contempserint & prænominas pœnas per alios quatuor menses immediate sequentes sustinerint animis induratis, excommunicationis sententiâ eo ipso incurrant, à qua non possint absolvi, nisi debita satisfactione præmissa: & tunc per præfidentes dumtaxat Capituli provincialis illius provincie, cuius erunt, vel alterum eorundem. Quam si per annum pertinacibus animis sustinerint, sint eo ipso cunctis beneficiis quæ obtinuerint, privati: & de beneficiis huiusmodi per illos, ad quorum collationem, seu quamvis aliam dispositionem pertinerint, liberè in personis aliis disponatur.

CAP. VIII.

Sane quia prosecutiones liberalium studiorum, præcipue in generalibus seu secularibus studiis, diversa requirunt onera expensarum: nos huiusmodi monachis mittendis ad ipsa studia, & pro eis & aliis ratione dictorum studiorum pensiones in quantitatibus subsequentiis providemus fore annis singulis ministrandas, & infra scriptis terminis transmittendas. Videlicet Magistro in Theologia in studio generali legenti sexaginta, Baccalaureo, necnon scholari Theologie quadraginta, Doctori Decretorum jura Canonica in huiusmodi studio legenti, quinquaginta: Baccalaureo verò seu scholari Canonice triginta quinque libras Turonensium parvorum, vel eorum valorem in alia moneta, tam pro victualibus, vestimentis & calceamentis, quam pro libris & quibuscumque aliis necessitatibus eorundem; illis videlicet qui ad studium Parisiense in festo Exaltationis S. Ctici, vel circiter, iis verò qui ad alia studia deputati fuerint, in festo B. Lucæ vel circa, singulis annis per illi vel illos, qui ad ipsas pensiones colligendas deputati fuerint, infallibiliter transmittendas, & per illos qui tenebuntur ad solvendum easdem, in festo Assumptionis B. MARIE annis quibuslibet ipsis collectoribus integraliter persolvendas. De quibus quidem pensionibus dictis scholaribus (ut præmittitur) ministrandis, quilibet scholaris habeat pro quotidianis expensis viginti libras dumtaxat, & pro vestimentis & calceamentis sex libras tantum: de residuo verò emanatur, ac provideatur ei de ipsis, quæ ratione infirmitatum, vel alia necessaria sibi erunt. Nullus autem cujuscumque fuerit præminentie, dignitatis, conditionis, aut status, sive collector pensionum huiusmodi, seu reddituum assignandorum, pro ipsis vel pro quocumque alio nomine fuerit deputatus, aliquid sibi vel alteri, seu usui cuicumque & quantumcumque pro præfatis pensionibus, vel de fructibus, redditibus, seu proventibus, qui assignabuntur pro pensionibus ipsis, quomodolibet applicare vel dare, seu commutare, aut quomodolibet alienare præsumat. Qui verò contrarium fecerit, & qui ad dandas vel mittendas illas extiterit deputatus, si eas (ut præmittitur) in eisdem terminis dictis studentibus non dederit vel miserit, pœnas eo ipso incurrat statutas contra non solventes id quod Monachis mittendis ad dicta studia fuerit assignatum, secundum statum ipsorum non solventium, & juxta gradus & ordinem superius denotatos. Si verò laicus extiterit, excommunicationis incurrat sententiâ eo ipso, à qua (nisi debita satisfactione præmissa) nequeat absolutionis beneficium obtinere. Et ut onus huiusmodi pensionum levius supportetur: Statuimus, & ordinamus, ut solvantur pensiones huiusmodi, & etiam pensio dicti magistri qui Monachos in primitivis scientiis instruet (ut præfertur) per Capitula cujuslibet Ecclesie Cathedralis ipsius Ordinis, seu religionis, & per beneficiarios quorumlibet beneficiorum monachaliu ejusdem, & cujuslibet monasterii, Prioratus, & loci ordinis seu religionis huiusmodi, & membrorum suorum, de communi contributione inter caput, & beneficia seu membra omnia & singula ad ipsum caput pertinentia, vel dependentia ab eodem facienda, secundum taxationem vel æstimationem decimæ in taxatis. In non taxatis verò beneficiis, proportionabiliter & rationabiliter secundum valorem ipsorum, in primo cujuslibet Ecclesie Cathedralis ejusdem Ordinis seu religionis, ac monasterii seu Prioratus, vel alterius loci, Abbatem proprium non habentis, Capitulo generali per Priores, vel alios majores post Antistitem in Cathedralibus Ecclesiis. In monasteriis verò, Prioratibus, vel aliis supradictis, per Abbates vel Priores, seu alios præfidentes ejusdem, cum consilio & assensu Capituli, seu Conventus, seu majoris partis ipsorum. Quam si forte facie neglexerint, vel noverint, præfidentes provinciali Capitulo illius provincie, ubi tales negligentes fuerint, & quilibet ipsorum præfidentium, ac Visitatores per dictum provinciale Capitulum deputati, & eorum quilibet ipsos negligentes auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia ad illam faciendam (appellatione cessante) compellere teneantur, quousque certi & perpetui redditus pro ipsis pensionibus exsolvendis extiterint assignati. Volumus autem quod per illos, qui ad hoc per nos cum sufficienti potestate fuerint deputati, cum Antistitibus in Cathedralibus Ecclesiis monachalibus, & cum Abbatibus & Prioribus, & aliis loca Conventualia & solemnna, ut prædicitur, obtinentibus, cum consilio & assensu Capitulum & Conventuum eorundem, auctoritate Apostolica prædicta possint pro prædictis pensionibus assignari, vel ad invicem uniri, aut Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, seu locis aliis Conventualibus supradictis, vel eorum administrationibus, aut officiis, seu locis vicinioribus ad Ecclesias Cathedrales, Monasteria, Prioratus, seu loca huiusmodi pertinentibus, prout erit commodius, Prioratus aliaque beneficia Ecclesiastica sine cura ipsius Ordinis seu religionis consueta Monachis assignari, & ad Ecclesias Cathedrales, Monasteria seu loca alia Conventualia præfata spectantia: dum tamen ipsa beneficia tanto tempore ab uno, vel pluribus monachis fuerint continue ac pacifice gubernata, ut præscriptio legitima sit completa, etiam si ante vel post clerici seculares quandoque ministraverint in eisdem, dummodo per ipsos clericos legitima præscriptio minime sit impleta. Quod si forte huiusmodi Prioratus, seu beneficia sine cura non inveniuntur accommodata, vel non sufficiant ad præmissa, possint per prædictos modo præmissis, & ut commodius fieri poterit, super aliis Prioratibus, administrationibus, seu beneficiis monachalibus curatis (si facultates eorum ad hoc sufficiant) aliis eorum oneribus supportatis, de parte dumtaxat quam monachi percipiunt

ex eisdem pro prædictis perpetuæ pensiones imponi. Prohibemus autem quod nulli monacho quocumque beneficio, quantumcumque modicum, vel aliam pensionem habenti (nisi ea omnino dimitteret aliis conferenda vel assignanda) possit aliqua de dictis pensionibus studentium assignari, vel assignata dimitti. Nec in ipsa sibi jus aliquod acquiratur: immo si assignationi pensionis huiusmodi consenserit, eo ipso privatus existat quocumque beneficio, seu quavis alia pensione: si quod, vel si quam forsitan antea obtinebat. Si verò ipsi monacho habenti pensionem huiusmodi studentium, beneficium aliquod quantumcumque modicum conferatur, ut adepta ipsius possessione pacifica, ipso facto vacet dicta pensio, eaque privatus existat, studentium alteri assignanda, ut non desit studens de numero instituto. Nec per literas à Sede Apostolica vel Legatis ipsius super provisione quorumlibet monachorum aut aliorum directas, de studentium pensione aliqua prædictorum cuiquam valeat provideri: nec alicui alteri, nisi nominatus, electus & licentiaris fuerit, prout est superius ordinatum, alias nulla sit assignatio huiusmodi ipso iure, nec per eam jus alicui acquiratur, & tam assignans quam accipiens teneantur ad restitutionem omnium quæ exinde recepta fuerint faciendam: quæ in libris, vel aliis necessitatibus dictorum studentium convertantur: & nihilominus penis subiaceant superius designatis. Prohibemus insuper, ne libri Ecclesiarum Cathedralium, Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum, qui dictis studentibus fuerint assignati, seu eis à consanguineis vel amicis dati, aut per eosdem studentes alias licite acquisiti, per eos alienentur, distrahantur, seu etiam obligentur. Quinimò volumus, quod dicti libri (defunctis eisdem studentibus quibus fuerant assignati) ad Ecclesias, Monasteria, seu alia loca prædicta liberè revertantur: Volumus etiam quod si in Ecclesiis, Monasteriis, seu locis præfatis libri multiplicati fuerint, libris necessariis in ipsis Ecclesiis, Monasteriis & locis remanentibus, de cæteris libris per Antistites in Ecclesiis Cathedralibus, & in Monasteriis vel aliis locis prædictis, per eorum prælatos, & de consilio eorum, cum quorum consilio studentes præfati sunt (ut præmissum est) eligendi, fiat conveniens distributio inter studentes eosdem. Fiatque prius memorialis scriptura de personis studentium, quibus dicti libri tradentur, & librorum nominibus prædictorum. Quæ quidem scriptura in Ecclesiis, Monasteriis vel locis huiusmodi conservetur. Si quis verò de studentibus ipsis, per se vel per alium, librum seu libros huiusmodi, qui ad eum præmissis modis pervenerunt, distraxerit, aut obligaverit (nisi pro utilioribus, vel pluribus libris emendis, & tunc de licentia superioris sui petita humiliter & obtenta) eo ipso sit inhabilis per biennium ad quocumque beneficium obtinendum. Et nihilominus ad claustrum suum de studio revocetur, & loco sui alius subrogetur: & etiam per superiorem suum (prout facti qualitas exegerit) alias graviter puniatur. Præfidentes insuper & alii convenientes in dicto Capitulo provinciali, ordinare debeant qualiter dicti studentes vivere, seu ad invicem habere debebunt: qualiter & ex quibus causis ante tempus etiam regulariter præstitutum, poterunt & debebunt de studiis huiusmodi revocari: & in locum eorum alii totidem numero subrogari, juxta modificationem superius designatam. Vbi autem erit aliquis de ipsis studentibus, qui sit vitæ laudabilis, aliasque idoneus & discretus, & ad Baccalaureatum vel magistrerium dispositus vel propinquus, idem Prior dictorum studentium qui erit pro tempore, cum consilio aliquorum proborum studentium eorundem scribat Præfidentibus antedictis: ut prælato ipsius proprio mandent, & ordinent cum eodem, quod talem non revocet: sed eum in scientia proficere, & ad statum Baccalaureatus, & honorem magistrerii pervenire, lectionemque continuare permittat, ac ipsum & alios similes, quos jam in scientia laudabiliter proficere cognoverit, dignis attollat honoribus, & promotionibus efferat opportunis. Provideant quoque præfidentes & alii præfati convenientes in ipso Capitulo provinciali, quod monachi ad dicta studia transmittendi (prout communius & commodius fieri poterit distributi) insimul commoren-

tur, saltem deni ad minus, & deni huiusmodi non possint ultra quatuor servitores habere, cõputato in eis coquo, seu servitore coquinæ. Deputent etiam jam dicti Præfidentes in singulis eorum Provincialibus Capitulis speciales Visitatores huiusmodi Ordinis seu religionis, Provincie infra quam erit studium, in quo studentes huiusmodi morabuntur. Quibus siquidem Visitatoribus, & etiam aliis Visitatoribus per Provincias, ad visitandum Cathedrales Eccles. monachales, Monasteria, & alia loca ipsius Ordinis seu religionis, per prædicta Provincialia ordinandis, necnon dictis studentium prioribus in virtute obedientie districtè præcipimus, ut omni favore, gratia, odio, & personarum acceptione semotis, ex puritate conscientiarum suarum, secundum quod Deo magis placere, & huiusmodi Ordini seu religioni expedire crediderint, in his quæ circa ipsos studentes in ordinationibus nostris præscriptis salubriter statuuntur, sint solliciti & attentissimi, & quod si forsitan per Antistites Ecclesiarum Cathedralium, Monachalium, Abbates, Priores, & administratores alios Monasteriorum, & aliorum locorum ipsius Ordinis, seu religionis, eorumque Capitula & Conventus, illa quæ de scholaribus mittendis ad studia, & pensionibus, aliisque quæ præmittuntur, invenerint incompleta, plenam de ipsis relationem faciant in Capitulis Provincialibus cujuscumque Provincie superius limitatæ, qualiterque in ipsis sequentibus Capitulis ea ordinari & cõpleri omnino debeant, vel quæ minus consideratè ordinata fuerint, corrigantur: aut ut bona etiam in meliora mutantur, prout hæc vel alias ex successione temporum, ac probatione factorum poterunt apparere. Ordinamus insuper ut iidem Præfidentes habeant plenariam potestatem faciendi compleri, & inviolabiliter observari auctoritate Apostolica omnia & singula supradicta: necnon contradictores & rebelles per censuram Ecclesiasticam, & per alia juris & ipsius Ordinis seu religionis remedia, sublato appellationis obstaculo, compellendi, & processus ac sententias eorum in locis ejusdem Ordinis seu religionis solènter publicandi: & illos qui sententias eorum incurserint (præmissa congrua satisfactione) juxta formam Ecclesie absolvendi. Præcavete nepe volentes, ac etiã providere d. scholaribus in eisdem studiis morantibus, & etiam moraturis, eo quod absint ab eorum cœnobiis, regularis non desit salubre gubernaculum disciplinæ: Ordinamus & volumus, quod Capitulis Provincialium, in quibus erunt huiusmodi studia, Præfidentes unum Abbatem vel Priorem ipsius Ordinis seu religionis cujuslibet ipsorum studiorum vicinum, & quem quoties eis placuerit, ponere valeant & mutare, ordinent & assignent, qui Abbas vel Prior ex prædictis studentibus, unum ibi monachorum, priorem studentium deputet, per unum tantum annum duraturum. Quem quidem Priorem dicti etiam Præfidentes ipsi mutare valeant quoties videbitur expedire, quique potens in opere ac sermone per directionem verbi, & ducatum exempli, eosdem monachos studentes, tractando ipsos, quoties opus fuerit & sibi videbitur expedire, convocet ad locum aliquem competentem, illisque quoad regularem præfideat disciplinam, & potestatem habeat illos corrigendi, puniendi, & absolvendi, & eum eis dispensandi (quandiu in ipsis studiis moram traxerint) ab omnibus, à quibus, & super quibus, & prout posset Abbas vel alius Præfatus eorum proprius, in Monasterio, vel alio loco, unde cœnobia, seu claustrales existunt, ipsosque informandi, & instruendi, ac tenendi sub regularibus disciplinis, & illos etiam coercendi ne vagentur, vel actibus seu operibus vacent illicitis: sed studeant & proficiant sicut decet, vivantque laudabiliter & honestè. Provideant insuper quod d. monachi studentes expensas faciant moderatas, & non superfluas, vel aliquatenus excessivas: eosque cogat ad reddendũ de receptis & expensis in fine cujuslibet mēsis (vel prout aliis sibi videatur) rationem illi, vel illis providis & discretis, quos idem Prior ad hoc duxerit deputandos. Et quando eorundem studentium demerita, seu conditio suaserit eos à studio revocari, Prior ipse teneatur id (consultè tamen, cautè & sollicitè) Antistiti, Abbati, vel alii Prælato eorum proprio per suas literas intimare. Idemque Antistes, Abbas seu Præ-

prælatus proprius eos revocare debeat, & in locū eorū
 totidem monachos subrogare, appellatione, contradic-
 tione vel reclamatione rejectis. Concedimus quoque
 dicto Priori eadem auctoritate Apostolica plenariam po-
 testatem d. Monachos studentes, quandiu in ipsis studiis
 fuerint, ab excommunicatione & suspensionis senten-
 tiis duntaxat, quæ contra studentes in locis ubi erunt d.
 studia, generaliter ex causis minoribus prolata, vel per
 statuta sui Ordinis, sive suæ religionis, aut Ecclesiæ,
 seu loci ejus unde cœnobitæ sunt, inflictæ fuerint, à qui-
 bus Abbas vel alius prælatus eorum proprius ipsos de
 jure permissione suæ regulæ absolvere potuisset, congrua
 satisfactione præmissa, juxta præfatam formam Ecclesiæ,
 absolvendi, & cum eis super irregularitate, quam ex cau-
 sis hujusmodi sic ligati celebrando divina, seu illis se-
 alias immiscendo (non tamen in contemptum clavium)
 incurrerant, dispensandi. Per prædicta verò d. monachi
 studentes, à potestate Antistitis vel alterius prælati sui,
 exempti aliquatenus non existant. Ordinamus etiam
 quod d. Monachi Parisiensi studio insistentes, ipsi Priori
 studentium ultra suam pensionem & viginti quinque li-
 brarum Turonensium parvorum annuatim, alii verò cu-
 juslibet studiorum aliorum, si tamen in eo sexaginta Mo-
 nacho, vel supra studetis fuerint, de viginti libris, si verò
 pauciores numero sexagesimo extiterint, quilibet eorū
 de quinque solidis ipsius monetæ, seu alterius de æquiva-
 lenti summa duntaxat per contributionem communem
 de dictis pensionibus ipsorum inibi studentium annis
 singulis faciendam, providere procurent, dictosque Mo-
 nachos studentes ad contributionem ipsam faciendam &
 solvendam eandem jam d. Priori, præfatus prior per cen-
 suram Ecclesiasticam, & alia ipsius Ordinis seu religionis
 remedia possit eadem auctoritate Apostolica (semoto
 appellationis diffugio) coarctare, Volumus tamen quod
 idem Prior sumptus nuntiorum subeat: quos pro præ-
 missis, duxerit transmittendos. Præterea volumus & ordi-
 namus, quod Priores & alii beneficiati & non beneficia-
 ti prælibatis studiis insitendo (qui tamen expensas in
 ipsis studiis aliunde habuerint, quam sic, ut supra tangit
 tur ordinatum) sub correctione & obedientia d. Prioris
 studentium humiliter maneat: & ad contributionem
 hujusmodi juxta quantitates præmissas eidem Priori sol-
 vendas, prout alii studentes præfati, firmiter adstringatur,
 & ad eas solvendas, sicut de aliis studentibus jam dictum
 feriatim & modificatim existit, per ipsum Priorem va-
 leant coarctari. Porro statuimus & ordinamus, quod nul-
 lus de Ordine seu religione hujusmodi, ad recipiendum
 magistratus seu doctoratus honorem de cætero assuma-
 tur, nisi præfatis per eum primitus juramento in præsen-
 tia d. Prioris studentium, ac duodecim proborum & dis-
 cretorum ex studentibus antedictis, quod in assumptione
 ipsius honoris, vel ante, seu post ejus occasionem, circa ci-
 bos, vestes, vel alia, non expendat per se vel alium unde-
 cumque habuerit vel fuerit sibi datum, nec quantum in
 eo fuerit expendi permittat ultra valorem duorum mil-
 lium Turonensium argenti, ab aliis etiam suis consan-
 guineis vel amicis. Illi etiam qui ad baccalaureatū exte-
 terint assumendi, præfate similiter teneantur juramen-
 tum in præsentia Prioris, studentium, & duodecim pro-
 borum & discretorum præfatorum: quod hujusmodi
 sui baccalaureatus prætextu, ipsa die, qua incipiet, vel
 ante, seu post, nullum festum seu convivium faciant per
 se vel alium, seu aliàs fieri permittent à quibuscumque
 aliis eorum consanguineis vel amicis. Statuimus etiam
 & ordinamus, quod quicumque ipsius Ordinis seu reli-
 gionis, qui in d. Parisiensi vel in aliquo alio generali stu-
 dio per sex annos in sola sacra Theologia studuerint, in
 aliis primitivis scientiis sufficienter instructi, & ad hoc
 sufficientes & idonei fuerint, possint in ipso Parisiensi
 studio cursus consuetos Bibliæ facere. Qui verò per octo
 annos in sola Theologia studuerint, ut præfatur, librum
 sententiarum legere valeant in Parisiensi studio præliba-
 to, & quod in eodem Parisiensi, & quocumque alio stu-
 dio, in quo ad magistratū in Theologia ipsa licentia dari
 consueverit, cum digni reperti ad hoc extiterint, ad ma-
 gisterium, & doctoratum in dicta Theologia, & nihilo-
 minus ad baccalaureatum, licetiam, magisterium, seu do-

ctoratum & lectionem juris Canonici, sive Decretorum in
 eodem Parisiensi, & quolibet alio studio, in cappa suæ
 Religionis congruenti, dummodo sufficientes & idonei
 fuerint, ac illi qui ad baccalaureatum & ad legendū De-
 cretales ibi assumi voluerint, & in ipso Parisiensi, vel
 quovis alio generali studio audiverint jura Canonica,
 per tres annos ad minus audiverint Decretum: necnon
 illi qui ad magistratū in Decretis, vel ad lectionem De-
 cretorum assumi voluerint in præfato Parisiensi studio:
 & ibi vel in alio generali studio audiverint jura Cano-
 nica, ut baccalaurei legerint per quinque annos, & hoc
 primo fidem fecerint per eorum proprium, & aliorum
 duorum juramentum, absque dilatione & difficultate mali-
 tiosa & impedimento quibuscumque, libere admittan-
 tur, sicut ceteri clerici seculares ibidem consueverunt
 admitti. Non obstantibus quibuscumque statutis & con-
 suetudinibus monasteriorum & aliorum locorum ejus-
 dem Ordinis seu Religionis Parisiensis, & aliorum studio-
 rum quorumcumque contrariis, juramentis, confirmatio-
 nibus Apostolicis, & quibusvis firmitatibus aliis roboratis;
 & illis præsertim statutis, quibus in eodem Parisiensi
 studio cavetur dicitur, quod nullus possit legere cursum
 Bibliæ, nisi studuerit inibi septem annis: nec permittatur
 sententias legere, nisi etiam inibi studuerit decem annis:
 quodque nullus Monachus vel religiosus alius legat ibi-
 dem jura Canonica, vel ad Baccalaureatus statum, aut
 magistratū honorem in jure Canonico permittatur assu-
 mi: seu quod nullus sine rubea cappa Decretum legat,
 seu legere permittatur ibidem: aut quod nullus ibi le-
 gere valeat jura Canonica, vel ad baccalaureatū assumi,
 seu ut baccalaureus legere Decretales, aut ad Magiste-
 riū ascendere in Decretis, sive Doctor fieri Decretorum,
 aut ad lectionem Decretorum in Decretis assumi, seu ipsam
 continuare, nisi ibidem vel alio studio generali audiverit
 jura Canonica per quinque, & alibi jura civilia per tres
 annos: aut alibi jura civilia per quinque, vel in alio ge-
 nerali studio jura Canonica per tres annos: & prout sic
 vel aliter in statutis ipsius studii Parisiensis dicitur con-
 tineri, vel de consuetudine observari, & aliis consuetudi-
 nibus vel statutis ejusdem Parisiensis studii quibuscum-
 que, sub quacumque forma vel expressione verborum
 in contrarium editis vel edendis: necnon quibuslibet
 privilegiis vel indulgentiis generalibus aut specialibus,
 & literis Apostolicis, cōtrariis ordinibus, Ecclesiis, Mo-
 nasteriis, locis, ac studiis quibuscumque, sive universita-
 tibus magistrorum vel scholarium eorundem: seu per-
 sonis Ecclesiasticis, secularibus & regularibus, exem-
 ptis & non exemptis, cujuscumque sint præminentie,
 dignitatis, conditionis, aut status, sub quavis forma vel
 expressione verborum concessis, per quæ præsentibus
 non expressa, vel totaliter non inserta, effectus hujusmo-
 di statutorum & ordinationum, omniumque aliorum &
 singulorum contentorum in eisdem, præsentibus impe-
 diri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quo-
 cumque totis tenoribus plenam & expressam, ac de verbo
 ad verbum oporteat in illis vel aliis nostris literis fieri
 mentionem.

C A P. IX.

Profectò considerantes attentius nobis fuisse fida &
 concordia relatione monstratum, qualiter experientia do-
 cuerat cum jactura, quod ad delationes Ecclesiarum
 Cathedralium, Monasteriorum, prioratuum, administra-
 tionum, & aliorum locorum Ordinis, seu Religionis
 ejusdem, plurimum redundabat debita contrahendi ef-
 fracta potestas, & plerumque innovatio eorundem, ac
 obligationes & missiones quæ sunt pro tempore super
 eis, necnon arborum sylvarum non cæduarum, & etiam
 cæduarum venditiones, & jurium, reddituum, possessio-
 num seu pensionum concessionem ad vitam, & ad longi
 temporis spatium: Nos Ecclesiarum, Monasteriorum, Prio-
 ratuum, administrationum, & aliorum locorum præfato-
 rum indemnitatibus occurrere desiderabiliter affectates,
 & super his intendentes opportune cautelæ profuturum
 remedium adhibere, statuimus & ordinamus, ut salvis
 aliis juris & ordinationum ac statutorum Ecclesiarum
 Cathedralium, Monachalium, & Monasteriorum, Prio-
 ratuum, administrationum, & aliorum locorum prædi-
 ctorum

*De Mutuis
 ac Venditi-
 onibus Sylva-
 rum & can-
 cessibus
 jurium.*

torum remediis, talis in prædictis & circa ea solemnitas
 debeat observari. Videlicet quod cum per Antistitem vel
 per Abbatem seu Priorem, vel administratorem aut aliū
 Prælatum, Abbatem proprium non habentem, seu per
 alium Priorem vel administratorem quemcumque ipsis
 subjectum conventum non habentem, suscipiendum vel
 innovandum fuerit mutuum, vel facienda pro necessitate
 vel utilitate (cum non aliter fieri debeat) venditio arborum
 sylvarum non cæduarum, vel ad magnam & notabilem
 quantitatem etiam cæduarum, seu concessio
 jurium, reddituum vel possessionum, aut annuarum
 pensionum, sive diminutio censuum, pensionum, seu
 canonum ad vitam alicujus vel ad certum tempus, etiam
 pecunia inde recepta: tractatus duorum dierum (ad
 minus) interpolatorum diligens & maturus præcedere
 debeat, habendus per Antistitem cum ejus Capitulo in
 dictis Ecclesiis, seu per Abbatem vel alium prælatum
 Abbatem proprium non habentem, cum conventu cujusque
 ipsorum. Et nihilominus de consensu ipsius Capituli
 vel conventus, aut majoris partis ejusdem, fiant
 omnia supradicta. In prioratibus vero vel administrationibus
 aliis conventualibus, Antistitem, aut Abbatem, vel
 alium superiorem immediatum habentibus, tractatus
 habeatur hujusmodi per Priorem, seu alium administratorem
 ipsius cum proprio conventu ejusdem, & nihilominus
 postea per Antistitem, aut per Abbatem vel alium
 Prælatum superiorem immediatum, cum Capitulo seu
 conventu Ecclesiæ vel monasterii tractatus etiam habeatur,
 sicutque contractus hujusmodi de consensu sui ipsius
 Capituli, & hujusmodi subjecti conventus, vel utriusque
 conventus, superioris scilicet & subjecti, seu majoris
 partis eorum, ac de ipsius Antistitis seu Abbatis vel
 alterius immediati superioris auctoritate expressa, &
 licentia speciali. In tractatibus namque præfatis agatur
 ut clarè liqueat, ob quam causam, quanta summa, ac quibus
 conditionibus & obligationibus, quibusque terminis
 solvendum suscipiatur mutuum prælibatum: & quare,
 cui, ad quantum tempus, & sub quo pretio fiant venditio
 & concessio, vel censuum seu canonum, aut pensionum
 diminutio, seu pensionum assignatio supradicta, ac de cæteris
 omnibus, quæ in hujusmodi negotio fuerint opportuna,
 & quod de causis, tractatibus, consensibus, auctoritatibus,
 licentiis, & aliis prædictis scripturæ conficiantur
 authenticæ: in quibus nomina & cognomina tractantium
 auctorizantium, & licentiæ hujusmodi exprimentur: &
 sigilla Antistitis vel Abbatis, seu Abbatis, aut aliorum
 superiorum, necnon Capituli & Conventuum prædictorum
 apponantur in illis. Prohibemus autem, ne virtute
 alicuius procuratoris generalis (etiãsi contineatur in ea
 quod procurator mutuum possit recipere, aut obligare
 monasterium, vel alium locum ipsius Ordinis seu religionis,
 aut pensionem assignare ad vitam, vel ad tempus, seu
 canonem, censum, seu pensionem diminuere) possit mutuum
 recipi, vel Ecclesiæ seu monasterium aliquod, sive locus
 alius obligari, aut pensio ad vitam vel alias dari, seu
 census vel canon aut pensio diminui, nisi prius clarè ac
 explicitè omnia prædicta fuerint observata. Et quod pecunia
 quæ mutuo recepta fuerit, vel ex aliis prædictis habita,
 in solius Antistitis vel Abbatis seu Prioris, aut alterius
 administratorum hujusmodi contractum principaliter
 ineuntis, non remaneat potestate, sed tradatur tribus
 viris providis & discretis ejusdem Ordinis, seu Religionis,
 si comode fieri possit, qui eam ad illas duntaxat necessitates
 vel utilitates convertant, propter quas receptum mutuum,
 vel venditio, aut concessio, seu census, vel canonis
 aut pensionis diminutio, seu pensionis assignatio & obligatio
 factæ fuerint supradictæ. Ad quæ fideliter exequenda
 & observanda ipsi tres viri juramenti vinculo adstringantur,
 quando tradetur eis pecunia prælibata. Volumus etiam,
 quod eorum quæ debentur Ecclesiis vel monasteriis, seu
 aliis locis ipsius Ordinis seu religionis, remissio fraudulosa
 & notabiliter damnosa à quoquam nequeat attentari.
 Insuper volumus & ordinamus, quod illa summa quæ
 in Capitulo generali cujuslibet Ecclesiæ vel monasterii,
 seu alterius loci ipsius Ordinis seu Religionis ejusdem
 Provinciæ annis singulis pro evidenti utilitate vel
 necessitate, per Antistitem seu Abbatem, vel alium
 superiorem, & Capitulum generale prædictos, seu majorem
 ejus partem, vel per tres providos & discretos Monachos
 juratos super hoc per eos deputando taxabitur, possit
 recipi mutuum sine prædictis solemnitatibus, & pœnis
 infra proximè designatis. Et etiam casus, aliquis
 evidenter utilis seu necessarius occurreret, cui succurri
 non valeat nisi mutuum contrahatur, si Abbas vel alii
 supradicti à locis quibus præfuerint sint multum remoti,
 licet sit eisdem absque solemnitatibus & pœnis hujusmodi,
 ut tali casui valeat provideri, tantam absque fraude
 qualibet summam recipere mutuo, quanta necessaria
 fuerit pro supportando casu præfato, sive ut provideant
 per eosdem. Quo videlicet casu Abbates & Priores ac
 ceteri Abbates proprios non habentes, infra octo dies
 postquam ad Monasteria sua redierint, hæc omnia
 conventibus propriis exponere teneantur. Priores vero
 & administratores ceteri suis superioribus & ipsorum
 conventibus similiter infra octo dies, postquam ipsorum
 superiorum & conventuum eorum præsentiam adire poterunt,
 facere teneantur, & quod fiat de his scriptura authentica,
 quæ in Ecclesiâ vel Monasterio principali fideliter
 conservetur, & quæ causas & omnia quare mutuum
 hujusmodi contractum fuerit, debeat continere. Nec ante
 solutionem integram mutui sic contracti, dictæque
 summe singulis annis, ut præfertur, taxanda aliud debeat
 contrahi per Abbates vel alios supradictos, nisi solemnitates
 hujusmodi observentur. Nos insuper decernimus
 irritum & inane, si contra prædicta extiterit attentatum.
 Volentes itaque ut statutum, & ordinatio hujusmodi firmius
 observentur, ordinamus quod Abbas, seu Prior, aut quicumque
 alius proprium non habens Abbatem, si omnis solemnitates
 hujusmodi, venditionem seu concessionem, aut pensionis
 assignationem, vel census seu canonis vel pensionis
 diminutionem, aut remissionem debitorum hujusmodi,
 & obligationes præfatas de prædictis facere, aut mutuum
 ultra, vel alias quam supra proximè conceditur, recipere
 præsumpserit, occasione ipsius Ecclesiæ, Monasterii,
 Prioratus, administrationem, seu locum alium, aut jura,
 redditus, seu pensiones ipsius obligando, seu submittendo,
 aut instrumenta vel literas concedendo, præter alias
 pœnas juris, tandiu ingressum Ecclesiæ sibi eo ipso
 noverit interdictum, donec obligationes, & submissiones,
 venditiones, & concessionem, seu canonem & pensionum
 diminutiones, ac pensionum assignationes, & illarum
 effectus, necnon gravamen Ecclesiæ, Monasterii,
 Prioratus, seu alterius administrationis omnino cessent:
 & Ecclesiæ, Monasterium, Prioratum, seu administrationem
 hujusmodi, juxta posse indemnia reddiderit, seu reddi
 fecerit, aut procuraverit in præmissis. Quod si per
 sex menses hujusmodi sustulerit interdictum, sit à
 divinis, & à collatione beneficiorum eo ipso suspensus,
 & collatio beneficiorum hujusmodi ad Priorem, seu
 alium Prælatum majorem post Abbatem seu Prælatum
 Monasterii seu alterius loci, Ordinis seu Religionis
 hujusmodi, Abbatem proprium non habentem, durante
 suspensione hujusmodi libere devolvatur. Nos autem
 omnibus Præsidentibus provincialibus Capitulis provincialium
 à nobis superius decretarum, & visitatoribus in illis
 ordinatis & ordinandis, in virtute obedientiæ districtè
 præcipiendo injungimus, ut contra talem sic interdictum
 & suspensum, super prædictis, ac de fama, & regimine
 ipsius simpliciter & de plano informationem recipiant,
 & si exemptus Sedi Apostolicæ immediate subiectus,
 ipsi Sedi, si vero exemptus eidem Sedi mediatè subiectus,
 superiori suo immediato, si autem exemptus non fuerit,
 diocesano suo informationem hujusmodi sub eorum
 sigillis inclusam, quam cito commodius poterunt
 destinare procurent, & servent contra talem quæ in
 supradicta constitutione sæpè dicti Honorii prædecessoris
 nostri instituta fore noscuntur. Ceteri vero Priores
 & administratores quilibet ipsius Ordinis, seu religionis
 nedum interdicti hujusmodi pœnam eo ipso incurrant,
 sed etiam (ut de aliis est præmissum) infra sex menses à
 tempore quo prædicta commiserint numerandos, obligationes,
 submissiones, venditiones, concessionem, seu canonem,
 seu pensionum diminutiones, & pensionum assignationes,
 necnon illarum effectus & gravamina cessare

cessare non fecerint: & quatenus de facto processerint, tolli, ac Prioratus, seu administrationes alias indemnes non reddiderint, seu reddi non fecerint, ac procuraverint donec proximè dicta compleverint, sint à divinis eo ipso suspensi. Quod si suspensionem hujusmodi per alios sex menses proximè secutos tolerare præsumperint, sint ipsis Prioratibus & administrationibus ipso facto privati, per illos ad quos eorum collatio pertinuerit, aliis idoneis, & nullatenus eis illa vice liberè conferendis.

C A P. X.

Præterea quia plerumque contingit, quod quidam Abbates & Priores, ac nonnulli alii administratores, præfidentes, seu Monachi & conversi, ejusdem Ordinis, seu Religionis, prætextu administrationum vel aliorum negotiorum quæ gerunt, multas fraudes adhibent, & dolosos seu simulatos, seu fictos cõtractus inveniunt, mutua etiã per se & alios simulata & ficta suscipiunt: aliquando proprio & etiam fidejussorio, & etiam diversimodè nomine alieno, & inter cætera quandoque consistuntur in instrumentis publicis, seu authenticis & aliis scripturis se à patre, fratre, nepote, vel consanguineo, seu quolibet alio conjuncto, affine, familiari, servitore, amico, seu mercatore, recepisse mutuo, vel alias pecuniam, pannos, vinum, bladum, equos, boves, sive animalia alia, vel res seu cætera bona, eaque in utilitatem locorum quibus præfident, vel administrationem eorum gerunt, fuisse conversas: cum tamen aliquando nec pro se, seu eorum locis, neque pro administrationibus suis receperint: sed esse fingunt & ponuntur, ac scribuntur frequenter principales, & ut tales se obligant (cum revera fidejussores duntaxat existant) & interdum pro aliis recipiuntur mutua prælibata: super his etiam frequenter se ac alios, locaque ipsa, possessiones, redditus, proventus, bona, & jura ipsorum multipliciter obligando etiam, & submittendo. Quidam insuper in fraudem seu dolose consistuntur, & alios præsertim eorum debitores faciunt confiteri, ac etiam obligari, ac super his instrumeta & authenticas, vel alias scripturas in fraudem confici, jura, redditus, possessiones, animalia, blada, pecuniã, debita, seu alia bona, ad ipsos vel Monasteria, seu quavis alia loca ipsius Ordinis seu Religionis pertinentia, seu debita fuerint, sunt, vel esse debent patris, seu fratris eorum, vel aliarum personarum prædictarum, & ad ipsas personas pertinere, vel debita eis fore, aliosq; e multos contractus similes fingunt, faciunt, seu fieri procurant, aut permittunt fraudulentè seu dolose: per quos Ecclesiã, Monasteria, & alia loca ipsius Ordinis seu Religionis, quibus præfunt, ac jura, redditus, & possessiones, seu alia bona ipsorum damnificari, gravari, obligari, vel alias impediri, seu deperire possunt. Nos super præmissis Ecclesiarum, monasteriorum & aliorum locorum præfatorum indemnitatibus, prout tenemur obviare volentes, Statuimus & ordinamus, quod præter alias penas juris, talia committentes, vel fieri facientes, aut eis consentientes vel scientes, & quam citò commode poterunt, quibuscumque fraude ac dolo exclusis, superioribus talium & eorum conventibus minimè revelantes, si ejusdem Ordinis seu Religionis fuerint, incurrant excommunicationis sententiam ipso facto, à qua nequeat absolvi: scientes videlicet, nisi ea revelaverint: ceteri verò nisi prius præmissa omnia tolli fecerint & cessare, & Ecclesias, monasteria, Prioratus, administrationes, & loca (quãtũ eis possibile fuerit) reddiderint, seu reddi fecerint indemnita, seu procuraverint à talibus dispendiis relevari. Et tunc per præfidentes provincialibus Capitulis duntaxat, vel per aliquẽ ipsorum, si fuerint Abbates qui deliquerint in præmissis, vel Priores, aut alii Abbates priores non habentes: ceteri verò per proprios Abbates, vel alios superiores eorum à præfata excommunicationis sententia absolvantur. Interim verò cum summarè ac de plano constiterit aliquem hujusmodi sententiam incurrisse, si Abbas fuerit vel Prior, seu alius proprium non habens Abbatem, tunc quilibet præfidentem Capitulo provinciali, ac visitator illius Ecclesiã seu monasterii, aut loci proprium Abbatem non habentis: si verò alius Prior aut administrator extiterit, Abbas vel alius ejus proprius & immediatus superior, eum publicent, & teneantur facere excommunicatum per loca ipsius Ordinis, seu Re-

ligionis, usque ad satisfactionem condignam publicè nuntiari.

C A P. XI.

Præterea ut prædictis, & aliis damnis, periculis, & scandalis obvietur, Statuimus & ordinamus quod omnes & singuli Abbates, & alii prælati Ordinis seu Religionis hujusmodi Abbates proprios non habentes, qui per Sedem Apostolicam promoti sunt vel promovébuntur in antea, & eidem Sedi non existunt immediatè subjecti, suis immediatis superioribus juramentum præstare ad sancta Dei Evangelia corporaliter teneantur, quod possessiones vel jura ad mensam sui Monasterii sive loci spectantia non vendent, nec alienabunt, nec impignorabunt, neque de novo infeudabunt, nec per aliquem modum donabunt, neque census diminuent, nisi quatenus à jure permittitur, & servata solènitare superius denotata. Nec etiã obligabunt alias, vel ultra quam in præscriptis statutis & ordinationibus continetur, & quod possessiones, redditus & jura mensa prædicta indebitè alienata, distracta, vel occupata, prout commodè poterunt repetent: & ad jus & proprietatem Ecclesiã, vel monasterii, seu loci sui Ordinis, seu Religionis hujusmodi procurabunt reduci. Non obstante si forte aliud, vel simile Romanæ Ecclesiã præstiterint juramentum, ad quod præstandum per censuram Ecclesiasticam & alia juris remedia per superiores prædictos, appellatione remota valeant coarctari. De præstatione verò hujusmodi juramenti plena & sufficiens fides fiat conventibus eorundem. Et idem juramentum præstare teneantur immediatis Abbatibus, seu aliis Prælati suis in præsentia Capituli vel conventus, si commodè fieri possit, omnes & singuli Priores, seu quicumque alii administratores, & beneficiarii Monachi ejusdem Ordinis seu Religionis, quibus per dictam Sedem, vel ejus Legatos, seu executores, vel alios provisores à Sede Apostolica, seu per ipsos vel dictorum Legatorum literas deputatos, sive per Abbates, aut per quoscumque alios jure ordinario, vel aliis quomodolibet provisum est hætenus, vel providebitur in futurum, & ad præstandum hujusmodi juramentum per ipsos Abbates, seu Priores etiam auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam & alia remedia, si moniti præstare juramentum hujusmodi recusarint, remoto appellationis obice, cogi possint per prædictos. Insuper quibuscumque formis aliis licitis juramentorum, per quæ ad alia plura jurantes adstringuntur, non intendimus derogare: sed si forsitan in illis contineantur capitula & alia in præmissa forma non expressa, illos ad ea obligari volumus & astringi. Decernimus insuper, quod cum civitas, castrum, villa, vel jurisdictionis alicujus eorum, feudum solemnè, aut grangia, seu magnum territorium, vel magnus possessionum aut terrarum numerus vendenda vel obliganda, seu Monasteria, Prioratus, vel Ecclesiã aliquo à jure permisso alienationis titulo alienanda, vel in alios transferenda extiterint, venditiones seu alienationes, aut translationes hujusmodi fieri nequeant, nisi etiam prius consulto Romano Pontifice, ac ejus super his petita licentia & obtenta. Aliter autem venditiones seu alienationes, vel translationes præfate, sint irritæ ipso jure: & quilibet præfidentium ac visitatores contra exemptos Sedis Apostolicæ supradictæ, & contra non exemptos contrarium facientes, locorum ordinariis eorundem quàm citò commode poterunt, sub eorum sigillis intimare prædicta nihilominus teneantur.

C A P. XII.

Cæterum Antistitibus ordinariis, Abbatibus, Prioribus, & aliis Prælati Religionis ejusdem, qui bona mobilia Prioratum, administrationum, & beneficiorum quorumlibet sibi subjectorum vacantium in ipsis, tempore hujusmodi vacationis inventa, seu illa durante obvencientia, ex privilegio vel consuetudine, seu alia causa rationabili ad se afferunt pertinere, districtius inhibemus, ne vasa, vestimenta, seu alia ornamenta quæcumque divino cultui deputata, animalia etiam, tam pro agricultura, quàm aliis ipsorum locorum necessitatibus teneri inibi consueta, vasa insuper vinaria, & coquina, lectos, & alia suppellectilia, seu vasa (nisi fortè aurea vel argentea fuerint) occupare, vel exinde asportare, aut sibi appropriare

*De formationi
juramenti à
Prælati præ
standi.*

De spoliis.

priare præsumant. Quodque in apprehendis bonis aliis, formam constitutionis felicis recordat. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri super hoc editæ diligenter observent, ac nihilominus de portione dictorum bonorum, quæ rationabiliter ea continget, quartam partem in augmentum ornamentorum Ecclesiasticorum, Ecclesiarum seu monasteriorum suorum, convertere integraliter teneantur. Qui vero secus fecerint juxta qualitatem delinquentium personarum, pœnas incurrant, quæ per constitutionem eandem ejus transgressoribus infliguntur.

CAP. XIII.

De inventariis per nos Antistites, & administratores alios in eorum novitate faciendis.
Ad hoc videtur const. 22. Pauli V. Cum scilicet.

Statuimus insuper ac etiam ordinamus, & districtè præcipiendo injungimus, quod deinceps in Angulis Ecclesiis Cathedralibus, Monachalibus, ac Monasteriis, & Prioratibus, necnō administrationibus aliis quibuscūque ipsius Ordinis, seu Religionis, per Antistites Ecclesiarū, Abbates, Priores, & alios gerentes administrationes hujusmodi, in eorum novitate coram uno vel duobus notariis publicis, & aliquibus probis & senioribus Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum locorum eorundem, de omnibus bonis mobilibus & immobilibus seseque inventariis, ad ipsorum administrationes duntaxat spectantibus, in quibuscūque locis consistant, sicut inventaria, seu registra consimilia duplicata, in quibus scribatur quot Monachi in quolibet loco ipsarum administrationum juxta ipsius loci facultates possint & debeant commorari, & in quo statu quilibet recepit Ecclesiam, Monasterium, vel Prioratum, seu administrationem, & inter alia quot extent vel deficiant animalia, & qualia, quanta blada, vina, & cætera victualia, & moneta, vassella aurea vel argentea, & quæ, & quot, & quibus, Ecclesia, monasterium, Prioratus, administratio, seu locus hujusmodi debent, & quæ, & quot, & à quibus debentur eisdem: & sub quibus obligationibus debent & debetur eisdem, & quæ, & quot alia bona mobilia, vel vasa, sive ornamenta vel suppellectilia, & similia inibi fuerint. Et si quid ex prædictis in bono statu receperit, ipseque ad malum statum duxerit, Ecclesiam, monasterium, Prioratum, administrationem, seu locum, ejus bona, ipsius debitis obligando indebite, ad vitam vel perpetuo concedendo, seu alias alienando vel dilapidando: procedatur contra eum, prout jura & statuta, necnon ordinationes nostræ superiores requirunt: & præsertim supradicta constitutio Honorii super hoc exacte servetur. Prædicta vero inventaria, seu registra, clare ac integraliter legantur in Capitulo cujuslibet Ecclesie Cathedralis, ac Monasterii, Prioratus vel alterius loci hujusmodi, præsentibus Capitulo seu Conventu ad hoc specialiter congregatis. Quibus lectis, unum ponatur & servetur in arca communi, ubi commune sigillum est solitum custodiri, seu loco alio congruenti: & reliquum remaneat penes Antistitem aut Abbatem vel priorem, seu administratorem alium à supradictis. Ita quod si aliquem ex prædictis ad Ecclesiam, Monasterium, Prioratum, administrationem, seu locum alium transferri seu mutari contigerit, ipse translatus seu mutatus, si Antistes, vel Abbas, aut Prior, seu alius superior eisdem religionis non habens, fuerit, Capitulo seu conventui loci quod dimiserit, seu deputatis ab eis infra sex menses ad tardius post ademptionem pacificæ possessionis Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, administrationum, seu ipsorum locorum: vel si hoc ante non fecerint, succedenti sibi in loco dimisso. Alii vero superioribus suis immediatis, juxta inventaria, seu registra prædicta rationem debitam, vocatis & presentibus aliquibus probis viris Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, & aliorum locorum ipsorum, reddere teneantur, dictaque inventaria seu registra transmittantur ad Ecclesias, monasteria, vel alia loca principalia (ut præfertur) legenda & conservanda in illis.

CAP. XIV.

De locis non tradendis ad firmam nisi cum certa solemnitate.

Verum quia traditiones ad firmam factæ de locis administrationum ipsius Ordinis seu religionis, aut proventuum ipsorum, per Antistites, Abbates, Priores, & alios administratores eorum, ipsi Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, administrationibus, ac locis, spiritaliter & temporaliter diversa præjudicia generant:

Prohibemus ne proventus seu loca prædicta ad firmam de cætero concedantur, nisi ex causa, & in casu necessario sive utili evidenter. Et tunc si Antistes, Abbas, vel Prior, seu alius proprium non habens Abbatem vel administratorem, hoc facere voluerit, debeat deliberationem super hoc cum Capitulo vel cum conventu præmittere, & diligentem tractatum cum illo habere de causa hujusmodi, & de quantitate pretii, ac de persona cui fuerit firma seu venditio hujusmodi facienda, & de conditionibus, pactis, obligationibus, solutionibus, & similibus pertinentibus ad prædicta: & ipsius Capituli vel conventus, seu majoris partis ejusdem in hac parte consilium adhibere. Si vero Prior seu administrator alius fuerit, conventum habens proprium, & superiorem Abbatem, vel alium ejusdem Religionis, præmittere debeat deliberationem & tractatum præfatos, nedum cum proprio suo conventu, sed cum ipso Abbate vel alio superiore prædicto immediato, & conventu superioris Monasterii sui, ac expressam auctoritatem & licentiam ejusdem Abbatis, vel alterius superioris cum consilio conventus ipsius Abbatis, vel alterius superioris primitus obtinere. Priores autem & administratores alii, Abbatem proprium vel alium superiorem ejusdem Religionis, non tamen conventum habentes teneantur deliberationem & tractatum dictos cum eorum Abbate, vel alio superiore præmittere, necnon auctoritatem & licentiam specialem ab eo primitus obtinere. Quod si secus actum fuerit, firma seu venditio ipsa & contractus quilibet super præmissis initus, sint irriti eo ipso, ac instrumenta & quælibet alia documenta super eis confecta, nullam obtineant firmitatem. Et nihilominus Abbates & Priores, cæterique Abbates, proprios non habentes, qui contra fecerint, per Præsidentes provincialibus Capitulis, cæteri vero per Abbates, vel alios superiores eorum, arguantur graviter, & debitè puniantur.

CAP. XV.

Præterea statuimus & ordinamus, quod Antistites, Abbates, Priores & administratores, vel Monachi & conversi ejusdem Ordinis seu Religionis, privilegia, literas & instrumenta, quibus libertates, possessiones, res & jura locorum & administrationum suarum firmantur, vasa etiam aurea & argentea, ornamenta Ecclesiastica, libros, pecunias, blada, vina, animalia, & res alias notabiles, seu pretiosas, ad Ecclesias, Monasteria seu loca eorum spectantia, extra Ecclesias, Monasteria seu loca eadem apud consanguineos vel propinquos seu alios quoscumque, fraudulenter aut dolose in damnum Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, seu administrationum hujusmodi, nullatenus transportent, seu tenere præsumant, & quod Antistites, Abbatibus, vel Prioribus, ac cæteris superiores ejusdem Religionis non habentibus, qui contra fecerint, sit eo ipso per mensem ingressus Ecclesie interdictus, & nihilominus ipsi hujusmodi transportata & detenta, ad Ecclesias, monasteria, loca & administrationes præfatas reducere teneantur. Et si Abbatum, Priorum, & aliorum administratorum superiores (ut præmittitur) non habentium, transgressio manifesta, seu nota fuerit: per Præsidentes in Provinciali Capitulo, seu Visitatores per idem Capitulum deputandos, censuræ graviore, ac debite satisfactioni subdantur. Alii vero inferiores administratores & transgressores, ipso facto sint & permaneant per annum integrum ab eorum officiis & administrationibus suspensi. Et si eorum transgressio manifesta seu nota extiterit, per suos superiores amoveantur perpetuo ab administrationibus eorundem: & administrationes hujusmodi per eosdem superiores, ad quos eorum collatio pertinuerit, aliis liberè conferantur. Simples autè Monachi, & conversi transgressores, sint inhabiles ad obtinenda quælibet beneficia & officia ipsius Ordinis seu Religionis, usquequò per eorum superiores (congrua satisfactione præmissa) cum eis extiterit misericorditer dispensatum.

CAP. XVI.

Rursum, licet contra Monachos proprietarios sit plene provisum per Canonicas sanctiones tamen specialius providere volentes contra illos Monachos & conversos ipsius Ordinis seu Religionis, qui suæ salutis oblitii, contra

contra regulas & Canonice Institutiones pecuniam congregant, jura, possessiones, redditus, seu census annuos, & alia bona omnia, seu cum faciunt, aliquando proprio, & saepe nomine alieno, multis super his signentis adhibitis, atque tradunt animalia nutrienda, & cum augmento vel vero sibi vel alteri reddenda eorum nomine, seu pro ipsis, & alios multos contractus diversimodè tanquam negotiatores exercent, necnon appetentes & sectantes lucra turpia, peculium occultant & illicitè detinent, in suarum periculum animarum: auctoritate Apostolica, prædicta decernimus omnia præmissa (quæ tamen non restitutioni subiaceant aliorum) nedum post obitum, sed etiam in vita ipsorum monachorum & conversorum fore per Antistites, Abbates, seu alios prælatos eorum proprios, cum consilio proborum monachorum seniorum Ecclesiæ, monasterii, vel loci cui subbet eorum, ejusmodi Ecclesiis, monasteriis, seu locis propriis applicanda, & in eorum utilitatem totaliter convertenda, usu (imo potius abusu) quocumque contrario non obstante. Quodque ipsi Antistites, Abbates seu alii prælati proprii, alicui monacho vel converso talia faciendi licentiam nequeant impartiri. Et quod tam prælati, monachi & conversi prædicta committentes, quam alii quicumque Ordinis seu Religionis hujusmodi supradicta retinentes, aut sibi ipsi appropriantes, vel applicationi & conversioni hujusmodi resistentes, vel impedimentum publice aut occulte præstantes, seu prælati procurantes, vel dictum peculium non revelantes Antistitibus, Abbatibus, seu prælati propriis antedictis, sint eo ipso inhabiles ad beneficium, Prioratum, administrationem, Officium, regimen & gubernationem quamlibet in Ordine seu Religione hujusmodi obtinendam. Permittimus tamen, quod cum ipsis monachis & conversis possit Antistes, Abbas, vel alius eorum prælatus proprius dispensare super penis hujusmodi, quando ei videbitur expedire: dummodo præmissa revelaverint, & plene restituerint, ut præfertur.

CAP. XVII.

Nempe statuimus & ordinamus, quod juxta suppetentiam facultatum Ecclesiarum Cathedralium seu Capitularum earum ac monasteriorum, & aliorum locorum ejusdem Ordinis seu Religionis, & singularum religionum, etiam qualitates per Antistites, Abbates, & alios prælatos, & quosvis alios administratores vel officia ad hæc deputata vel deputanda tenentes & exercentes, sufficienter victualia, vestiaria, omniaque alia necessaria monachis ministrantur, proviso attentius quod pro hujusmodi victualibus, vestiariis, aut aliis quibuslibet eisdem monachis necessariis, pecunie simul, aut per vices, seu minutatim nullatenus eis dentur, aut pensio vel redditus quomodolibet assignentur: sed in victualibus, vestiariis & rebus aliis eis ipsorumque usui congruentibus, provideatur eisdem, quemadmodum fuerit opportunum. Et ubi alius certus terminus super hoc non fuerit ordinatus, singulis annis, prima videlicet die mensis Octobris vestimenta præbeantur. Si qui autem redditus vel pensiones hæc tenent propter hoc seu alias extiterint assignati, nullatenus dimittantur eisdem, sed ex nunc pro revocatis ab ipsis totaliter habeantur. Et nihilominus illi qui pensiones redditus aut pecuniam pro prædictis vel eorum aliquo cuiquam monacho ministrare vel assignare præsumpserint, si Antistites, Abbates vel Priores, seu ceteri superiores ejusdem Ordinis seu Religionis non habentes, extiterint, infra octo dies tantundem erogare pauperibus teneantur, hoc tamen adhibito moderamine circa idem, quod monachis de suorum superiorum licentia extra Cathedralis Ecclesias, monasteria, Prioratus, & administrationes præfatas, in scholis vel alibi pro utilitate Ecclesiarum, monasteriorum, Prioratuum & administrationum hujusmodi commorantibus, possit pro victu & vestitu (sicut eorum superioribus videbitur) dari pecunia non tamen pensio vel redditus assignari, salvis etiã statuto & ordinatione præscriptis, de Monachis ad studia generalia transmittendis, & de pensionibus eis, ac de decem libris exhibendis dicto monacho, qui infra Ecclesias, monasteria, & alia loca ejusdem Ordinis seu Religionis monachos dociles instruet, prout seriose superius est dictum.

Bullar. Mag. Tom. I.

dam, ad hæc subjungimus, quod illi, qui prædicta ministrare tenentur, ad ea, omni executione cessante, sufficienter (ut præmittitur) ministranda per superiores suos, aut in defectu eorum, per Visitatores vel Præsidentes præfatos irremissibiliter compellantur. Nec audiantur, si dicant se privilegia, statuta, ordinationem vel consuetudinem aliam habere, aut pro suis personis, eorumque statu (juxta personarum vel officiorum decentiam sustinendis) se esse ferant indignè, nulla quoque super hoc appellatio, nullave supplicatio eis prosinat. Sed si tertio moniti per aliquorum dierum competentia intervallo, Prælati eorum arbitrio relinquenda, præmissa efficaciter parere contempserint, removeantur liberè à suis administrationibus vel officiis, ipsæque aliis idoneis prædicta complere valentibus committantur. Quod si forte redditus officiorum, seu administrationum hujusmodi, ad victum, vestiarium, seu alia necessaria monachis ministranda non sufficiant, de communi contributione, ut de pensionibus studentium præmissum est, facienda, defectus hujusmodi suppleatur, donec pro aliis per deputandos à nobis redditus, seu pensiones perpetui fuerint assignati, quos per eosdè deputandos assignari volumus eisdem modis & formis, quibus pro pensionibus dictorum studentium redditus seu pensiones perpetuas ordinavimus & statuimus assignari. Abbates verò ac Priores & ceteri superiores (ut præfertur) non habentes, qui tenentur administrare prædicta, à Præsidentibus, aut Visitatoribus per censuram Ecclesiasticam, modisque aliis congruentibus ad id omnino cogantur, ipsis, nisi suos subditos & Præsidentibus ac Visitatoribus, nisi Abbates, Priores, & alios supradictos iuxta modum præfatum effectualiter ad præmissa compulerint, in Capitulis Provincialibus graviter arguendis, & taliter corrigendis, quod rubor & confusio de præteritis diligentiam efficiant ad futura.

CAP. XVIII.

Cæterum ut viam scandalis præcludamus, prohibemus expresse, ne in Ecclesiis vel monasteriis seu locis aliis conventualibus ejusdem Ordinis seu Religionis, Clerici seculares vel laici, seu alterius Monasterii monachi, religiosi alterius Religionis, ad victum monachis ministrandum de cætero deputentur. Quicquid autem ad victum monachis ministrandum in cibo, potu, vel pitantia eisdem monachis ministrandum existit, singulis eorum die qualibet administratur ad congruentem mensuram, prout erit opus, juxta Ecclesiarum, monasteriorum & locorum ipsorum exigentiam facultatum, & quicquid de administratis supererit, elemosynæ applicentur per illum qui ad hoc fuerit deputatus. Nec aliquis alius per se vel per alium de refectorio seu infirmitorio, vel alio loco in quo Monachi comedent, aliquid extrahere, vel alibi deferre, seu alteri usui applicate præsumat. Quod si fecerit, pro qualibet vice per duos dies panis & aquæ solummodo penitentia subdatur.

CAP. XIX.

Insuper statuimus & ordinamus, quod Antistites, Abbates, Priores, ac ceteri administratores in Ecclesiis, vel monasteriis, seu aliis locis ejusdem Ordinis vel Religionis hujusmodi, aut infra septa Ecclesiarum, monasteriorum & locorum eorumdem, vel in domibus in quibus Monachi habitant, mulieres tenere (etiam si matres vel sorores fuerint) non præsumant. Antistites verò, Abbates, Priores, ac ceteri superiores Religionis ejusdem non habentes, qui contra fecerint, à collatione beneficiorum sint per tres menses eo ipso suspensi, quibus durantibus ad priorem vel alium majorem, post Antistitem, seu Abbatem, cum consensu Capituli seu conventus, vel majoris & sanioris partis ejusdem, beneficiorum ipsorum sit collatio devoluta. Alii verò Priores & administratores quicumque fuerint, per sex menses, à perceptione fructuum beneficiorum quæ obtinuerint, sint suspensi, quibus durantibus, Antistes, Abbas vel alius Prælatus immediatus eorum superior, ponat in eisdem beneficiis alios monachos administratores providos & discretos, ac fructus ex his dictis sex mensibus obvientes, qui supererunt (debitis conluctis oneribus supputatis) convertantur in utilitatem Ecclesiæ, monasterii seu loci immediate superioris delinquentium prædictorum. Et nihilominus

No scholares deputentur ad victum monachis ministrandum, nec Monachi alterius Ordinis in Religionis.

No mulieres habitent in loco monachorum.

dicti Abbates & Priores, & alii non habentes Superiores, per presidentes seu Visitatores, ceteri vero per suos Superiores, prout culpæ aut deliquentium qualitas exegerit, alias puniantur.

CAP. XX.

*De monachi
autriam vel
teneant ani-
ma in, seu
personas sa-
culares in
monasteriis
& eorū locis
nisi quibus
officio compe-
tit.*

Cæterum prohibemus ne aliqui monachi nutriant seu teneant equos vel alias evectioes aut seruitotes, seu alias personas, vel familiares in Ecclesiis, Monasteriis seu locis aliis Conventualibus Ordinis seu Religionis ejusdem, nisi eis ratione administrationum vel officiorum quæ gesserint id competere dignoscatur. In infirmitoriam tamen pro necessitatibus infirmorum coquina Capituli vel conventus, aliisque officiis, honesti seruitores seu famuli seculares teneri poterunt necessarii, in numero moderato, prout in aliquibus Ecclesiis Cathedralibus vel monasteriis seu locis aliis ipsius Ordinis seu Religionis fuerit rationabiliter observatum. Qui seculares quanto minus fieri poterit, cum monachis converentur, nec bibant, nec comedant cum eisdem in Capitulo, vel Conventu. Superiores quoque circa hæc provideant, quod diligentius observentur, transgressores eorum arguendo & prout expediens fuerit puniendo. Prohibemus insuper ne Superiores, Abbates, Priores, & ceteri quicumque ipsius Ordinis seu Religionis, lautis conviviis & comestationibus occupentur, nec in his sumptibus immoderatos & alios excessus faciant, volentes quod à familiarium, servitorum, aut sequentium, & robarum seu vestium multitudine incedenti & excessiva, tam infra Ecclesias, monasteria, Prioratus, administrationes, & alia loca eorum, quam etiam extra illa, diligenter studeant abstinere, & honestè ac laudabiliter conversari. Inhibemus namque, ne aliquis Abbas, vel Prior, seu administrator alius, Religionis ejusdem Conventum habens, plures seculares personas equitantes quam... Monachos (eo pro uno Monacho computato) secum ducere præsumat, nisi guerra discrimen, vel personarum seu rerum periculum timeatur, aut forsitan immineret, fictione & fraude cessantibus quibuscumque. Ceteri vero Conventum non habentes, si duos equitantes secum ducant, volumus quod unus illorum Monachus existat, si autem plures ducat equitantes, circa hoc fervetur quod superius de Conventum habentibus est expressum. Adjicientes quod Abbas, vel Prior, seu administrator, vel monachus quicumque Religionis ejusdem, domicellum vel domicellos vestibus virgatis, seu partitis, aut curiosis, vel quomodolibet inhonestis non induat, vel indutos secum teneat, sive ducat. Qui autem contrarium fecerit, si superiorem Religionis ejusdem non habuerit, per Presidentes dictis Capitulis provincialibus, si autem Superiorem hujusmodi habuerit, per ipsam Superiorem, immediatum videlicet puniatur.

CAP. XXI.

*De solvendis
onibus &
redditionibus
pro alimentis
monachorum
seu Fratrum
in terminis
consuetis.*

Sane statuimus & ordinamus, quod omnes Abbates, Priores, & administratores ceteri, & clerici seculares, & Laici quicumque, qui census, redditus, pensiones, seu quæcumque alia similia debent, vel debebunt in posticum, pro alimentis quotidianis, vel pro necessariis Ecclesiis Cathedralibus, monasteriis, Prioratibus, administrationibus, officiis seu locis, Capitulis vel conventibus Ordinis seu Religionis ejusdem, sive in blado, vino, oleo, piscibus, pecunia, seu rebus aliis quibuscumque consistant, illa eis solvere in terminis consuetis vel præfixis, seu in antea præfigendis, integrè non omittant. Et si ea in ipsis terminis, vel saltem post eos infra quindecim dies non solverint, Priores & administratores ceteri Ordinis seu Religionis ipsius totam quantitatem rei debitæ, ac ultra ipsam quartam partem prædictæ quantitatis ejusdem, loco pœnæ (infra mensem dictos quindecim dies immediatè sequentem) solvere sint adstricti. Quas quidem quantitatem & quartam partem appositam (ut prædicatur) loco pœnæ, si solvere contempserint, infra mensem alium ex tunc primo securum, à beneficiis quæ obtinuerint, donec prædicta solverint, sint ipso facto suspensi. Et si suspensionem hujusmodi per alium mensem ex tunc futurum sustinuerint, donec de prædictis integrè satisfecerint, ab officio sint suspensi. Quod si per alium mensem proximè sequentem suspensionem hujus-

modi ab officio sustinere præsumpserint, incurtant excommunicationis sententiam ipso facto. Quam si per sex menses ex tunc securum pertinaciter toleraverint, Prioratibus, administrationibus, & quibusvis aliis beneficiis quæ obtinuerint, sint ipso facto privati, per illos ad quos eorum collatio, seu quavis alia dispositio pertinet, aliis personis idoneis libere committendis, seu etiam conferendis. Abbates vero qui infra præfatos quindecim dies prædicta per eos debita non solverint (ut præfertur) totam debitam quantitatem, & ultra istam, loco pœnæ tertiam partem illius quod debuerint, persolvere teneantur. Et si per tres menses, dictos quindecim dies immediatè sequentes, quantitatem quam debuerint, ipsamque tertiam partem loco pœnæ non solverint, sint eisdem Abbates stallus chori, & locus Capituli Abbatialis, donec super his integrè satisfecerint, penitus interdicti. Quod si interdictum hujusmodi per alios tres menses proximè secutos sustinere præsumpserint, sit ipsis Ecclesiæ interdictus ingressus, quousque satisfecerint competenter integrè de principali & tertia parte præfatis. Et nihilominus dicti Abbates, ac omnes & singuli supradicti, damna & expensas ac interesse, quæ Ecclesiæ, monasteria, Prioratus, administrationes, officia & loca hujusmodi sustinuerint, fecerint, & incurserint occasione retardatæ solutionis hujusmodi, vel ob defectum prædictorum, reficere & solvere teneantur. Pœnæ autem prædictæ quartæ & tertiæ partium prædictarum in eos usus convertantur, in quos principales quantitates fuerant convertendæ. Sententiæ vero præmissæ auctoritate Apostolica ubi expediens videbitur in Ordine seu Religione hujusmodi, contra ipsos contemptores valeant publicari, & quoties contumacia non solventium exegerit, aggravari per superiores, qui locis præfuerint, quorum extiterit solutio retardata. Nec in eis valeant remissio, seu gratia cujuscumque, præ tempus lapsum, vel per negligentiam non petentium intelligantur remitti, vel possit juri petendi præscribi. Absolutio autem dictarum sententiarum competit Abbatibus prælibatis. Per hæc autem pœnis aliis, si quas dicti non solventes juxta statuta vel ordinationes Sedis Apostolicæ, aut Ordinis seu Religionis ejusdem, seu quovis modo alias existerent incurfuri, non intendimus in aliquo derogari.

CAP. XXII.

Cæterum quia multum Ordini seu Religioni præfatis hæcenus obfuit indiscreta receptio monachorum, statuimus & ordinamus, ut per illos ad quos in Ecclesiis Cathedralibus, monasteriis, Prioratibus, decanatus, seu aliis locis quibuscumque ipsius Ordinis seu Religionis spectat creatio monachorum, deinceps non recipiantur aut induantur in Monachos vel conversos, nisi personæ idoneæ, vel de quarum idoneitate verisimiliter spes existat, & tales per quos inibi Deo in divinis officiis congruè deserviri, seu impendi valeant obsequia opportuna, & quod per eosdem ad quos (ut præmittitur) creatio ipsa spectat, infra Ecclesias, monasteria, Prioratus, decanatus hujusmodi, seu alia conventualia loca ipsi subjecta, & non alibi, cum proborum consilio, Ecclesiæ, monasteria, Prioratus, decanatus, aut loci hujusmodi, cui hi ad quos dicta creatio pertinet præfuerint, induantur, nec per eos hujusmodi creatio, habitus traditio, seu receptio, nisi personis Ordinis seu Religionis ejusdem, de cetero committantur, & quod infra tempus probationis ad loca alia, nisi Conventualia fuerint, non mittantur. Decernimus quoque, quod cum imminet hujusmodi receptio faciendæ, si ad Antistites, Abbates, vel Prælatos alios, unà cum Capitulis vel Conventibus eorundem, seu cum eorundem consensu pertineat, & Capitula, seu Conventus hujusmodi, vel eorum major pars ad eam purè procedere, vel receptioni hujusmodi, pro eorum libito renuant consentire, Antistites, Abbates, seu alii Prælati post ipsos, eos moneant in virtute obedientiæ, ut purè ac secundum Deum, & juxta eorum conscientiam infra decem dies, hujusmodi creationi, seu receptioni consensum præstare procurent. Quod si forte id facere negligant vel reculent, ad eosdem Antistites, Abbates, vel Prælatos alios creatio, seu receptio ipsa libere devolvatur, dummodo nil fraudulenter per eos actum fuerit

*De
receptio
monachorum
in
Ecclesiis
Cathedralibus
monasteriis
Prioratibus
decanatibus
seu
aliis locis
quibuscumque
ipsius Ordinis
seu Religionis
spectat creatio
monachorum,
deinceps non
recipiantur
aut induantur
in Monachos
vel conversos,
nisi personæ
idoneæ, vel de
quarum idoneitate
verisimiliter
spes existat,
& tales per
quos inibi Deo
in divinis
officiis congruè
deserviri, seu
impendi valeant
obsequia
opportuna,
& quod per
eosdem ad quos
(ut præmittitur)
creatio ipsa
spectat, infra
Ecclesias,
monasteria,
Prioratus,
decanatus
hujusmodi,
seu alia
conventualia
loci ipsi
subjecta, &
non alibi,
cum proborum
consilio,
Ecclesiæ,
monasteria,
Prioratus,
decanatus,
aut loci
hujusmodi,
cui hi ad
quos dicta
creatio
pertinet
præfuerint,
induantur,
nec per
eos hujusmodi
creatio,
habitibus
traditio,
seu receptio,
nisi personis
Ordinis
seu Religionis
ejusdem,
de cetero
committantur,
& quod
infra tempus
probationis
ad loca
alia, nisi
Conventualia
fuerint,
non mittantur.
Decernimus
quoque,
quod cum
imminet
hujusmodi
receptio
faciendæ,
si ad
Antistites,
Abbates,
vel Prælatos
alios, unà
cum
Capitulis
vel
Conventibus
eorundem,
seu cum
eorundem
consensu
pertineat,
& Capitula,
seu
Conventus
hujusmodi,
vel eorum
major pars
ad eam
purè
procedere,
vel
receptioni
hujusmodi,
pro eorum
libito
renuant
consentire,
Antistites,
Abbates,
seu alii
Prælati
post ipsos,
eos moneant
in virtute
obedientiæ,
ut purè
ac secundum
Deum, &
juxta eorum
conscientiam
infra
decem dies,
hujusmodi
creationi,
seu
receptioni
consensum
præstare
procurent.
Quod si
forte id
facere
negligant
vel reculent,
ad eosdem
Antistites,
Abbates,
vel
Prælatos
alios
creatio,
seu
receptio
ipsa
libere
devolvatur,
dummodo
nil
fraudulenter
per eos
actum
fuerit*

in premissis, Qui quidem Antistites, Abbates, & Prælati alii, in locis in quibus sexaginta monachi, vel pauciores fuerint, cum consilio seniorum proborum, & discretorum suorum Capitulorum, vel conventuum, eligendorum per eos, tertiam partem numero facientium, in aliis vero locis in quibus Monachi numerum sexagenarium exceperint, cum consilio seniorum, proborum, & discretorum ex eis dumtaxat, eandem creationem & receptionem cum Dei timore ac observantia regulæ de personis, ut prædicatur, idoneis facere non postponant, aliorum contradictione in aliquo non obstante. Prohibemus insuper, ne aliquis recipiatur in monachum Ordinis, seu Religionis ejusdem, nisi statim induatur habitu monachi, nec literæ seu instrumenta super futura receptione monachorum aliquibus concedantur, aut promissiones seu obligationes aliæ inde fiant. Ut autem adversus eos, qui tempore probationis elapso, volūt regularis professionis votum emittere, nullius difficultatis obstaculum ingeneratur, universis & singulis Prælati, ad quos pertinet suos monachos ad hujusmodi professionem recipere, duximus injungendum, ut omnes illos qui dicto tempore probationis elapso, expressè profiteri voluerint, juxta regularia instituta sine dilatione ac difficultate quibuslibet, ad hujusmodi professionem admittant. Quod si facere sine rationabili causa recusaverint, tandiu sint stallus chori & locus Capituli, Abbatialis, vel priorialis (ubi per Priorem monasterium gubernatur) interdicta eisdem, donec præfatos ad professionem receperint antedicta. Et nihilominus id per Visitatores provinciali Capitulo referatur, ut per Præsidentes eidem Capitulo debite puniantur, proviso attentius, quod in Ecclesiis Cathedralibus, monasteriis, & aliis locis Ordinis, seu Religionis hujusmodi, non recipiatur plures monachi vel conversi, quam quot poterint de ipsorum proventibus congrue sustentari. Licet autem præcipiatur in supradicta constitutione sæpe dicti Honorii prædecessoris nostri, ut in nullo monasterio ad præbendas ex tunc recipiatur Abbates vel Monachi clericos seculares, Nos tamen super hoc expressius providere volentes, ipsorumque monasteriorum & aliorum locorum ipsius Ordinis, seu Religionis indemnitate (quæ plerumque contigerunt) propterea præcavere, hujusmodi præceptum innovamus & etiam approbamus, & adjiciere prohibemus ne in Ecclesiis Cathedralibus, monasteriis, Prioratibus conventualibus, sive locis aliis ejusdem Ordinis seu Religionis, Prælati, Priores, seu administratores alii, vel Capitula, seu Conventus eorum, Clericos seculares vel laicos (nisi eisdem Ecclesiis, monasteriis seu locis dederint se & sua) ullo modo recipiant ad præbendas, nec eas aliquibus ad vitam, vel ad tempus vendere, seu concedere, vel dare præsumant: volentes quod venditio, concessio, seu datio (quas deinceps contra præmissa fieri contigerit) sint irritæ & inanes, nec ex venditione, cessione, seu datione hujusmodi, eis quibus factæ fuerint jus aliquod acquiratur. Et nihilominus contra hoc dantes & concedentes, per Superiores suos, vel (si Superiores ejusdem Religionis non habuerint) per Præsidentes provincialibus Capitulis pro eorum arbitrio puniantur.

C A P. XXIII.

Quamvis autem in constitutione Viennensis Concilii, scilicet, Ne in agro, de vestibus, caputiis, & sotularibus monachorum, eorumque formis provide sit statutum, Nos tamen præmissis adjicimus, quod altitudo sotularium ipsorum tanta ad minus esse debeat, ut quatuor digitorum transversalium de tibia super cavillam, spatium comprehendat, quodque nulli monacho ejusdem Ordinis, seu religionis portare caputium etiam fissum super humeros, sit licitum quoquo modo, nisi prius ipsius caputii fissura & honestas alia per Abbatem seu Præsidentem alium, ubi præest alius, fuerint arbitrata. Horum namque transgressores pœnas eo ipso incurrant, quæ portantibus sotulares non corrigiatis & altos, aut caputia non fissâ, inflicta noscuntur per dictam constitutionem ipsius Concilii Viennensis. Adjiciendo quoque interdiximus expressè universis & singulis ipsius Ordinis seu Religionis monachis, quod nullus eorum de cætero, redundatum, elochiam, cucullam manicatam, vel tabardatam, epitogiatam, aut in veste superiori habitu proxima, ma-

Bullar. Mag. Tom. I.

nica ligatas consuecitias, seu quomodolibet botonatas, portare præsumat, sed quales portare statuit præfata constitutio ejusdem Concilii Viennensis. Qui vero interdicti hujusmodi transgressor extiterit, auferatur ab eo per suum Superiorem vestis ipsa transgressionis, pauperibus eroganda, & nihilominus transgressor ipse per eundem Superiorem sic alias debite puniatur, quo cæteri à similibus arceantur. Abbates autem in monasteriis, & in Cathedralibus Ecclesiis monachalibus, Priores seu alii majores in illis post eorum Antistites, ac Priores, seu alii non habentes Superiores Religionis ejusdem, sic formam honestam vestium ac calceamentorum ordinent & disponant, quod sit omnibus monachis, tam intrinsecus quam extrinsecus uniformis, ipsamque tam Abbates quam Priores, & administratores, quam cæteri quicumque monachi, Priores videlicet & alii per proprios eorum Abbates, seu Prælatos alios, Abbates vero & cæteri Abbates, proprios monachos non habentes, per præsidentes provincialibus Capitulis, seu per quemlibet eorumdem, ac per Visitatores in ipsis Capitulis deputandos tenere ac servare cogantur. Per præmissa vero, vel per ea quæ in dicta constitutione Viennensis Concilii statuuntur, non intendimus quod in Religionibus sive locis, in quibus Abbates vel alii Prælati locorum, seu monachi ejusdem Ordinis seu Religionis uti caputiis vel sotularibus non solebant, ipsis uti licitum sit eisdem.

C A P. XXIV.

Statuimus insuper, & etiam ordinamus, quod nullus monachus Ordinis seu Religionis ejusdem, de Ecclesia, Cœnobio, seu alio loco conventuali exire præsumat, nisi petita & obtenta licentia primitus ab ejus Superiore, qui eam valeat indulgere, quavis consuetudine contraria non obstante. Ipseque causam exitus vel itineris, omni fidei ne cessante, Superiori exponat, dictusque Superior licentiam hujusmodi, nisi ex causa rationabili, non concedat. Et eis quibus illam concesserit, certum ad redeundum terminum præfigat, ut convenienter poterit breviorum, ipsosque salubriter exhortetur, à quibus extra Monasterium habeant abstinere. Si quis vero Monachus contrarium fecerit, teneatur satisfactionem illam, vel pœnam subire, cui sine licentia de Monasteriis suis, seu locis exeuntes consueverunt, seu debent subijci in Ordine, seu Religione præfatis. Ad Ecclesias etiam, vel Monasteria, seu loca hujusmodi redeuntes, ad communionem aliorum monachorum seu fratrum, donec satisfactionem hujusmodi fecerint, nullatenus admittantur, quæ subjicitur esse talis. Videlicet, quod à porta regulari, parlatorio, seu alio loco consueto per claustrum, cum Magistro Novitiorum, vel alio ad hoc deputato, ad Capitulum veniat intraminea, vel nudus secundum quarundam Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum religiosorum morem, femoralia & caligas sine pedibus tantum habens, cucullam seu scapulare, vel floccum in brachiis, ac ferulam in manibus suis ferens. Cum quibus ibi prius venia recepta, & sua recognita culpa, coram omnibus publicè verberetur. Demum vero per Abbatem, vel alium Prælatum principalem, si sit ibi, aut Priorem, vel alium post Abbatem, seu per Principalem Prælatum hujusmodi pœnitentia, seu pœna levis, aut gravis culpæ sibi pro qualitate demeriti imponatur, secundum morem cujuslibet Ecclesiæ, Monasterii, seu loci laudabiliter observatum, proviso attentius quod modum peccati modus correctionis nequam excedat. Pœna quoque simili puniantur monachi in Prioratibus, seu administrationibus aliis exterioribus deputati, qui de illis redierint ad Ecclesias, vel Monasteria, seu loca conventualia prædicta, nisi vocatione Antistitis, Abbatis, vel alterius Prælati, seu sine licentia ejusdem à Priore vel administratore alio loci, in quo, ut præfertur, fuerint deputati, per patentes literas eisdem dandas justam causam licentiæ hujusmodi continentes. Nullusque monachus pernoctaturus extra Ecclesiam, monasterium vel alium locum suum, permittatur abire sine cuculla regulari clausa, nec non breviario, in quo servitutis suæ pensum possit exolvere Creatori.

C A P. XXV.

Ordinamus etiam & volumus, Lateranensis Concilii de Monachis singulis per villas vel oppida, & parochiales Ecclesias

De licentia exundi extra monasteria, vel alia loca, monachi sine rationabili causa non dantur. Et de pœna ex de cur sum apo statum.

De Monachis ad curiam ad curiam

mittendis, & modo cõversandi in eis.

Ecclesias non ponendis, supradictam Clementis prædecessoris editam in dicto Concilio Viennensi constitutionem, ne ipsi singuli monachi in singulis sibi commissis administrationibus vel Prioratibus habitare præsumant, firmiter observari. Statuimus insuper quod absque personarum delectu transmittantur, cum faciendum fuerit, monachi per Superiores eorum, prout locis congruere noverint & personis, & non prout Priores seu administratores alii eos duxerint eligendos, vel sibi per Antistites, Abbates, aut alios ad quos hoc pertinet, petierint assignari. Quod si per ignorantiam vel errorem aliqui ad hujusmodi Prioratus & administrationes ultra numerum constitutam vel constituendum missi forsitan extiterint, Priores seu alii administratores locorum ipsorum eos cum literis suis causam hujusmodi experimentibus, & expensis convenientibus ad Superiores remittant eorum. Verum si cessante causa hujusmodi, Priores seu alii administratores prædicti recusant admittere aliquem ad se missum, vel eis sufficere in necessariis providere, tandiu iidem Priores, seu administratores, in claustrum principali Ecclesie monasterii, seu loci ad modum claustraliu sequendo Capitulum seu conventum, residentiam facere teneantur, ad gubernationem locorum sibi commissorum per Superiores prædictos, monachis aliis idoneis uno vel pluribus, prout Superioribus ipsis videbitur subrogatis, donec dicti Priores seu administratores plene paruerint in præmissis, salvis nihilominus aliis rationabilibus poenis, statutis & consuetudinibus, tales vel alios inobedientes in quibuscumque Monasteriis, vel locis ipsius Ordinis, vel Religionis hæcenus observatis. Monachi autem in Prioratibus, seu administrationibus, cum dictis Prioribus, seu administratoribus commorantes, in Ecclesia horis congruis, & locis cum dictis Prioribus, seu administratoribus simul sint, & canonicas horas dicant. Et in missis celebrandis suas hebdomadas ordinate ac tractim, non sincopando, humiliter & devotè, & horis competentibus, & cum nota ubi fuerint tres, vel quatuor seu plures, facere teneantur, & in talibus locis ubi tres sint aut supra, una per eos missa ad minus cum tota die quælibet celebretur. In unaquaque domo communi regularibus jaceant, camerulis, & cellulis eis penitus interdictis. In domo insuper una Prior, & Monachi vescantur, nisi infirmitas, aut alia evidens ratio aliud interdum suaserit faciendum. In vestitu, lectionibus & tonsura à communi Ecclesie Monasterii, seu loci cuiuscumque alterius Superioris eorundem institutione, vel debita observantia non recedant. Monachi quoque suo Priori, vel administratori juxta ordinationem Antistitis, Abbatis vel Superioris alterius obediant humiliter, & devotè. Prior autè vel administrator ipsos tractet fraterna in Domino charitate, nec ipsi Priores, seu administratores, monachos, vel eorum socios extra Prioratus, vel administrationes morari faciant, vel permittant, aut à se remittere valeant absque Superiorum suorum licentia, nisi ad ipsos Superiores, vel Ecclesias, Monasteria, seu alia loca principalia, ex causa legitima, & cum eorum Priorum, seu administratorum patentibus literis, & prout superius est expressum. Provisò diligentius quod dicti Priores, vel administratores soli non remaneant in eisdem Prioratibus, vel administrationibus. Imò ad residendum ibi continue compellant monachos antedictos, & si ei obedire noluerint, superioribus notificent indilate. Idemque faciant quando mori, vel fugitivos fieri contingeret monachos prælibatos, diem mortis eorum in suis literis exprimendo, ut in Ecclesiis, Monasteriis, seu locis aliis principalibus pro anima monachi defuncti fiant suffragia consueta, ac die etiam fugæ seu recessus eorum, ut fugitivos valeant revocare, seu lecto ipsorum alios subrogare. Quod si dum primò id sciverint, superioribus præfatis significare distulerint, ipsi Priores, vel administratores duplum illorum quæ monachus, si fuisset ibidem, expendisset pro pietantia Capituli Ecclesie, vel conventus Monasterii, seu loci alterius principalis, solvere teneantur. Certos autem limites à Priore, vel administratore prædictis præfixos ipsi Monachi habeant, quos etiam causa deductionis, seu recreationis, vel alias transgredi eis non liceat sine Prioris, vel administratoris licentia speciali. Soli quoque

nunquam incedant, sed semper cum alio Monacho, vel alia honesta persona. In villa vero, in qua fuerint Prioratus, vel administrationes hujusmodi, comedere, seu bibere, vel domos ingredi non præsumant, nisi cum honestis personis, & hoc de sui Prioris, vel administratoris licentia speciali. Qui autem præmissa minime observaverint, regulari subjaceant disciplinæ. Ut autem hæc efficacius observentur, Antistites, Abbates, & Superiores, necnon alii qui ad visitandum per eos fuerint deputati, cum Prioratus, & administrationes hujusmodi visitabunt, circa illa servanda, & non servata, etiam corrigenda, curam adhibeant diligentem.

CAP. XXVI.

Verum quia ad salutis profectum tenditur, si moderata tione sobrietas, & modestia observentur, volentes ea quæ circa esum, & abstinentiam carniu beati Benedicti regularis institutio tradidit, & in constitutione piæ memoriæ Innocentii Papæ III. prædecessoris nostri sunt statuta, firmiter observari: Statuimus & ordinamus quod per totum annum Feria Quarta, & die Sabbati, & à prima Dominica Adventus usque ad diem Natalis Domini, & à Dominica Septuagesimæ usque ad diem Paschæ omnes regulares ejusdem Ordinis, seu Religionis ab esu carniu ubique abstineant, nisi necessitas infirmitatis nõ sit, per Abbatè, vel alium Prælaturum propriu fortè suadeat cum aliquo dispensandum. Diebus autem quibus monachi in infirmitorio carnes edent, sic provideatur omnino, quod in refectorio remaneat ad minus medietas monachorum Capituli, vel Conventus, & idem fiat ubi Abbas seu alius Prælatus principalis, aliquos ad domum seu ad cameram suam vocabit, ad melius, & plenius exhibendum. Quoties verò plures simul carnes in infirmitorio comedent, versus & oratio in principio mensæ, ac post refectionem hymnus, & versus dicatur, & continuum discumbendo silentium observetur. Ibi quoque legatur sicut in refectorio cõtinuè aliquid quod audierit, nullaque persona secularis ad comedendū inibi aliquatenus invitetur. Caveant autem Abbates, & alii Prælati aliorum locorum ipsius Ordinis seu Religionis, ne seculares personas ad eorum mensas convocet, quarum occasione ipsi, vel Ordo, seu Religio hujusmodi denigrari valeant vel notari. Omnes insuper Monachi, vel si multitudo non sit eorum, saltem quando plures ex ipsis commodè poterit, in una domo dormiant, & jaceant juxta regularia, & Canonica instituta, non per separatas cameras, vel per cellas, exceptis his quibus in cameris, vel cellis infirmitorii permittetur propter senectutè, vel in valetudines corporales, vel ex aliis rationalibus causis, juxta dispositionè Abbatis, seu alterius eorū Prælati, vel nisi propter administrationes, seu officia super hæc aliqui excusentur. Vestiti autem jaceant Abbates, Priores, administratores, & monachi universi, tam intra, quam ubicumque extra Monasterium constituti, lineisque camisis, cum sint eis expresse prohibita, non utantur. Transgressores verò præmissorū, si Abbates, seu alii Prælati Abbates proprios non habentes fuerint, per Præsidentes, vel Visitatores provincialis Capituli, ceteri verò per suos Superiores, prout culpa, ac delinquentiu qualitas exegerit, debite puniantur. Ceteru quia cellæ in dormitoriis inhonestates inducunt, statuimus, & ordinamus, quod in ipsis dormitoriis cellæ de cetero nullæ fiant, & jam factæ nullatenus dimittantur: sed per Antistites in Cathedralibus Ecclesiis monachalibus, & per Abbates, vel alios Prælatos principales in Monasteriis, ac Prioratibus & locis aliis, per illos qui eis præfuerint, infra quatuor menses à tempore quo statutu, seu ordinatio hujusmodi ad eos pervenerit, eisque negligentibus, seu non valentibus, per Visitatores in prima visitatione quam impendent, auctoritate Apostolica destruantur, & quod super his resistentes eisdem, vel impedimentum aliquod præstites, seu præstari procurantes, & ad hoc dantes auxilium, consilium, vel favorem, publicè, vel occultè, excommunicationis incurrant sententiam ipso facto, à qua nequeant nisi per prædictos Visitatores absolvi, quos ipsi Visitatores ad hoc per alia juris, & ipsius Ordinis, seu Religionis remedia valeant auctoritate Apostolica coardare. Ipsi etiam visitatores quod super his invenerint, vel fecerint, referant plene, ac fideliter in subsequenti

quanti cujlibet provincie, in quam Visitatores deputati extiterint, Capitulo provinciali. Pro studentibus tamen provideatur juxta dormitorium de cellis, in quibus ipsi studere valeant, non jacere.

CAP. XXVII.

Monemus insuper universos Priores, administratores, & Monachos ipsius Ordinis, seu Religionis in Sacerdotio constitutos, intra Ecclesias, Monasteria, & alia loca eorum conventualia residentes, ut eorum quilibet bis vel ter, qui vero in Prioratibus, vel aliis locis non conventualibus, aut in scholis, sive alibi fuerint, etsi non frequenter, saltem semel in septimana, salva honestate & debita devotione Missas studeat celebrare. Et nihilominus qui locis conventualibus presidebunt, in festis solemnibus Missas majores conventuales celebrent in eisdem. Alii vero non Sacerdotes, etsi non saepius, saltem singulis septimanis confiteantur, & singulis mensibus juxta constitutionem saepe dicti Clementis praedecessoris editam in praefato Concilio Viennensi, ad communionem accedant. Illi videlicet qui infra Ecclesias, Monasteria, seu alia loca conventualia erunt in altari majori, qui vero extra illa fuerint, ubi magis visum fuerit honestum eisdem, nisi ablineant ex causa rationabili, & de licentia Superioris, aut Confessorum suorum. Quod si negligentes omiserint, per eosdem Superiores suos graviter arguantur, & nihilominus debite puniantur. Per haec autem statuta, vel consuetudinibus Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum praedictorum, in quibus observaretur, ut confiteri, celebrari, seu communicare frequentius habeant, non intendimus in aliquo derogare. Abbates insuper, ac Priores & caeteri non habentes Superiores ejusdem Religionis, qui eo amplius debent forma vitae pollere quo magis status praesulgent honore, die qualibet, rationabili causa cessante, Missam celebrent vel audiant, & in solemnibus festis in suis Monasteriis, sive locis Missas solemnes studeant celebrare. Quamvis autem satis sit in regula beati Benedicti, quam in jure provisum, quomodo in Ecclesiis, Monasteriis, & locis aliis conventualibus supra dictis Monachi convenire debeant ad divina officia, diurna videlicet, & nocturna, atque psallere in eisdem, quia tamen haec negligenter omittunt interdum, volumus, & etiam ordinamus, ut in eisdem Ecclesiis, Monasteriis, sive locis, cum gravitate ac modestia, humiliter, & devote horis debitis ad divina officia universi & singuli Monachi debeant convenire, ipsaque cum devotione sincera tractim, distincte, convenienter, & debite celebrent, non transcurrando, aut sincopando, & quoad alia, quae his impedimentum afferrent, servando silentium, quinimod ad divina ipsa intentis praecordiis attendendo. Transgressores vero praemissorum debite subiaceant disciplinae. Caeterum qui ad chorum, vel ad Ecclesiam accedere nequiverint, praedicationi, lectioni, studio, seu administrationibus, vel officiis suis, aut piis sive licitis operibus, de licentia illius ad quem eam dare permissum fuerit occupati, in loco alio congruo, & honesto debitis horis juxta possibilitatem plures simul conveniant, & debite dicant divinum officium, & quotidianum pensum exsolvant debite servitutis.

CAP. XXVIII.

Sane universis & singulis Antistitibus, Abbatibus, Prioribus, Decanis, Praepositis, Sacristis & administratores aliis, quibus hoc competit, in virtute obedientiae distincte injungimus, ut Ecclesias, Oratoria, Altaria, Vasa, Corporalia, Vestimenta, & alia ornamenta Ecclesiastica munda & nitida conservent, & faciant ab aliis conservari, quodque de Breviariis, Missalibus, aliisque libris & vestimentis ac ornamentis quibuslibet necessariis, omnino provideant se, faciant.

CAP. XXIX.

Insuper, cum caveatur in supra dicta constitutione dicti Clementis praedecessoris, edita in eodem Concilio Viennensi, quod Prioratus conventuales alicui, nisi vigesimum quintum annum attigerit, conferri nequeat, vel committi, & quod qui tales Prioratus habuerint, infra annum computandum a tempore collationis seu commissiois sibi factae de illis, & possessionis eorum adeptae, se faciant ad Sacerdotium promoveri, quod si, cessante rationabili causa,

Bullar. Mag. Tom. I.

non fecerint, eo ipso dictis Prioratibus sint privati. Nos pari ratione inducti, quod super his in praedominata constitutione cautum existit, ad Decanos, Praepositos, & quoscumque alios Praesidentes locis conventualibus Ordinis seu Religionis ejusdem duximus extendendum, & hoc idem statuimus & decernimus existere humiliter observandum in assumendis ad officia, seu administrationes claustrales quae beneficia censebuntur ipsius Ordinis, seu Religionis, etiam officia seu administrationes hujusmodi curam non habeant animarum. Et quod de Prioratibus non conventualibus curam animarum habentibus, etsi cura ipsa per saeculares presbyteros debeat exerceri, & assumptis ad eos ad Sacerdotium promovendis, ac eorundem aetate, in dicta constitutione cavetur: In Decanatibus, Praepositis & aliis quibuscumque administrationibus non Conventualibus similem curam habentibus Ordinis seu Religionis hujusmodi, & in assumendis ad eos idem per omnia observari.

CAP. XXX.

Sanè cum Prior claustralis esse debeat potens in opere ac sermone. Volumus, & in virtute sanctae obedientiae distincte praecipiendo mandamus, ut instituat ipse Prior providus & discretus, prout in Congregatione Cathedralis Ecclesiae vel Monasterii, seu alterius loci ejusdem Ordinis seu Religionis aptior poterit inveniri, sitque talis continuè in Capitulo seu conventu resideat, claustraque curam & regimen exercere assidue teneatur.

CAP. XXXI.

Attendentes praeterea fore quamplurimos monachos ipsius Ordinis seu Religionis, qui licet in, vel sub alienis Ecclesiis vel Monasteriis, quorum unum ab alio non dependet, & dispensatione supra dictae Sedis, beneficia sint adepti, remanent tamen in primis Ecclesiis, seu Monasteriis monachi, nec ad Ecclesias seu Monasteria in, vel sub quibus beneficia obtinent, sunt translati, propter quae diversa juri, & rationi repugnantia subsequuntur: Nos in hac parte opportune providere volentes, auctoritate Apostolica statuimus & etiam ordinamus, quod quivis ex monachis supra dictis infra mensem post publicationem praesentis Constitutionis in suo provinciali Capitulo faciendam dictarum Ecclesiarum seu Monasteriorum alterum eligere teneatur. Quod si secundum elegerit, in quo, vel sub quo beneficiatus extiterit, statim eo ipso ejus verus monachus censeatur, & esse desinat in priori, nisi forsam in hujusmodi Ecclesia vel Monasterio sic electo certus esset monachorum numerus, & de ipso aliquis non deesset. Quo casu translatione ad Ecclesiam vel Monasterium sic electum differri volumus, donec aliquis de numero praedicto defuerit, & tunc in ejus locum eadem auctoritate eo ipse noverit se translatum. Quod si secundam Ecclesiam vel Monasterium omnino elegerit, ut praefertur, Prioratu, administratione, officio, seu beneficio hujusmodi, eo ipso noverit se privatum, & in priori Ecclesia vel Monasterio remaneat monachus sicut prius, dispensatione praedicta contra praesens statutum in nullo sibi penitus suffragante. Volentes nihilominus, quod de Prioratu, administratione, officio, seu beneficio hujusmodi, per eos ad quos alias eorum collatio, concessio, seu quavis dispositio pertinet, non obstante contradictione cujuscumque, liberè disponatur, eos nihilominus qui contra Constitutionem praesentem hujusmodi Prioratus, administrationes, officia, seu beneficia in alienis Ecclesiis, seu monasteriis retinere praesumpserint, poenis constitutionis Bonifacianae. Cum singula Capitula, volumus subiacere. Et nihilominus per superiores eorum graviter decernimus puniendos.

CAP. XXXII.

Rursum declaramus quod omnes Monachi beneficia obtinentes in Ordine seu Religione hujusmodi, ex collatione, provisione, vel ordinatione Sedis Apostolicae, aut Legatorum, executorum, vel provisorum ejusdem, seu per ipsius Sedis vel praedictorum literas, & qui ea obtinuerint in futurum, teneantur obedire Superioribus suis ejusdem Religionis, eorumque subesse correctionibus, administrationibus, punitionibus & statutis, & Prioratibus, administrationibus, officiis, seu quibuscumque beneficiis, quae obtinent, ut praefertur, & obtinuerint

De Institut. do Priore claustrali.

De Monachis obtinentibus beneficiis in monasteriis alienis.

De obtinentibus beneficiis ex collatione Apostolicae, aut Legatorum, executorum, vel provisorum.

in futurum, ex causis rationabilibus privari valeant, & ab illis etiam amoveri, ac si per Superiores suos de suis beneficiis eis foret provisum.

CAP. XXXIII.

Quod anti-
quas Mona-
chorum nu-
merus tene-
tur in bene-
ficiis eorum-
dem, a pp-
erations
solvantur.

Ceterum cupientes cultum divini nominis non minui, sed potius auferri, sitque rationale, ut quicumque beneficia regularia obtinent, onera debita & consueta supportent: Statuimus & ordinamus, quod in monasteriis, Prioratibus, & aliis beneficiis Monachalibus, personis quibuslibet extra Ordinem, seu religionem hujusmodi, cujuscumque sint dignitatis, gradus, seu preeminentia, collatis, vel commendatis, seu de cetero commendandis vel obferendis, tot Monachi teneantur quot in eis tenebantur, cum per Monachos, Monasteria, Prioratus, & beneficia hujusmodi regebantur. Et quod nihilominus Monacho in eisdem Monasteriis, Prioratibus, & beneficiis committatur id quod supra, vel circa alios Monachos inibi residentes haberet exercere administrator Monachus, si praesent eisdem, quantum ad ea quae pertinent ad regulam, seu disciplinam vel observantiam regularem, & quod quilibet hujusmodi Monasteria, Prioratus, & beneficia quomodolibet obrinentes ad procuratores, & alia quaelibet onera imminenda persolvenda, reddenda, & supportanda auctoritate Apostolica per cesuram Ecclesiasticam, & alias sic per omnia compelli valeat per Capitulum provincialium Praesidentes, sicut per Superiores possent & deberent compelli Monachi, si praesent Monasteriis, Prioratibus, & beneficiis memoratis, nisi fuerint Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, quos non decet talium compulsionibus subjacere.

CAP. XXXIV.

De colla-
Monasterii
in religione.

Statuimus quoque & ordinamus, quod si aliquod Monasterium ipsius Ordinis seu Religionis, lapsum in religione vel regulari observantia patitur, qui per Abbatem seu alium administratorem, vel Monachos ejusdem Monasterii verisimiliter reparari non possit, per Praesidentes provinciali Capitulo, vel quemlibet eorumdem, ad requisitionem seu relationem Visitatorum, prout eidem Capitulo super hoc consulendo videbitur expedire, vel sine consultatione hujusmodi, si ex dilatione consulendi dictum Capitulum periculum immineret, auctoritate Apostolica assumantur de alio Monasterio, in cultu ejusdem Religionis vigente, Monachi idonei, & ad dictum Monasterium lapsum patiens transferrantur, inibi quandiu expediens fuerit moraturi, per quos lapsus hujusmodi reparetur. Illi autem Monachi ob quorum culpam alii transferrantur ad locum seu Monasterium sic collapsum, in dicto Monasterio, de quo alii, ut praefertur, assumpti fuerint, vel in diversis aliis Monasteriis Religione vigentibus, ubi eorum conditio valeat reformari, per Praesidentes eisdem, prout expedientius fuerit, eadem auctoritate Apostolica collocentur.

CAP. XXXV.

De lapsis
Monasterii
in facultati-
bus.

Statuimus insuper, & ordinamus, ut si alicujus Monasterii seu loci ejusdem Ordinis seu Religionis repentinus aut novus in facultatibus suis lapsus, vel aliquorum ipsius Monachorum excessus, Monachos sic excedentes aut alios ad Monasteria mitti exegerit aliena, praesidentes praefati & eorum quilibet, ad requisitionem seu relationem Praefatorum Visitatorum, ubi provinciali Capitulo prius videbitur, & dilatio consulendi praefatum Capitulum periculum non inducet, alioquin sine consultatione dicti Capituli hujusmodi Monachorum, auctoritate praedicta faciant ad tempus, de quo eis videbitur, missionem ad receptionem ipsorum, Abbates & alios Praefatos principales ipsius Ordinis seu Religionis, qui eos aliter recipere forte noluerint, compellentes. Nisi fuerit talis hujusmodi missorum conditio, quod sine gravi scandalo in Monasteriis, seu locis aliis ad quae missi fuerint, admitti vel tolerari non possint, vel nisi alias evidens & incalumniabilis ratio, ipsos Abbates vel Praefatos ad receptionem talium suaserit non existere compellendos. Quo casu ad alia Monasteria, vel loca modo simili transferrantur, contraria super his consuetudine non obstante, & manente nihilominus illa consuetudine quam super libera missione & receptione Monachorum hujusmodi, alia Monasteria sive loca inter se haecenus

habuisse noscuntur, aut Ecclesias Cathedrales, Monachales, quantum ad missionem & receptionem Monachorum eorum, sub statuto & ordinatione praesentibus inclusas fore intelligimus & jubemus.

CAP. XXXVI.

Plerumque siquidem contingit, quod nonnulli professores Ordinum mendicantium extiterint, de suorum Superiorum qui tunc erant, vel Apostolica licentia quae se habere praetendunt, se ad Ordinem seu Religionem hujusmodi transfulerint, qui asserunt quod ex dispensatione dictae Sedis possint vocem aut locum in Capitulo habere, ac Prioratus, administrationes, seu officia Monachalia licite obrinere. Nos igitur providere volentes, quod unde veritatis claritas pateat in praemissis, universis & singulis Antistitibus dictarum Ecclesiarum, necnon Abbatibus, & Prioribus, aliisque loca conventualia ipsius Ordinis vel Religionis obrinentibus, a quibus praedicti translati esse noscuntur, mandamus ut auctoritate Apostolica tales compellant, quod licentiam & dispensationem hujusmodi legitimam, si quas habent, necnon titulum Prioratum, administrationum, seu officiorum, si qua obtinent, omnino exhibere procurent infra certum tempus, Antistitum vel Abbatum, aliorumque praedictorum arbitrio rationabiliter moderandum. Quod si non fecerint, vel sufficientem licentiam & dispensationes praefatas non habuerint, praedicti Antistites, Abbates, & alii, non differant ipsos, prout justum fuerit, ab Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, administrationibus seu officiis hujusmodi amovere, eosque a voce & loco Capituli repellere, aliasque debite procedere contra eos.

CAP. XXXVII.

Porro quia nonnulli Monachi contra praefatos vel Superiores suos multa frequenter proponunt, non ut omnia probent, quia nec possent, sed ut diffament de omnibus, & probatis forsitan illorum aliquibus, finem consequantur optatum: Statuimus & etiam ordinamus, quod nullus omnino Monachus contra suum Praefatum vel Superiorem super crimine, vel criminibus deinceps quomodolibet audiatur, nisi se prius obligaverit ad poenam congruam, si defecerit in probatione propositorum, vel alicujus ex eis, irremissibiliter subeundam. Volumus tamen quod Praefatus vel alius, si de criminibus legitime convinctus, judicium non effugiat debite ultionis.

CAP. XXXVIII.

Ceterum quia pro eo quod conspiratores & conjuratores illiciti, Ordinis & Religionis ejusdem, interdum ut expediebat puniti haecenus non fuerunt, multa mala & scandala in eisdem Ordine seu Religione sunt secuta: Statuimus & ordinamus, quod ipsi conspiratores & conjuratores, cum de conspiratione & conjuratione hujusmodi legitime convicti fuerint, vel confessi, praeter alias poenas talibus a jure, vel alias quovis modo inflictas, sint Prioratibus, administrationibus, & beneficiis quibuslibet quae obtinuerint, eo ipso privati. Si vero simplices claustrales fuerint, eo ipso reddantur inhabiles ad Prioratus, administrationes, seu quaevis alia beneficia Ecclesiastica quomodolibet obtinenda. Contra conspiratores autem & conjuratores occultos, seu non convictos, vel non confessos, ut praefertur, per Superiorem aut Visitatores, etiam poenae aliae, prout expedire videbitur, generaliter statuuntur. Statuta namque, & ordinationes supra scripta, necnon cuncta & singula in illis expressa, quemadmodum designata, modificatur & perstringitur in eisdem, ubique terrarum & locorum, infra, & per Ordinem seu Religionem hujusmodi, eadem auctoritate volumus perpetuis futuris temporibus firmiter observari. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, indulgentiis, exemptionibus vel literis quibusvis Ordinibus, Religionibus, Ecclesiis cathedralibus, Monasteriis, seu aliis locis sub quacumque forma vel expressione verborum ab Apostolica Sede concessis. Necnon quibuslibet statutis & consuetudinibus Ordinum, Religionum, Ecclesiarum cathedralium, Monasteriorum & aliorum locorum ejusdem Ordinis seu Religionis Monachorum nigrorum Parisiensium & aliorum studiorum quorumcumque contrariis, juramentis, confirmationibus Apostolicis, aut quibusvis firmitatibus aliis roboratis, necnon quibuslibet privi

privilegiis, vel indulgentiis & literis Apostolicis, generalibus & specialibus contrariis, Ecclesiis, Monasteriis, locis, & studiis quibuscumque, sive universitatibus Magistrorum vel scholarium eorundem, seu personis Ecclesiasticis, secularibus, & regularibus, exemptis, cuiuscumque sint vel fuerint praeinentiae, dignitatis, conditionis, aut status, sub quibusvis formis vel expressibilibus verborum, ut praetangitur, à dicta Sede concessis, & ordinationibus ab eis, vel pro ipsis factis, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus huiusmodi statutorum & ordinationum, omniumque aliarum & singularum contentarum in eisdem praesentibus impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus plenam & expressam oporteat in illis, vel in aliis nostris literis fieri mentionem, seu si aliquibus à praefata Sede indultum existat communiter vel divisim, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

C A P. XX XIX.

Postremo volumus & mandamus, ut ordinationes & statuta nostra huiusmodi, & omnia alia & singula supra scripta (per quae aliis juris solemnitatibus non intendimus in aliquo derogare) in singulis Ecclesiis cathedralibus, ac monasteriis & locis aliis Conventualibus ipsius Ordinis seu Religionis, sub scriptura authentica perpetuo habeantur, & fideliter conserventur, & quod in singulis Provincialibus Capitulis quatuorlibet Provincialium superius distinctarum, & nihilominus bis quolibet anno in antea in singulis Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis Conventualibus supra dictis integrè, & attentè legantur, & etiam auscultentur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, ordinationum, voluntatum, constitutionum, deputationis, inhibitionum, declarationum, provisionis, prohibitionis, concessionis, innovationis, approbationis, monitionis, extensionis, & mandatorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Avenione 12. Kalend. Julii, Pont. nostri anno secundo.

Constitutio totius Ordinis Canoniorum Regularium Ordinis S. Augustini.

Sanctio ista est quasi in omnibus immutata, ut patet ex Bulla 7. Mart. V. Sollicitudinis, & Sixti IV. const. 10. Dum ad universos, & alius Bullis indicatis supr. in const. 2. Pasch. II. Quanto, ubi de materia huius Congregationis plenè notavi.

BENEDICTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

AD decorem Ecclesiae sponsae Dei, & sanctarum religionum fundatarum in ea, quae licet diversis distinctis sint gradibus, in unius tamen verae fidei propositum coeuntes, eandem Ecclesiam venustant variis floribus meritorum, pro injuncta nobis Apostolica servitutis officio summis vigiliis, & indefessis studiis intendentes, ad ea quae pro divini nominis laude, religionum ipsarum statum, puritatem, honestatem morum, regularis observantiae disciplinam, & sacram peritiam scripturarum respiciunt, labores nostros libenter impendimus, & opportunitate sollicitudinis diligentiam adhibemus. Ideoque inter religiones alias in agro ejusdem plantatas Ecclesiae, ad religionem Canoniorum Regularium Ordinis Sancti Augustini, à Christi gloriosis Discipulis in primitiva Ecclesia sacris institutionibus stabilitam, gerentes praecipue charitatis affectum, ac nolentes, quae in eadem religione reformanda cognovimus, absque reformationis remedio praeterire, omnia quae in religione praedicta, tam à prima ipsius institutione, quam à sacris Canonibus

sunt salubriter instituta, omnino immota in sua firmitate manere censentes, nonnulla quae experientia deesse probavit, & supplenda dictae religionis utilitas, quinimo necessitas persuadet, statuenda providimus, in ea perpetuis futuris temporibus observanda.

§. 1. Statuimus igitur, ut quando in Ecclesia Cathedrali, Monasterio seu loco alio Religionis ejusdem, canonicorum creatio fuerit faciendae, nullus recipiatur vel induatur in Canonicum, nisi persona idonea, vel de ejus idoneitate spes verisimilis habeatur, & talis quae sibi in divinis, vel aliis, Deo possit & velit debite impendere obsequia opportuna, eo quod huiusmodi creatio, & habitus traditio fiant publice, infra Ecclesiam Monasterii, seu alium locum Conventualem religionis ejusdem, nisi causa rationabilis eas alibi fieri suaderet, nullisque promissionibus seu obligationibus, cum juramento vel sine, cuiquam faciendis. Quod si secus actum fuerit, eo ipso irritum habeatur, quodque huiusmodi creatio seu habitus traditio, non nisi personae, seu personis Religionis ejusdem, quae tunc etiam in Ecclesia, loco, seu monasterio praedictis fieri debeat, aliquatenus committatur.

§. 2. Si vero, qui creati fuerint in Canonicos, infra probationis tempus, in loco in quo saltem septem Canonici resident, necessario habeant residere, eisque idoneus & fidelis deputetur instructor, qui eos instruere valeat in divinis officiis, & observantia regulari.

§. 3. Caterum si Canoniorum creatio fuerit faciendae, eaque pertineat ad Praelatum, unà cum Capitulo vel conventu, vel cum consensu fieri debeat eorundem. Si Capitulum seu conventus, vel eorum major pars putè ad eam non procederent, vel creationi faciendae sine causa rationabili renuerent consentire, Praelatus, ex quo sibi evidenter expediens vel necessarium apparebit, huiusmodi Canoniorum creationem fieri debere, vel per Praelatum, & Capitulum, seu conventum, aut per illum seu illos, ad quem seu quos pertinuerit, concorditer deliberatum & definitum fuerit, fore creationem huiusmodi faciendam, tunc Praelatus moneat Capitulum seu conventum, & in virtute obedientiae eis injungat, ut putè, ac secundum Deum, infra unius mensis spatium ad dictam creationem, cum eo in primo casu procedant, vel in secundo creationi faciendae suum praesentent consensum: quod si praefati Capitulum seu conventus monitioni vel injuncti huiusmodi parere neglexerint, vel recusaverint, creatio ipsa ea vice liberè pertineat ad Praelatum, dummodo per eum nil in praemissis factum fuerit fraudulentè: in casu autem devolutionis huiusmodi, Praelatus faciendae creationem cum consilio seniorum eorundem Capituli vel conventus, eligendorum per ipsum Praelatum, tertiam partem numero ad minus facientium eorundem Capituli vel conventus, de personis idoneis liberam habeat facultatem, ita tamen quod tunc per dictum Praelatum, tot & non plures creentur, quot attentis facultatibus, à statu antiquo & debito locorum, creandi seu creati rationabiliter fuissent, si Praelatus, & Capitulum seu conventus in creatione huiusmodi concorditer convenissent. Rursus eorum arbitrium qui ad privata suorum commoda recipiunt affectum, faciendae creationi Canoniorum huiusmodi nolunt aliter consentire, nisi concedatur eisdem, quod unus vel plures quos maluerint, seu nominaverint, in Canonicos creentur, penitus detestantes, hoc deinceps omnino fieri prohibemus, decernentes concessionem huiusmodi (si quae eis facta fuerint) fore nullas, quodque nulli ex receptione seu creatione ex ea vel ob eam secuta, jus aliquod in loco, in quo seu ad quem fuerit, aliquatenus acquiratur. Insuper praemissis adjicimus, quod Capitulum, vel conventus Religionis ejusdem in novitate sui Praelati, nequeant eidem Praelato, vel alteri occasione ipsius, facere gratiam super receptione, vel creatione Canoniorum plurius quam duorum, nec ad huiusmodi pro duobus gratiam faciendam, eos nisi de libera eorum voluntate procefferint, intendimus obligare.

§. 4. Praesenti quoque statuimus sanctionem, quod singuli Canonici Religionis ejusdem, professionem expressam faciant, non clandestinè, sed patenter, & si commodè fieri poterit in Ecclesia, & cum Missa: quod si forte

Cui ab ipso Pontif. infra dicenda statuta supplentur.

Canoniorum recipiendorum forma.

Probationis modus & loci.

Canoniorum creatio ad quem spectat.

Professio ut fendas.

Prælati ad quem spectabit professionem ipsam recipere, tempore probationis elapso, per Canonicum profiteri volentem, congruo loco & tempore humiliter requisitus, professionem eandem recipere sine rationabili causa renuerit, vel ultra debitum foris distulerit, dictus Canonicus ex tunc in dicta Ecclesia, vel monasterio, ac membris ipsius, ad omnia idoneus censeatur, ad quæ censeatur si foret expressè professus. Teneatur tamen quum ad hoc opportunitas se obtulerit, expressè nihilominus profiteri. Alioquin ex tunc ad præmissa, donec expressè fuerit professus, minus idoneus habeatur, ac nihilominus possit per proprium Prælatum ad profitendum expressè compelli. Prælati quoque, qui professionem ab eo recipere renuerit, aut distulerit, ut præfertur, ad ipsius professionem admittendam, expressè per suum immediatum superiorem Religionis ejusdem, seu per eum ad quem pertinuerit, compellatur.

Receptio clericorum vel laicorum ad præbendam prohibetur.

§. 5. Prohibemus insuper ne in Ecclesia Cathedrali seu monasterio, vel loco alio Religionis ejusdem, quibus Clericus secularis, vel laicus recipiatur ad præbendam, seu etiã portionem, nisi eidem Ecclesie seu monasterio, vel loco dederit primitus se & sua, nec hujusmodi præbenda seu portio ad vitam, vel ad tempus vendatur, detur, seu alias concedatur eidem. Quicquid autem contra prohibitionem hujusmodi attentatum fuerit, omnino decernimus irritum & inane, ac nihilominus recipientes, vendentes, dantes, & concedentes hujusmodi, ultra pœnas à jure statutas, Superiorum suorum arbitrio puniantur. Per præmissa verò non intēdimus circa officia vel ministeria, aut alia obsequia opportuna, inibi consueta per seculares Clericos, vel laicos exerceri, aliquid immutare.

Prioris claustralis officio quando, & quomodo faciendum.

§. 6. Ut autem dicta Religio salubriter in omnibus dirigatur, in Ecclesia seu monasterio locove alio Collegiato seu Conventuali Religionis ejusdem, Superiorem dictæ Religionis non habente, ac etiam in quolibet Collegiato, seu Conventuali loco duodecim, vel majorem numerum habente Canonicorum (etiam si Superiorem in ipsa Religione habeat) necnon in alio loco etiam minore duodecim numerum habente, in quo Prior claustralis esse consueverit, constituatur hujusmodi Prior claustralis, dictaque Prioris constitutio fiat per illum seu illos, ad quem vel ad quos pertinuerit cum consilio aliorum seniorum illius loci, in quo constituetur, attentius providendo, quod persona, quæ zelum Religionis ordinatum habeat, quæve existat idonea ad exercendum, in Prioris claustralis officium in loco, in quo constituta fuerit assumatur. Dicitur verò Prior quum eum abesse, vel sic impediri contigerit, quod incumbens sibi officium per se nequeat exercere, teneatur aliquem ex Canonicis dicti loci ad hoc idoneum deputare, qui hujusmodi absentia, vel impedimento durante vices ipsius gerat, nisi alicui ex privilegio seu statuto, vel consuetudine, ratione dignitatis, personatus, vel alterius beneficii, in præmissis casibus gerere vices hujusmodi competere nosceretur, vel nisi dicti Prioris Superior aliquem ad hoc pro ipso Priore duxerit deputandum: in loco autem in quo secundum præmissa Prior claustralis minimè fuerit statuendus, Præsidens tali loco quum ipsum impediri, vel abesse contigerit, ut de Priore claustrali præmittitur, teneatur aliquem loco sui, quoad ea quæ ad officium Prioris claustralis pertinent, deputare. Per hoc autem, quod volumus constitutionem dicti Prioris fieri de consilio seniorum, non intēdimus circa admonitionem ipsius de pristina observantia aliquid immutare.

Regulare Capitulum quomodo tenendum.

§. 7. Pro regulari disciplina attentius observanda in Ecclesia Cathedrali, seu monasterio locove alio Conventuali Religionis ejusdem, diebus singulis, in aliis verò locis in quibus quatuor, aut plures Canonici fuerint deputati, saltem semel in septimana, & etiam sæpius in eisdem (si in ipsis sæpius, ac in quibusvis locis aliis non Conventualibus, toties & quando est in eis fieri consuetum) regulare Capitulum teneatur, in quo antequam ad tractanda alia procedatur, Canonicorum excessus, transgressiones & negligentie corrigantur, ac de disciplina & confirmatione regulari tractetur salubriter & agatur, nullo ibidem protervè, aut clamosè, seu irreverenter se habere quomodolibet præsumente.

§. 8. In singulis quoque Ecclesiis Cathedralibus, monasterijs atque locis Collegiatis, seu Conventualibus Religionis præfate principalibus, non ab aliis dependentibus (etiam si in eis aliis non fuerit consuetum) & in singulis aliis locis Religionis ejusdem habentibus membris sibi subiecta, aut si ibi solitum est Capitulum celebrari, annis singulis Capituli celebretur, die videlicet ad hoc statuto, vel per ipsum Capitulum annis singulis statuendo, in loco scilicet principali, & non alibi, nisi evidens necessitas suaderet hujusmodi Capitulum alibi celebrandum. Prælati autem loci principalis in loco, in quo celebrabitur ipsum Capitulum, eidem Capitulo omnino studeat personaliter interesse, cui etiam præesse debet: quod si eum tunc ab eodem Capitulo abesse contigerit, teneatur alicui idoneo loci & Religionis ejusdem committere vices suas, qui inter sit, & præsit Capitulo memorato, nisi ex privilegio, statuto, vel consuetudine alteri hoc competere nosceretur. Ad hujusmodi autem Capitulum Abbates, Præpositi, Priores, & administratores eidem loco principali immediate subiecti, necnon ubi fuerit consuetum, etiam Canonici administrationem non habentes, extra Ecclesias, Monasteria, & loca prædicta morantes, personaliter convenire impedimento cessante legitimo, aut impedimento hujusmodi subsistente, Abbates, Præpositi, Priores, & administratores præfati procuratorem idoneum sufficienter instructum, cum mandato legitimo causam, seu causas impedimenti hujusmodi, & expressè jurandi in animas ipsorum constituentium, causas hujusmodi fore veras, & reddendi rationem infra scriptam, & illa faciendi quæ facere possent, si essent præsentibus, potestatem continentem, ad ipsum Capitulum dirigere teneantur. Is verò, qui tunc præerit dicto Capitulo, cum quatuor senioribus per ipsum Capitulum, aut majorem partem ipsius eligendis, an causæ hujusmodi sufficientes fuerint arbitrabitur, vel eis non venientibus, aut nullum talem procuratorem mittentibus, vel causas minus sufficientes prætendentibus, de pœna condigna ob hoc talibus infligenda habeat æstimare, quam ipse solus Præsidens infligendi, & alias contra ipsos absentes, si opus fuerit, auctoritate Apostolica, prout iustitia, & regularia instituta suaserint, procedendi habeat facultatē. Convenientes ad dictum Capitulum vitam ducant communem, & faciant proportionaliter simul omnes expensas, nisi forte ex consuetudine, vel statuto, aut alia ordinatione rationabili incumberet alii, seu aliis onus expensarum hujusmodi faciendi, quos tamen si ex hoc quod singulis annis fieri volumus Capitulum memoratum, vel ex aliis supra vel infra statutis, ampliores expensas fieri contigerit, nolimus in expensis publicis plus solito onerari, sed tunc hujusmodi ampliores expensæ fiant per omnes simul proportionabiliter, ut præfertur. Quod si forsitan aliquis ex locis prædictis, in quibus, ut præfertur, debet dictum Capitulum celebrari, membra habeat adeo sibi remota, quod administratores principales dictorum membrorum nequeant annis singulis ad ipsum Capitulum absque notabili dispendio convenire, tunc dictum Capitulum teneatur ordinare, quando dicti administratores ad Capitulum hujusmodi debeant convenire.

In hujusmodi autem Capitulo tractetur præcipue de reformatione morum & observantia regulari, ac corrigantur & reformentur in eo quæ super spiritualibus & temporalibus Religionis ejusdem corrigenda fuerint, & etiam reformanda, ipsoque Capitulo perdurante, Abbates, Priores, Præpositi, ac Archidiaconi, ceterique administrationem habentes in religione prædicta, quovis nomine censeantur, de suis administrationibus eidem Capitulo teneantur afferre, & in scriptis tradere rationes, declarando videlicet si administrationes ipsæ aliquibus, & quantis, & ex quibus causis, quibusque personis, & qualibus obligationibus, & an sub usuris sint debitis obligatæ, & an ipsa debita possint de rebus extantibus mobilibus persolvi, aliaque onera sibi suisque administrationibus incumbantia supportari, sine debitorum augmento, & generaliter an administrationes ipsæ in statu desolationis, & quare, vel in statu prosperitatis existant. Hujusmodi autem rationum scripturæ, continentes administrationum ipsarum, tam onera, quam augmenta, in loco

Annua Capitula ubi consueverint celebrari, in dicto Capitulo de fine.

Qua persona ad Capitulum ducuntur.

§. 16. Ceterum prohibemus, ne venientes ad Provincialia seu annalia Capitula, secum ducant vel duci faciant, seu permittant eveditiones seu familiares numero superfluos, seu quomodolibet excessivos, aut tales de quibus praesumi valeat, quod alicui ad ipsa Capitula venienti, aut in eis moranti, vel de illis redeunti, aut Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, vel aliis locis eorum inferant per se vel alios, in personis vel rebus, injuriam vel offensam, vel quod in aliquo de dicto Capitulo, aut in Ecclesia, vel Monasterio sive loco quibus illa contingerit celebrari, scandalum suscitare, vel turbationem facere, seu discordiam, vel contentionem movere verisimiliter praesumatur, sed numero eveditionum & familiarium, statui cujuslibet eorum congruo sint contenti. Si quis autem eorum, scienter & ex proposito duxerit vel tenuerit aliquem vel aliquos ad inferendum injuriam vel offensam hujusmodi, ut turbetur vel impediatur imminens Capitulum, vel aliquem seu aliquos ad hoc convocaverit, & ob hoc turbatio seu impedimentum secuta fuerit, vel sequutum, necnon quicumque alius de personis Religionis ejusdem consentiens in praemissis extiterit, praestando auxilium vel favorem, scienter, & ex proposito, ut praemissum est, excommunicationis incurrat sententiam.

Impedientium celebrationem Capituli Provincialis vel annalis pna.

§. 17. Eandem quoque excommunicationis sententiam quicumque Religionis praefatae, per se vel alium impederit malitiose, scienter, & ex proposito, quo minus dicta Capitula, Provinciale videlicet & annale, & eorum quodlibet valeant celebrari, aut praeterea praesumpserit euntes ad illa, vel aliquod eorumdem, vel in eis morantes, seu de ipsis redeuntes, capere seu capi facere, seu captos detinere, aut impedire, vel eis aut eorum familiaribus, in personis vel rebus inferre damna, injurias, vel offensas, necnon quicumque ipsius Religionis, qui ad hoc ne fiat, aut impediatur visitatio malitiose & ex proposito, praedicta vel eorum aliquod, per se vel alium commiserit, in personas Abbatum, Priorum, vel aliorum proprios subiectos visitantium, vel in personas visitatorum, qui in Provincialibus Capitulis, aut per Abbates seu praelatos alios fuerint deputati, vel familiarium eorumdem, aut in bonis eorum, dum tamen propter hoc visitatio hujusmodi fuerit impedita, ipso facto incurrant. Praesidentes autem Provincialibus & annalibus Capitulis praesidentibus, & eorum quilibet, postquam simpliciter & de plano eis constiterit aliquem ex praedictis praefatam excommunicationis sententiam incurrisse, ipsum excommunicationem per omnia ejusdem Religionis loca, de quibus eis videbitur, tandiu solemniter publicent, & faciant ab aliis auctoritate Apostolica publicari, eos ad hoc per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compellendo, donec excommunicatus hujusmodi condignam super hoc satisfactionem impenderit, & absolutionis beneficium meruerit obtinere. Possint autem ab hujusmodi excommunicationis sententia, congrua satisfactione praemissa, absolvi per Praesidentes praedictos Provincialibus Capitulis, & quemlibet eorumdem, quorum offensa concernet eorum Provinciale Capitulum, aut per Visitatores deputandos ab eo, illi quorum offensa respiciet annale Capitulum, per Praelatos qui hujusmodi annali, seu annalibus Capitulis praesuerint, aut per ipsos Praelatos visitantes, seu per Visitatores deputatos ab eis, congrua satisfactione praemissa, absolvi valeant, nisi forsitan offensa adeo gravis existeret, quod super ea Sedes Apostolica foret merito consulenda.

Offendentes quoque personae & loca Religionis.

§. 18. Ut autem professores Religionis ejusdem quietius & liberius valeant domino famulari, districtè precipimus tam Diocesanis, quam personis quae Provincialibus Capitulis praesidebunt, ut Advocatos, Patronos, Magnates, Rectores, Vicedominos, Consules, Milites, & quoscumque alios per censuram Ecclesiasticam appellatione remota compellant, ne Cathedrales Ecclesias, Monasteria, aut loca Religionis ejusdem praesumant offendere in personis, aut rebus eorum, eosque si forte eisdem offensas intulerint, ad satisfaciendum eis compellere non omittant.

§. 19. Ut autem de Provinciis in quibus dicta Pro-

vincialia Capitula fuerint celebranda, districtè limitatio habeatur, nec de ipsis in posterum haeritaret, quamlibet Provinciam quoad hujusmodi Provincialia tenenda & celebranda Capitula, prout sequitur limitamus. In primis Urbs Romana cum Episcopatibus nobis immediate subiectis, in nostra speciali Provincia constitutis, cum toto Regno Siciliae, pro una Provincia computatur. Provincia Thebana, Cretensis, Atheniensis, Patracensis, Corinthiensis, & Neopatenensis, cum toto Patriarchatu Constantinopolitano pro una. Regnum Cypro pro una. Regnum Corsicae, & Sardiniae pro una. Provincia Pisana, Januensis, Mediolanensis, & Ravennas, cum Episcopatibus Placentinensi, Ferrariensi, Ariminensi pro una. Patriarchatus Aquileiensis, & Gradensis, cum Provinciis Jadrensi, Spalatrensi, Ragusinensi, Antibarensi pro una. Provincia Strigoniensis, Colocensis, ac Gueziensis, cum Episcopatu Caminensi pro una. Rigiensis pro una. Saleburgensis, Magdeburgensis, & Bremenensis pro una. Colonienensis, Maguntinensis, Treverensis, cum Episcopatu Bambergensi pro una. Ebreundenensis, Viennensis, Aquensis pro una. Lugdunensis, Tarentasiensis, & Bisuntina pro una. Rhemensis, Senonenensis pro una. Rothomagenensis, & Turonensis pro una. Burdegalenensis, & Bituricensis, cum Episcopatu Ancienensi pro una. Narbonensis, Tholosana, & Auxitana pro una. Tarraconensis, & Caesaraugustana cum Episcopatu Majoricensi pro una. Toletanensis, Hispalensis, Compostellanensis, & Bracarenensis pro una. Cantuariensis, & Eboracensis pro una. Tota Ibernia pro una. Regnum Scotiae pro una. Regna Daciae, Norvegiae, & Suetiae pro una Provincia deputantur. Si qua verò Episcopatus vel Monasteria aut loca alia dictae Religionis existant, quae in aliqua dictarum Provinciarum minimè includantur, quoad dicta Capitula Provincialia intelligantur esse de illa Provincia, cui viciniora existere dignoscuntur.

Prout in quibus Capitulis

§. 20. Visitatores siquidem, qui secundum Constitutionem dicti generalis Concilii fuerint in Provincialibus Capitulis deputati, sint solliciti circa hujusmodi visitationis officium exequendum, & quantum statui & Religionis eorum convenit, observare studeant quae in dictis Constitutionibus praefatorum Concilii, & Honorii sunt statuta. Quod si omiserint illa exequi negligenter, à Praesidentibus Provincialibus Capitulis, quum eis hujusmodi negligentia nota fuerit, graviter arguantur, & per eos prout qualitas culpae ipsorum exegerit puniantur. Ut autem dictorum Visitatorum officium cum omni sinceritate procedat, districtè inhibemus, ne quis Visitator sibi deputati eodem anno esse valeat Visitator. Dicti autè Visitatores & familiares eorum, in Ecclesia Cathedrali, seu Monasterio vel alio loco Religionis ad quae visitationis causa duxerint declinandum, ultra duos dies nequaquam remaneant, nisi evidens necessitas foret, vel magna utilitas Ecclesiae, Monasterii, seu loci hujusmodi, ampliorem moram Visitatorum, vel familiarium exigeret eorumdem, quo casu possint ulterius remanere, ita tamen quod id faciant de consilio seniorum dictae Ecclesiae, seu Monasterii, sive loci. Dicti quoque Visitatores vel familiares eorum, Ecclesiae, Monasterio, sive loco, cui officium visitationis impendunt, onerosi nequaquam existant, nec sumptuosas epulas querant, sed cum gratiarum actione recipiant quod honestè, & competenter eis fuerit ministratum. Caveant insuper, ne quisquam ipsorum, aut familiares eorum per se vel per interpositam personam aliquam pecuniam hujusmodi, vel alia occasione quacumque, nisi pro expensis dumtaxat, & tunc secundum infra scriptum modum exigant, aut etiam à volente recipiant, neque aliquod munus, quodcumque sit, vel qualitercumque offeratur, praesumant recipere, quocumque, ut non quae sua sunt videantur querere, sed quae Christi: quod si fuerit contra praesumptum, duplum ejus quod receperint, Ecclesiae, Monasterio, sive loco, à qua vel quo id receptum fuerit, intra mensem reddere teneantur, alioquin duplum ipsum eis ultra dictum tempus restituere differentes, tandiu sint ab officio beneficioque suspensi, quousque gravatis Ecclesiis, Monasteriis, sive locis, de hujusmodi duplo plenaria satisfactionem impendant, nullis in hoc dantiu liberalitate, remissione, vel gratia valituris. Et nihilominus idè Visitatores, si opus fuerit, per Praesiden

Præsidentes dictis Capitulis Provincialibus, & eorum quolibet, ad restitutionem præfati dupli. auctoritate Apostolica potestatem Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia compellantur. Congedimus tamen, ut Præsidentes dictis Capitulis, vel pars major eorum, ordinare possint prout & quando eis visum fuerit expedire, quod dicti Visitatores expensas recipiant in pecunia, & eo casu quo hoc duxerint ordinandum, dictas expensas, omnino & favore remotis, moderari habeant & taxare, proviso tamen, quod summa in constitutione quâ super moderatione procuratorum edidimus, quæ incipit, *Nullatenus*, nullatenus excedatur. Item etiam Præsidentes discretè provideant, ut quum inter loca visitata, & visitanda magna fuerit distantia, quantum quilibet eorumdem locorum, visitatus scilicet, & etiam visitandus, solvere habeant Visitatori pro suis sumptibus moderatis. Si tamen Monasteria visitanda in facultatibus sint collapsa, tunc de expensis, quas dicti Visitatores facturi erunt, occasione visitationis locorum huiusmodi collapsorum, provideatur eisdem de communi contributione in Provinciali Capitulo faciendâ. Ut autem via scandalis præcludatur, inhibemus Visitatoribus memoratis, ne illos, seu eorum nomina, qui eis aliqua secreta in visitationibus revelaverint, præsumant aliis revelare, sed tunc demum dicti Visitatores procedant super dictis revelatis, prout secundum Canonica, & regularia instituta fuerint procedendum. Quod si dicti Visitatores contra inhibitionem huiusmodi revelaverint, seu eorum nomina detexerint, prout facti qualitas exiget, per Præsidentes vel eorum quemlibet puniantur.

§. 21. Quum in Provinciali, & annali Capitulis, & aliis negotiis expensæ necessariæ requirantur, ut onus divisum in partes levius supportetur, statuimus quod in eisdem Capitulis, cuiusquâ contraditione vel absentia non obitante, pro communibus libertatibus defendendis, nec non necessitatibus, utilitatibus, & aliis plerumque occurrentibus necessariis oneribus & expensis, auctoritate Apostolica imponantur collectæ, subventiones, seu contributiones, videlicet in Capitulo Provinciali pro cægentibus ipsum Capitulum, secundum arbitrium ipsius Provincialis Capituli, vel majoris partis ejusdem, in annali verò Capitulo, pro cægentibus ipsum annale Capitulum, vel locum principalem, ubi debet ipsum Capitulum celebrari, secundum arbitrium Præsidentis ipsi annali Capitulo, & Definitorum, ubi Definitores fuerint, & ubi non fuerint, secundum arbitrium ipsius Capituli, seu majoris partis ejusdem. Volumus tamè, quod libertates, necessitates, seu utilitates, & alia pro quibus huiusmodi collectæ, subventiones, seu contributiones fuerint imponendæ, in eisdem Capitulis Provincialibus, & annalibus clarè, & explicitè ponantur, & aliter quàm ut præmittitur, imponi non possint, & si secus actum fuerit, impositio & processus, ac sententiæ occasione huiusmodi impositionis factæ, & latæ, omni careant roboris firmitate, ac nihilominus restituantur eisdem quicquid occasione huiusmodi ab ipsis exactum fuerit & receptum. De dictis autem subventionibus, contributionibus, seu collectis, possit membris necessitatibus patientibus subveniri, prout expõsit prius dictis necessitatibus annali Capitulo, prædicti, quorum arbitrio subventiones, contributiones, seu collectæ huiusmodi imponi debuerint, in ipso annali Capitulo fuerint arbitrati: proviso tamen quod administratores dictorum membrorum necessitatem patientium expendere habeant pro dictis necessitatibus quantum membra ipsa potuerint sustinere. Ut autem in cõservatione collectarum, subventionum, seu contributionum huiusmodi adhibeatur cautela diligens, & etiam opportuna, præcipimus ut illæ quæ impolitæ fuerint in Capitulo Provinciali, per tres bonos & fideles de illis, qui ad ipsum Capitulum Provinciale venire tenentur, in aliqua Ecclesia, Monasterio, seu alio loco convenienti, & secuto serventur; quæ verò impolitæ fuerint in annali, per tres fideles Canonicos loci in quo imponentur (quorum unum ponat ille qui præfuerit ipsi Capitulo annali, alium verò Priores, & administratores, & tertium Capitulum Ecclesiæ, seu Conventus Monasterii sive loci, ubi huiusmodi annale Capitulum fieri debet) in una arca serata tribus

diversis foris, & clavis fideliter custodiantur, & in usus duntaxat, pro quibus impositæ fuerint conserventur. Pro his autem collectis, & subventionibus seu contributionibus fideliter cõservandis, & ut præmittitur expendendis, dicti tres qui ad hoc fuerint in Provinciali Capitulo deputati, præsent in Præsidentium ipsius Capituli, & alii præfati tres Canonici in Præsenti Capitulo, & Capituli, seu Conventus loci principalis, cuius annale Capitulum celebrabitur, præsentia corporaliter juramentum, nec imponi valeat alia contributio, quandiu aliquid de prima contributione, quod sufficiat, contigerit superesse. Habeant autem Præsidentes, & eorum quilibet, quædam huiusmodi Provincialia Capitula, similiter quoque Præsidenti, seu alii qui præerint dictis annalibus Capitulis, quoad ipsa, annalia Capitula, auctoritate Apostolica supradicta exigendi, colligendi, & levandi collectas, subventiones, & contributiones prædictas, & contradictores, & rebelles quoslibet eadem auctoritate per censuram Ecclesiasticam, vel alia juris, & ipsius Religionis remedia, remoto cuiuslibet appellationis obstaculo compellendi, & etiam puniendi, & exequendi liberè suos processus, & sententias super præmissis habitos, & Præsidentes in Ecclesiis Cathedralibus, aliisve locis Religionis ejusdem, quando & quoties eis visum fuerit expedire, nec non etiam absolvendi (congrua tamen satisfactione præmissa) à dictis sententiis, & relaxandi atque tollendi omnes processus, & sententias eorundem, & cum eis qui dictis ligati sententiis per simplicitatem, & juris ignorantiam, non tamen in contemptum clavium, celebrando divina, vel se ingerendo eisdem, irregularitatem incurrerint, super irregularitate huiusmodi dispensandi liberam potestatem.

§. 22. Quoniam per exercitium lectionis, studentes literarum scientiis imbuuntur, nos cupientes, ut viri Religionis ejusdem in primitivis, & deinde in Divini & Canonici juris scientiis instruantur, statuimus quod in qualibet Ecclesia Cathedrali, Monasterio, locove alio Conventuali, seu Collegiatio dictæ Religionis, cui ad hoc suppetant facultates, habeatur Magister, qui Canonicos doceat infra septa locorum in scientiis, videlicet Grammatica, Logica, & Philosophia: proviso attentius, ut seculares instruendi cum ipsis Canonicis, docerentur in eisdem Monasteriis, sive locis, nullatenus admittantur. In Ecclesiis tamen Cathedralibus Religionis ejusdem, jura super hoc edita observentur. Provideatur autem quotidie præfato Magistro, si alius quam Canonicus ejusdem loci fuerit, sufficienter in pane, & vino, pitantia, per illos qui talia tenentur in eadem Ecclesia, Monasterio, sive loco Canonicis ministrare. Eidem quoque Magistro pro vestimentis, & calceamentis, ac salario congrua pensio annua assignetur, summam viginti librarum Turonensium parvorum nequaquam excedens, quæ de infra scripta communi contributione solvatur, donec pro ea certi & perpetui redditus fuerint assignati. Si verò in locis prædictis fuerit Canonicus ad huiusmodi instructionem idoneus, per Superiorem suum, ad quem hoc pertinerit, deputetur instructor, & ad hoc, si necesse fuerit, compellatur, cui siquidem instructori Canonico ultra victum, & vestitum, pro libris emendis, & aliis necessitatibus suis juxta dispositionem Superioris sui, decem libræ parvorum Turonensium assignentur. Præsidenti verò, seu alii ad quos spectaverit, Canonicos instruendos dociles tam de capite, quàm de membris, cum consilio seniorum eligere, & de ipsorum certo numero, ac de locis, & temporibus, quibus lectionibus, quibusve divinis Officiis, seu obsequiis aliis opportunis intendat, ordinare potest, & providè teneantur. Si tamen dicti Canonici instruendi, teneri, & instrui commodè in loco principali nequiverint, & propter hoc fuerit hæcenus consuetum, ipsos instruendos in aliquo de membris ipsius loci teneri atque instrui, non intendimus circa hoc, dummodo ibid. vigeat observantia regulatis, aliquid immutare. Possint autem præfatus Magister seu instructor, & instruendi, cum consilio seniorum, prout expediens visum fuerit eis ad quos pertinerit, removeri, & per eos loco eorum qui remoti fuerint, alii subrogari. Præcipimus insuper cunctis Visitatoribus in Provincialibus Capitulis

Magistri ad docendos Canonicos deponantur.

Capitalis deputatis, quod ea que sunt de Magistro, seu instructore, & personis instruendis, & aliis circa hæc superius ordinata, faciant auctoritate Apostolica per censure Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia, appellatione remota firmiter observari. Et nihilominus, ea que super prædictis fecerint, & invenerint, Præsidentibus Capitulo Provinciali referant, qui etiam auctoritate Apostolica, si eis, vel majori parti ipsorum visum fuerit, contra negligentes, vel rebelles in præmissis, procedat sicut videbitur expedire.

Canonici qui
per quos
ad studia
mittantur.

§. 23. Quia verò expedire dignoscitur, ut iidem Canonici, postquam in scientiis primitivis fuerint eruditi, ad Sacre Theologiæ, vel Canonum transcant facultatem, statimur ut Ecclesia Cathedralis, Monasterium, Prioratus, locove alius religionis ejusdem, cum membris inferioris declarandis, de quolibet vicenariio numero Canoniorum unum aptum Canonicum hujusmodi scientiis acquirendis ad generalia, seu solemnia studia mittere, & cuilibet mittendorum ipsorum teneantur de infra scripta annua pensione providere. Hujusmodi autem vicenarium numerum sic volumus computari, ut videlicet illi dumtaxat Canonici numerum ipsum efficiant in hoc casu, qui fuerint in Ecclesia, Monasterio, vel loco alio principali, & in loco alio et subiecto habente octo, vel plures Canonicos, præter Priorem, seu administratorem loci subiecti, & ipsorum, cum Canonicis ejusdem Ecclesiæ, seu Monasterii, & loci alterius principalis in computatione, ac missione hujusmodi conjungantur. Quod si forsitan ultra dictum numerum vicenarium aliqui superessent, qui tamen vicenarium alium non compleverint, non propter hoc ardeantur aliquem mittere ad studia prælibata. Ubi autem hujusmodi Ecclesia, Monasteria, sive locus ad mittendum plures ad prædicta studia quam permittitur, adstringeretur ad consuetudinem, vel ordinationem aliam seu statutum, non intendimus consuetudini, ordinationi, seu statuto hujusmodi per præmissa aliquatenus derogare. Si verò in hujusmodi Ecclesia, Monasterio, vel loco alio principali, vicenarius Canoniorum numerus non existat, numerus tamen major senario sit ibidem, teneantur Visitatores per Provinciale Capitulum deputati, quum in ea, vel eo visitationis officium exercebunt, inquirere de facultatibus, & oneribus hujusmodi Ecclesiæ, Monasterii, sive loci, & si hujusmodi oneribus supportatis inveniant facultates sufficere pro uno, vel pluribus Canonicis ad dicta studia destinandis, relationem de hoc faciant in Provinciali Capitulo subsequenti, in quo Præsidentes cum consilio, & assensu majoris partis Capituli, ordinent auctoritate Apostolica juxta hujusmodi suppeticam facultatum, de uno, vel pluribus Canonicis ad eadem studia destinandis. Eligantur autem ipsi Canonici mittendi, prout ad scientias Theologiæ, vel Juris Canonici, seu magis ad unam quam ad altera aptiores potuerint inveniri, sic tamen quod (si tot apti reperiantur pro ipsius Theologiæ studio) ad minus medietas mittendorum pro ipsius Theologiæ studio destinetur, & qui electus fuerit ad unam de iis scientiis, ad aliam proprio arbitrio nequeat se transferre, quod si fecerit, de studio revocetur. Ut autem ad electionem Canoniorum ad prædicta studia mittendorum, sincere, & celeritate congrua procedatur, Capitulum Ecclesiæ Cathedralis religionis ejusdem, septem; Abbas verò, Prior, & quivis alius Prælati Monasterii, seu Prioratus, & loci Conventualis religionis ejusdem, habentis vicenarium, aut majorem numerum Canoniorum, quinque, habentis verò numerum minorem vicenariio, tres Canonicos seniores, qui dictam electionem facere habeant in quinque dies post festum B. Mariæ Magdalene, quod primitus a publicatione hujusmodi nostre constitutionis in eorum Capitulis annalibus facta occurrerit, & deinde singulis annis in perpetuum, quoties electio de Canonici, ut præmittitur, mittendis extiterit faciendâ, infra idem tempus eligere teneatur. Seniores autem ipsi antequam ad hujusmodi electionem procedant, juramentum præstent (ad quod præstandum per Superiores suos, si opus fuerit, eos volumus coarctari) quod timore, amore, odio, pretio, seu favore rejectis, illos ex Canonici in scientiis primitivis, & regularibus observantiis informati, ac vita & moribus commendandis, eligant ad

studia supra dicta, quos magis doctes, & aptiores esse crediderint ad alterutra, ex Theologia, & Juris Canonici scientiis, ad quam fuerint destinandi. Quum verò dicti seniores præstiterint hujusmodi juramentum, teneantur infra tres dies cum consilio Instructoris, si Canonicus extiterit, juramento simili adstringendi, coram Ecclesiæ Cathedralis Capitulo, vel Abbate, vel Priore, vel alio Prælate prædictis, mittendos præfatos eligere. Electione autem facta per seniores eisdem, vel majorem partem numeri eorundem, cum consilio, ut præmittitur Instructoris, is ad quem pertinuerit, licentiam eundi ad studia supra dicta infra sex dies, post habitam de dicta electione notitiam, eis concedere sit adstrictus, lidemque electi mittendi ad Parisiense Studium, illuc in Exaltatione S. Crucis, alii verò ad alia studia destinandi, illuc in S. Lucæ diebus festis, vel circa, adesse procurent. Quod si forsitan dictum Capitulum infra prædictos quinque dies, præfatos septem seniores non elegerit, aut si ipsi septem ab eodem Capitulo, vel dictis quinque, seu tribus senioribus à præfato Abbate, seu Priore, vel alio Prælate, ut præfertur electis, iidem seniores, vel eorum major pars in casu quolibet prædictorum, infra dictos tres dies hujusmodi Canonicos mittendos non duxerint eligendos, ex tunc in Ecclesia Cathedrali, ad illum qui præest in regularibus disciplinis post Antistitem; in Monasterio verò, seu Prioratu, locove alio ad Abbatem, seu Priorem, vel alium Prælatum, eo ipso hujusmodi electio devolvatur. Ille verò ad quem ipsa electio fuerit devoluta, electionem dictorum mittendorum infra triduum post notitiam devolutionis hujusmodi, cum consilio quatuor Canoniorum districtorum suæ Ecclesiæ, seu Monasterii, aut loci, vel Prioratus hujusmodi, quos ad hoc elegerit, & simili adstringeret juramento, facere teneatur. Qui verò in præmissis repertus fuerit deliquisse, prout delicti qualitas exegerit puniatur, nihilominus his que circa hæc negligenter omissa, vel dolose commissa fuerint, supplendis quantocius, & etiam reformandis.

§. 24. Quoniam insistentes literarum studiis diversa subire oportet onera expensarum, prædictis Canonici qui mittentur ad studia generalia, Magistris & Baccalariis, legentibus, ac scholaribus studentibus, in subsequentibus quantitatibus pro expensis hujusmodi, fore decernimus pensiones annis singulis ministrandas, videlicet in Theologia magistro sexaginta, Baccalario quadraginta, ac scholari similiter quadraginta. In jure verò Canonico Doctori quinquaginta, Baccalario verò ac scholari, cuilibet eorum videlicet, triginta quinque libras Turonensium parvorum, vel earum valorem in alia moneta, tam pro victualibus, & vestimentis, quam pro libris & quibuscumque necessitatibus aliis eorundem. Si autem in aliqua Ecclesia, Monasterio, sive loco est taxatum sive ordinatum, quor & quantum assignari debeat Canonico in studio existenti, illud detur, & assignetur loco pensionis prædictæ, etiam si eandem excedat, ei qui ut præmissum est ad studium transmittetur. Ubi verò hujusmodi taxatio, vel ordinatio non est facta, volumus quod ii qui teneantur Canonici residentibus in suis Ecclesiis, Monasteriis, seu locis, de victualibus, & vestibus providere, provisionem hujusmodi iis qui mittentur ad hujusmodi studia (etiam si taxationem dictarum pensionum excedat) loco pensionum hujusmodi integraliter facere teneatur. Quod si hujusmodi taxatio, ordinatio, sive provisio ad summam dictarum non ascendit pensionum, de infra scripta communi contributione id quod ei defuerit suppleatur. Et si forte taxatio, ordinatio, seu provisio præfata non in pecunia, sed in aliis rebus ipsis Canonici consueverint assignari, ne super alienatione earum possit altercatio suboriri in primo annali Capitulo Ecclesiæ, Monasterii, sive loci eorum qui mittentur ad studia, tres probi viri per ipsum Capitulum, vel majorem partem ipsius deputentur, qui in pecunia valorem provisionis ejusdem computando ea que computanda fuerint de bono & æquo, & compensando unum annum cum alio, debeant æstimare, que quidem promissiones, pensiones, seu alia que loco earum fuerint assignanda, per eos qui ad eorum solutionem tenebuntur, in festo Assumptionis B. Mariæ anno quolibet, collectoribus ad eorum collectionem

tionem deputatis, integraliter persolvantur, & per eos illis videlicet qui ad Studium Parisiense in festo Exaltationis S. Crucis, vel circa illud, eis verò qui ad alia Studia generalia vel solemnia fuerint deputati, in festo B. Lucæ, vel circa, singulis annis infallibiliter transmittantur. Si quis verò Abbas, Præpositus, Prior, vel Administrator, vel quicumque alius, qui ad prædicta solvenda tenebuntur, illud quod ipsorum quemlibet pro rata contingente in termino ad hoc statuto solvere dictis collectoribus nō curarent, teneantur ex tunc ultra quantitatem ad quam erunt, ut præmittitur obligari, quintam partem ejusdem quantitatis, nomine pœnæ solvere dictis collectoribus infra mensem. Quod si non fecerint, sit eis eo ipso tandiu Ecclesiæ interdictus ingressus, donec tam principalem quantitatem, quàm hujusmodi quintam partem duxerint persolvendas. Et si ex tunc per quatuor menses pertinaciter hujusmodi sustinerint interdictum, sint ipso facto tandiu à divinis suspensi, donec utramque duxerint persolvendam, nulla sibi permissione præmissorum quomodolibet profutura. Quæritas autem hujusmodi pœnæ nomine, ut præmittitur exolvenda, in acquisitione librorum utilium, & profectus alios dictorum studentium, juxta superioris eorum arbitrium convertatur. Quod si Priores, Præpositi, vel alii administratores quicumque, qui non præsumunt Collegio, nec habent per electionem assumi, Abbatibus tamen, seu Prælati aliis religionis ejusdem subiecti, hujusmodi summas solvere contempserint, & prænomatas pœnas per alios quatuor menses immediate sequentes sustinuerint animis induratis, excommunicationis incurrant sententiam eo ipso, à qua satisfactione præmissa, possint absolvi tam per Diocesana locorum, quàm per præfidentes deputatos in Capitulis Provincialibus illius Provinciæ cuius erunt, vel alterum eorundem. Quod si hujusmodi sententiam per annum animis pertinacibus sustinuerint, eo ipso quibuscumque obtentis beneficiis sint privati, per illos ad quorum collationem, vel aliam dispositionem pertinuerint, liberè personis aliis conferendis. Nullus autem, cujuscumque conditionis, dignitatis, aut status, sive collector pensionum hujusmodi, seu residuum assignandorum, pro ipsis aliquid sibi, vel alteri, seu usui cuicumque de præfatis pensionibus, vel fructibus, redditibus, seu proventibus, qui assignantur pro pensionibus ipsis, quomodolibet applicare, seu alienare præsumat, in diminutionem pensionum, seu præjudicium studentium prædictorum. Si quis autem collector, vel quivis alius adversus hoc aliquid applicaverit, vel alienaverit, necnon collector, qui dictas pensiones in supradictis terminis eisdem studentibus mittere non curaverit, prout culpa qualitas exegerit, per illos ad quos pertinuerit puniatur; & nihilominus si solvendo fuerit, de damnis, & interesse satisfacere compellatur.

§. 25. Ut autem onus pensionum hujusmodi levius supportetur, contributiones quæ pro pensionibus studentium & instructorum prædictorum fuerint faciendæ, solvantur per Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, & per Abbatem, Priorem, Præpositum, seu Conventum, & quemvis alium Administratorem Monasterii, Prioratus, locive alterius Religionis ejusdem, necnon beneficiatos quorumlibet beneficiorum Canonicalium ad Ecclesiam, Monasterium, Prioratum, vel locum alium, beneficiumque, vel dependentium ab eodem, juxta divisionem inter eos omnes, secundum taxationem, vel æstimationem decimæ in taxatis, in non taxatis verò beneficiis, secundum taxationem proportionaliter, & rationabiliter juxta valorem ipsorum, in primo cujuslibet Ecclesiæ Cathedralis, Monasterii, sive Prioratus, vel alterius loci ipsius religionis annali Capitulo faciendam, per illum qui eidem Capitulo præerit, & per ipsum Capitulum, seu majorem partem ipsius, quàm si forte in hujusmodi annali Capitulo illius Provinciæ, & quilibet ipsorum Præfidentium, ac Visitatores per dictum Provinciale Capitulum deputati, & eorum quilibet ipsos, auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia, ad illam faciendam (appellatione cessante) compellere teneantur, donec ea, quæ per cōmunem contributionem in supplementum hujusmodi dari debent studentibus & instructoribus præfatis, in certis & perpetuis redditibus de-

novè pro his acquisitis fuerint assignata. Si qui verò ex prædictis beneficiatis proventus habeant adeò tenues & exiles, quod secundum cōmunem æstimationem non sufficiant, supportatis ejus necessariis oneribus, ad vitam contributionis hujusmodi, ad eandem contributionem minimè teneantur. Ad hæc prohibemus, ne ulli Canonico quocumque beneficium, quantumcumque modicum, vel aliam pensionem habenti, nisi illo, vel illa omnino dimissa, vel dimisso, aliqua de dictis pensionibus studentium assignetur, quod si secus actum fuerit, nullius penitus sit momenti. Si verò ipsi Canonico hujusmodi pensionem studentium obtinenti, beneficium aliquod quantumcumque modicum conferatur, volumus quod adepta possessione ipsius, cesset ipsa pensio ipso facto, eaque privatus existat, studentem alteri assignanda, ut non desit studens de numero instituto, nec per literas à Sede Apostolica, vel Legatis ipsius super provisione Canonico, aut quorumlibet aliorum obtentas, de pensione aliqua studentium prædictorum cuiquam valeat provideri, nec possit alicui alteri, nisi fuerit de studentibus, ipsa pensio per aliquem assignari, aliàs nulla sit assignatio hujusmodi ipso jure, & tam assignans, quàm recipiens, ad restitutionem eorum, quæ inde recepta fuerint, teneantur, quæ in libris, vel aliis necessitatibus dictorum studentium convertantur, alienatione quoque librorum qui dictis studentibus fuerint deputati, seu distractione, vel etiam obligatione ipsorum penitus interdictis, nisi studens hujusmodi utiliores libros emat, & etiam id faciat licentia sui immediati Superioris obtenta, volentes quod libri prædicti defunctis eisdem studentibus, ad Ecclesias, Monasteria, & loca alia, ad quæ pertinuerint, liberè revertantur.

§. 26. Volumus etiam, quod si in Ecclesia, Monasterio, & loco alio religionis ejusdem libri multiplicati fuerint, libris necessariis in Ecclesiis, Monasteriis, & locis aliis remanentibus, cæterorum librorum per Antistitem, Abbatem, seu alium, ad quem pertinuerit, de consilio sui Capituli seu Conventus, vel majoris partis ipsorum, fiat conveniens distributio inter studentes eosdem, fiatque prius de personis studentium, quibus dicti libri tradentur, & librorum nominibus prædictorum memorialis scriptura, quæ in Ecclesia, Monasterio, seu loco hujusmodi conservetur, proviso tamen quod pulchriores, & utiliores in eisdem Ecclesia, Monasterio, sive loco debeant remanere. Si quis verò de studentibus ipsis per se, vel per alium, librum seu libros hujusmodi, qui sic pervenerint ad eundem, contra hoc distaxerit aut obligaverit, eo ipso sit inhabilis per biennium ad quocumque beneficium obtinendum, & nihilominus de studio revocetur, & loco sui alius subrogetur, & etiam per suum Superiorem, prout facti qualitas exegerit, puniatur. Possint tamen dicti super inhabilitate hujusmodi dispensari, si Superiori visum fuerit expedire. Ubi autem erit aliquis de ipsis studentibus, qui sit vitæ laudabilis, & aliis idoneus ac discretus, & ad Baccalariatum, vel Magisterium dispositus, vel habilis, de cujus fructu scientiæ acquirendæ possit verisimilis spes haberi, Prior dictorum studentium qui erit pro tempore, cum consilio aliquorum studentium eorundem proborum, scribat Præfidentibus antedictis, ut proprio Præfato ipsius mandent, & ordinent cum eodem, quod talem de Studio non revocet, sed eum in scientia proficere, & ad statum Baccalariatus, & honorem Magisterii pervenire, lecturamque continuare permittat, ipsumque & alios similes, quos in scientia laudabiliter proficere noverit, dignis attollat laudibus, honoribus, & promotionibus efferat opportunis. Provideant quoque Præfidentes, & alii Prælati convenientes in ipso Capitulo Provinciali, quod Canonici ad dicta Studia transmittendi, prout convenientius & commodius fieri poterit, insimul commorentur, saltem quinque vel quatuor ad minus, & quatuor vel quinque hujusmodi duobus servitoribus sint contenti.

§. 27. Præcavere nempe volentes, & etiam providere, ut dictis scholaribus in dictis Studiis pro tempore morantibus, regularis non desit salubre gubernaculum disciplina: ordinamus, quod in Capitulis Provincialium, in quibus erunt hujusmodi studia, Præfidentes unum de

Distributio librorum inter conventus

Regimen Canonicorum studentium quod dicitur de...

cinum loco ubi Studium erit, (quem quoties eis placuerit, ponere valeant & mutare) deputent & assignent, qui ex dictis studentibus unum inibi Priorem studentium constituat per annum solummodo duraturum, quem tamen Priorem tam ipse, quam etiam Præsidentes, & quilibet eorundem, mutare valeant infra annum, si & quoties eis videbitur expedire. Constituat autem ipse Prior talis, qui sit potens in opere & sermone, ut canonicos studentes, pensionarios, & alios etiam beneficiatos in bono instruat, & à malo studeat revocare, ipsosque quoties sibi videbitur expedire, convocet ad alium locum competentem, eisque quoad regularem præsideat disciplinam. Et potestatem habeat illos corrigendi, puniendi, & absolvendi, & cum eis dispensandi quantum in ipsius studiis moram traxerint, ab omnibus à quibus, & super quibus, & prout possit Superior post Antistitem, vel Abbas, seu Prælatus alius eorum proprius in Ecclesia, Monasterio, vel alio loco unde claustrales existunt, ipsosque informandi, & instruendi, & tenendi sub regularibus disciplinis, & illos etiam coercendi ne vagentur, vel actibus, seu operibus vacent illicitis, sed studeant, & proficiant sicut decet, vivantque laudabiliter & honestè. Provideat insuper idem Prior studentium, quod dicti Canonici pensionarii studentes expensas faciant moderatas, non superfluas, nec aliquatenus excessivas, eosque cogat ad reddendum de receptis & expensis in fine mensis cujuslibet, & prout alias sibi videbitur, rationem, illi vel illis providis & discretis, quos idem Prior ad id duxerit deputandos, & quando ipsorum studentium conditio, seu demerita suaserint eos à Studio revocandos, idem Prior teneatur id (consultè tamen & cautè) Antistiti, Abbati, vel alii Prælato eorum proprio per suas literas intimare, iidemque Antistites, Abbas, seu Prælatus proprius eos revocare debeat, & in locis eorum totidem Canonicos subrogare per modum superscriptum, appellatione, contradictione, vel reclamazione rejectis. Concedimus quoque prædicto Priori, Canonicos studentes, pensionarios, & alios etiam beneficiatos, quando fuerint in ipsius Studiis, ab excommunicatione, suspensionum, & interdictorum sententiis, per statuta Provincialia, seu cujusvis Ecclesie, Monasterii, sive loci diæ religionis, vel per Diocesana contra studentes in locis, ubi erunt studia generaliter promulgatis, congrua satisfactione præmissa, juxta formam Ecclesie auctoritate Apostolica absolvendi, & cum eis super irregularitate, quam sic ligati celebrando divina, seu alias se ingerendo eisdem, per simplicitatem & juris ignorantiam (non tamen in contemptum clavium) incurrerint, dispensandi, auctoritate prædicta liberam potestatem. Per hoc verò dictos Canonicos studentes à potestate Antistitis, vel aliorum Ordinatorum suorum, vel alterius Prælati sui, nolumus aliquatenus eximere, vel etiam liberare. Quilibet autem dictorum Canonicorum religionis ejusdem, hujusmodi Studiis insitens, pensionarius, & alius etiam beneficiatus, præfatis eorum priori de quinque solidis Turonensium parvorum, vel eorum valore in alia moneta providere annis singulis teneatur, ad quorum solutionem idem Prior possit eosdem per censuram Ecclesiasticam, & alia ipsius religionis remedia, auctoritate Apostolica, remoto appellationis obstaculo, coercere. Idem tamen Prior sumptus nuntiorum subeat, quos pro præmissis duxerit transmittendos.

*Præsidium
m. n. u. s.
quoad Ca-
nonicos stu-
dentis.*

§. 28. Dicti quoque Præsidentes in singulis eorum Provincialibus Capitulis, deputent aliquem de illis qui debent ad dictum Provinciale Capitulum convenire, idoneum ac vicinum Studio in quo studentes hujusmodi morabuntur, & tam hujusmodi deputatus, quam etiam Visitatores in Provinciali Capitulo ordinati, diligenter & fideliter se informant, ea quæ per eos de studentibus & eorum pensionibus, & aliis circa hæc statuta & ordinata existunt, fuerint effectui mancipata, & si qua invenerint non completa, eorum plenam relaxationem, & etiam informationem qualiter compleri possint, faciant in proximo Provinciali Capitulo eorundem, in quo ordinari debeat quod efficaciter compleantur. Habeant insuper Præsidentes præfati, quilibet eorundem, faciendi compleri & inviolabiliter observari auctoritate Apostolica, omnia & singula superscripta, necnon contradictores, &

rebelles per censuram Ecclesiasticam, & per alia juris seu ipsius Ordinis remedia, sublato appellationis obstaculo, compellendi, & processus, & sententias eorum in locis religionis ejusdem solemniter publicandi, & illos qui sententias ipsorum incurrerint, congrua satisfactione præmissa juxta formam Ecclesie absolvendi, & cum illis qui hujusmodi ligati sententiis per simplicitatem & juris ignorantiam (non tamen in contemptum clavium) divina celebrant officia, vel ingesserint se eisdem, super irregularitate per eos exinde contracta, auctoritate prædicta dispensandi liberam facultatem.

§. 29. Rursus statuimus, & etiam ordinamus, quod nullus religionis ejusdem, ad recipiendum magistratus seu doctoratus honorem de cætero assumatur, non præfatio per eum primitus juramento in præsentia dicti Prioris studentium, ac sex proborum & discretorum ex studentibus antedictis, quod in assumptione ipsius honoris, vel ante, vel post, ejus occasione circa cibos, vestes, vel alia, non expedit, per se vel alium undecumque habuerit, vel fuerit sibi datum, nec quantum in eo fuerit, à quibusvis aliis expendi permittit, ultra valorem duorum milium Turonensium argenti. Illi etiam qui ad Baccalariatum fuerint assumendi, juramentum præstare similiter teneantur in præsentia Prioris studentium, & quatuor proborum & discretorum de studentibus memoratis, quod hujusmodi sui Baccalariatus prætextu, ipsa die qua Baccalarii erunt, vel ante, seu post, nullum festum seu convivium faciant, per se vel alios, aut quantum in eis fuerit permittent à quibuscumque aliis, etiam eorum consanguineis, vel amicis. Ad hoc, statuimus, & etiam ordinamus, quod quilibet ipsius religionis, qui in dicto Parisiensi, vel in aliquo alio generali Studio per sex annos in Theologia studuerint, in aliis primitivis scientiis prius sufficienter instructi, & alias sufficientes ad hoc & idonei reperti, possint in ipso Parisiensi Studio cursus Bibliæ facere conluetos; qui verò per octo annos in Theologia studuerint, librum Sententiarum legere valeat (si ad hoc sufficientes fuerint) in Parisiensi Studio prælibato, & quod in eodem Parisiensi, & alio quocumque Studio, in quo ad magisterium in Theologia licentia dari poterit seu consueverit, quum digni ad hoc reperti extiterint, ad magisterium & doctoratum in Theologia liberè admittantur. Illi verò Religionis ejusdem, qui in ipso Parisiensi studio vel quovis alio Studio generali audiverint jura Canonica per sex annos, de quibus per tres annos ad minus audiverint decretum (iammodo sufficientes, & idonei fuerint) possint ad Baccalariatum & lecturam juris Canonici sive Decretorum in eodem Parisiensi, vel in alio generali Studio in cappa ipsi facultati congruenti assumi. Qui verò per quinque annos in Parisiensi, vel in alio generali Studio jura Canonica ut Baccalarii legerint, & de hoc primo fidem fecerint per eorum proprium juramentum, & duorum aliorum testimonium jurantium se credere eos rectè jurasse, possint si voluerint in cappa similiter eidem facultati congruenti, ad magisterium in Decretis, vel ad lecturam Decretorum in eodem Parisiensi, & quolibet alio Studio generali, dilatione, & difficultate malitiosa, & impedimento quibuscumque sublatis, sicut ibidem consueverunt assumi cæteri clerici seculares. Et per Cancellarium Ecclesie Parisiensi in Parisiensi Studio, vel per illum ad quem pertinuerit, ad hujusmodi magisterium, seu doctoratus honorem promoveantur liberè, & etiam admittantur. Non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum locorum Religionis ejusdem, necnon Parisiensi, & aliorum quorumcumque Studiorum contrariis juramentis, confirmationibus Apostolicis, & quibusvis firmitatibus aliis roboratis, & illis præfertim quibus in eodem Parisiensi studio caveri dicitur, quod nullus possit legere cursum Bibliæ, nisi ibidem studuerit septem annis, nec permittatur legere sententias, nisi ibidem studuerit decem annis, quodque nullus Canonicus, vel religiosus alius legat ibidem jura Canonica, vel ad Baccalariatum gradum, aut Magisterii honorè in jure Canonico permittatur assumi, seu quod nullus regularis sub ea cappa decretum legat, seu legere permittatur ibidem, aut nullus ibi legere valeat jura Canonica, vel ad Baccalariatum assumi, seu ut Baccalarius

larius legere Decretales, aut ad magisterium ascendere in Decretis, sive Doctor fieri Decretorum, aut ad lecturam in Decretis assumi, seu ipsam continuare, nisi ibidem, vel in aliquo Studio generali audierit iura Canonica per quinque, vel alibi iura Civilia per tres annos, aut alibi iura Civilia per quinque, & ibi vel in alio generali Studio iura Canonica per tres annos, prout sic vel aliter in statutis ipsius Parisiensis Studii dicitur contineri, vel de consuetudine observari, & aliis consuetudinibus, vel statutis ejusdem Parisiensis Studii quibuscumque, & sub quacumque forma, vel expressione verborum in contrarium editis, vel edendis, necnon quibuslibet privilegiis, & indulgentiis generalibus, aut specialibus, & literis Apostolicis contrariis, Ordinibus, Ecclesiis, Monasteriis, locis, & Studiis quibuscumque, sive universitatibus magistrorum, vel scholarium eorundem, seu personis Ecclesiasticis, secularibus & regularibus, exemptis & non exemptis, cujuscumque sint præminentia, dignitatis, conditionis, aut status, sub quavis forma vel expressione verborum concessis, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus hujusmodi statutorum, & ordinationum, & singulorum contentorum in eisdem impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus plena & expressa, ac de verbo ad verbum in illis, vel aliis nostris literis debet fieri mentio, quibus non intendimus quoad alia in aliquo derogare.

§. 30. Ut cultus augeatur divinus, & Religiosis vagandi materia præcludatur, statuimus quod Canonici Religionis ejusdem, extra Ecclesias, Monasteria, sive loca alia principalia obtinentes Prioratus, seu quævis alia beneficia, quibus ad hoc suppetant facultates, in ipsis beneficiis residere, & socium, vel socios sui Ordinis secum habere, juxta ipsorum facultatum suppetentiam teneantur, statutis & consuetudinibus contrariis non obstantibus quibuscumque, quodque socium, vel socios hujusmodi Prælati, seu is ad quem hoc pertinuerit, prout locis congrue noverit & personis, & cum consilio & assensu sui Capituli seu Conventus, vocatis his qui dicta beneficia obtinebunt, hujusmodi suppetentiam arbitrando, assignet eisdem. Quod si hujusmodi Priores seu administratores, quibus fuerint Canonici in socios assignati, cessante causa rationabili arbitrio assignantis, recuset admittere sibi assignatos, vel eis sufficienter & decenter in necessariis providere, cogatur ad hæc per censuram Ecclesiasticam, & alia juris remedia opportuna; & nihilominus de hujusmodi inobedientia puniantur. Qui autem in Ecclesiis Cathedralibus seu Monasteriis, dignitates, personatus, officia seu administrationes alias habuerint, & in eisdem Ecclesiis, seu Monasteriis consueverint residere, cogatur officium incumbens eis, tam in divinis quam in aliis debite exercere, familiamque excessivam, præsertim infra claustra, non teneant, aut talem per quam verisimiliter præsumatur in ipsis Ecclesiis seu Monasteriis scandalum generari. Et quia secundum præmissa nonnulli de Canonici regularibus, qui in Ecclesiis, seu Monasteriis consueverant residere, habebunt extra in suis Prioratibus seu beneficiis aliis residentiam facere, in Capitulo annali cujuslibet Ecclesiæ, & Monasterii, per Prælatum & Capitulum, vel majorem partem ipsius, scito & cognito diligenter quot mittentur extra pro residentia in dictis Capitulis & beneficiis facienda, proinde ordinetur, quot loco eorum qui extra mittentur, in ipsis Ecclesiis seu Monasteriis fuerint subrogandi. Obtinentes autem beneficia simplicia, quibus cura non imminet animarum, quorum ad tenendum socium non sufficiunt facultates, si propinqua sint Ecclesiis, vel Monasteriis à quibus illa dependet, in dictis Ecclesiis, vel Monasteriis residentiam facere cõpellantur, & habeant de proventibus dictorum suorum beneficiorum expensas, quas in vicinalibus in ipsis Ecclesiis, vel Monasteriis residendo, faciunt illi vel illis exsolvi, qui in dictis Ecclesiis, seu Monasteriis vicinialia Canonici ministrare tenentur, dummodo ad hoc redditus beneficia hujusmodi obtinentis sufficere dignoscantur. Quod si hujusmodi beneficia simplicia longe distant ab Ecclesiis, seu Monasteriis quibus subsunt, & in Prioratibus & administrationibus Canonici residere cõsueverint, quæ sint propinqua modo præmisso, cum satisfactione simili expensarum, obti-

Bullæ Mag. Tom. I.

nentes hujusmodi beneficia, seu administratores eorum, ad residendum in dictis Prioratibus, seu administrationibus deputentur, nisi per fundatores hujusmodi beneficiorum aliter fuerit ordinatum, cui ordinationi per hoc non intendimus derogare. Super distantia vero seu propinquitate beneficiorum hujusmodi, stetur arbitrio annalis Capituli, ejusque in hoc deliberatio observetur. Quod si dicta beneficia simplicia, tam ab Ecclesiis, quam Monasteriis, vel ab eorum Prioratibus, seu administrationibus sine remota, per dictum annale Capitulum ordinetur, ubi tales debeant residere, proviso tamen quod divinus cultus exerceatur debite in beneficiis memoratis.

§. 31. Canonici autem in hujusmodi Prioratibus, seu administrationibus commorantes, in Ecclesia horis congruis, cum dictis Prioribus, seu administratoribus simul intersint, Canonicas horas dicant, in Missis celebrandis suas hebdomadas ordinate teneant, & in loco ubi duodecim fuerint, vel plures, una per eos Missa ad minus cum nota, die qualibet celebretur, & horæ Canonicæ cū nota dicantur. Dicti quoque Canonici Priorum, & administratorum prædictorum in una domo communi regulariter jaceant, camerulis, & cellulis eis penitus interdictis. In una etiam domo vescantur Prior insuper & administrator, & Canonici, nisi infirmitas, vel alia evidens ratio interdum aliud suaserint faciendum. In vestitu etiam, & clausura, à communi Ecclesiæ, Monasterii, sive loci cui subjiuntur, institutione vel debita observantia non recedant, ac suo proprio Priori, vel administratori, juxta ordinationem Prælati sui, vel Superioris, obediant humiliter, & devote. Et si aliquando dictos Canonicos in Prioratibus seu administrationibus mori, aut fugitivos fieri forsitan contingerit, Priores, seu administratores prædicti, diem mortis aut fugæ, seu recessus ipsorum, Prælati aut eorum Superioribus, ut in Ecclesiis, seu Monasteriis eorum principalibus, pro defunctis eorum consueta fiat suffragia, seu fugitivos revocare, vel in Prioratibus seu administrationibus alios loco eorum subrogare valeant, quancitius commodè poterint, intimare per suas literas teneantur. Quod si Priores, seu administratores prædicti diem obitus, aut fugæ, sive recessus hujusmodi, Prælati suis, vel Superioribus significare distulerint, tertiam partem illorum quæ Canonicis expendisset, si non fuisset mortuus, vel in fuga, pro pitantia Capituli, vel Conventus Ecclesiæ, Monasterii, vel loci principalis solvere teneantur. Insuper Canonici prædicti, non soli, sed honestè associati, & cum habitu decenti incedant, nec in villis, in quibus Prioratus, seu administrationes hujusmodi fuerint, comedere, vel bibere, aut ingredi domos præsumant, nisi cum honestis personis, & tunc de sui Prioris, seu administratoris licentia speciali. Qui vero contrarium fecerint, regulari subiaceant disciplinæ. Ut autem hæc efficacius observentur, Antistites, Abbates, & cæteri in eorundem Canonicoꝝ superiores, necnon alii quæ ad visitandum per eos fuerint deputati, quum Prioratus & administrationes hujusmodi visitabunt, circa illa servanda, & non servata corrigenda, curam habeant diligentem.

§. 32. Præcipimus, quod Canonici Religionis præfate, quacumque in ipsa Religione auctoritate Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ipsius beneficia obtinentes, obediant Superioribus suis Religionis ejusdem, ipsorumque subsint correptionibus, ordinationibus, punitionibus, & statutis, ac beneficiis hujusmodi ex causis rationabilibus privari, & ab illis amoveri possint, quemadmodum possent si foret per Superiores suos de ipsis beneficiis eis provisum.

§. 33. Quum expediat infirmis de domo seu loco congruo provideri, statuimus quod in Ecclesiis, Monasteriis, & locis aliis Conventualibus Religionis ejusdem, in quibus certa domus, seu locus deputata; vel deputatus non fuerit pro infirmis, ii ad quos pertinuerit, quibus ad hoc suppetent facultates, domum seu locum hujusmodi sufficientem, juxta statum, & facultates locorum, quâtocius commodè fieri poterit, deputate seu construere teneantur, eisdem infirmis sufficienter de lectis, vicinalibus, servitore, medicis, & rebus medicinalibus, & aliis quibuslibet necessariis providendo, ad quæ peragenda, & complenda, per Superiores suos immediatos, & per

Canonici quid circa officia celebranda servare debeant.

Beneficiarii subsint Superioribus.

Locus infirmarum ext. stat.

Præsidentes, ac Visitatores, & eorum quemlibet auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia compellantur. Ubi autem administratores eorum qui ad præmissa tenentur, sufficientes ad peragenda non habuerint facultates, in annali Capitulo per ipsum Capitulum, vel maiorem partem ipsius auctoritate Apostolica ordinetur, quod administratores huiusmodi sufficientes ad hoc reddantur per assignationes pensionum, prout infra in alio casu sub rubrica de visitationibus & aliis ministrandis.

*Numerus
Canonicorum.*

§. 34. Quum sit consonum rationi, ut obtinentes beneficia ipsorum onera debeant supportare, statuimus quod in Monasteriis, Prioratibus, & aliis beneficiis quibuscumque Religionis ejusdem, personis quibuscumque extra præfatam Religionem, cujuscumque sint dignitatis, gradus seu præminentie (etiamsi fuerint Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales) collatis seu commendatis, vel de cætero conferendis, seu commendandis, tot Canonici teneantur, quot in eis tenerentur si per Canonicos regulares Monasteria, Prioratus, & beneficia huiusmodi regerentur. Et quod nihilominus Canonico in eisdem Monasteriis, Prioratibus, & beneficiis committatur id quod supra, vel circa alios Canonicos inibi residentes haberet exercere administrator Canonicus, si præset eisdem, quantum ad ea quæ pertinent ad regulam seu disciplinam, vel observantiam regularem, & quod quilibet prædictorum huiusmodi Monasteria, Prioratus, & beneficia quomodolibet obtinentes, ad procuraciones, & alia quælibet onera ipsius Monasterii, Prioratus, & beneficiis incumbenda, supportanda, per solvenda, & reddenda integre sint adstricti, quodque ad hoc & alia prædicta, auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alias compelli valeant per Capitulum Provinciale Præsidentes, & quemlibet eorumdem, prout per Superiores suos possent, & deberent compelli Canonici regulares, si præset Monasteriis, Prioratibus, & beneficiis memoratis, nisi fuerint S. R. E. Cardinales, quos nolumus talium compulsionibus subiacere.

*Verantur
animalia ac
saulares,
præter hic
exceptis.*

§. 35. Prohibemus ne Canonici regulares in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, seu locis aliis Conventualibus Religionis ejusdem, teneant, aut nutrant equos, seu alias evectiones, neve familiares, seu servitores habeant sæculares, nisi ratione dignitatum, officiorum, vel administrationum suarum quæ gesserint, id eis permittitur fore noscatur. In infirmitario tamen & coquina Monasterii, seu Prioratus, & aliis officiis atque servitiis aliis communibus, possint tenere sæculares servitores honestos, si & prout in Ecclesiis, seu Monasteriis, & aliis locis prædictis fuerit hætenus rationabiliter observatum, non in excessivo, sed moderato numero, juxta arbitrium Prælati immediati. Servitores autem sæculares huiusmodi, quantum fieri poterit, cum Canonicis conversentur, neque cum eis in communi comedant, neque bibant, etiamsi Presbyteri fuerint, vel Clerici sæculares, nisi fortæ tales forent Presbyteri, vel alii sacris ordinibus constituti, qui essent inibi perpetui, & cum Canonicis etiam in refectorio comedere assueti, & tunc à Canonicis se deant segregati cum habitu consueto, & etiam honesto, se eisdem Canonicis in silentio, & observantiis aliis honestis, quandiu cum eis fuerint, conformantes, quibus provideatur juxta morem inibi rationabiliter observatum. Et si Presbyteri, seu sæculares Clerici prædicti perpetui, infra Ecclesiarum, seu Monasteriorum septa deliquerint, seu excesserint in levibus, per ademptionem partis portantis, seu portionis, quam fuissent alias percepturi, per immediatum Prælatum regularem loci unde sumunt prædicta, vel per illum qui inibi præterit, regularibus disciplinis possint corrigi, ac puniri.

*Lautaque
conviviis,
&
immoderatis
sumptibus.*

§. 36. Caveant insuper Abbates, Præpositi, Priores, & ceteri quicumque ipsius Religionis, ne lautis conviviis, & comestationibus occupentur, nec in eis sumptus immoderatos faciant, vel alias etiam excessivos à familiarium quoquam servitorum, aut sequentium fieri permittant, necnon à rerum, seu vestium multitudine indecenti, & excessiva ubique diligenter studeant abstinere, & honestè, ac laudabiliter conversari.

Religijs af-

§. 37. Dicti quoque Abbates, necnon Præpositi, Prio-

res, ceterique administratores, & professores alii Religionis ejusdem, extra loca sua proficiscentes, associati incédant, prout ipsorum congruit honestati, & ubi Canonicorum numerus sufficiens fuerit, & ad hoc etiam suppetent facultates, Abbates, & alii Prælati, saltem Religionis suæ duos socios secum ducant.

§. 38. Præsidentes autem Capitulis Provincialibus, ac Visitatores per ipsa Capitula deputati, necnon Prælati alii Religionis ejusdem, quoad suos subditos attentè provideant, quod præmissa diligentius observentur, transgressores arguendo, & prout expediens fuerit puniendo.

§. 39. Præsidentium auctoritate statuimus, quod Canonici beneficia simplicia obtinentes, & alii beneficiati Religionis ejusdem, ad mandatum Prælati sui infra terminum per eum præfigendum eisdem se faciant ad ordines quolibet promoveri, nisi eos causa rationabilis, quam ipsi Prælati infra dictum terminum exponere habeant, excusaret: quod si fuerint beneficiati, eo ipso ab obtentis beneficiis suspensi, non beneficiati verò ad beneficia obtinenda sint & remaneant inhabiles, donec promoti fuerint ad ordines prædictos, quodque Prioratus curam animarum habentes, & alia beneficia curata, quorum Prioratum, & beneficiorum cura per perpetuos Vicarios exercetur, committi nequeant vel conferri, nisi eis qui vigesimum annum computandum à tempore collationis seu commissionis sibi factæ de eis, & possessionis adeptæ, vel infra vigesimum quintum ætatis suæ annum (si ante annum ipsum Prioratus seu beneficia huiusmodi eis collata fuerint seu commissæ) se faciant ad sacerdotium promoveri. Prioratus quoque Conventuales, Dignitates, Personatus, Officia, seu administrationes, videlicet sacristia, thesauraria, elemosynaria, operaria, cameraria, & similia, quæ in Ecclesiis & aliis locis Conventualibus seu Collegiatis dictæ Religionis, officia seu administrationes beneficia fuerint, etiamsi eisdem officiis seu administrationibus animarum cura nullatenus sit annexa, alicui nisi vigesimum quintum annum attigerit, conferri nequeant, aut committi. Et qui Prioratus, Dignitates, Personatus, Officia, seu administrationes huiusmodi obtinuerit, infra tempus collationis, seu commissionis eis factæ de ipsis, & adeptæ possessionis eorum, se faciant ad sacerdotium promoveri, vel saltem ad ordinem, quem Dignitates, Officia, vel administrationes obtenta requirunt de jure, consuetudine, seu statuto, nec contra à quoquam valeat dispensari. Nos insuper commissiones, seu collationes factas contra præmissa decernimus fore irritas & inanes. Hi quoque qui juxta præmissa, cessante causa rationabili, ad ordines promoti non fuerint, sint Prioratibus, Dignitatibus, Officiis, Administrationibus, & beneficiis prædictis eo ipso privati, quæ ipsis iterum ea vice nullatenus conferantur. Nostræ verò intentionis existit, quod præsens constitutio, quantum ad ea quæ de recipiendis ordinibus per Priores, & alios beneficiatos præmissimus, illos etiam post duos menses à die publicationis præsentium constitutionum in eorum annali Capitulo factæ constringat, & eos etiam qui in præsentia beneficia obtinent, vel dictæ publicationis tempore obtinebunt, dummodo ætatis legitimæ sint effecti. Alioquin quum ad ætatem legitimam pervenerint, ad recipiendum secundum præmissa dictos ordines sint adstricti, nisi foret aliud Canonicum, eos ab huiusmodi susceptione ordinum excusans.

§. 40. Dignum fore censentes, ut Canonici Religionis præfatæ non solum morum & vitæ, sed etiam habitus, & vestimentorum resplendant honestate, districtius inhibemus, ne dicti Canonici extra septa Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum suorum proficiscentes, portent alias vestes super habitum, quàm cappas, seu mantellos honestos vel rodondellos, seu elochias talares vel circa, juxta usum vel consuetudinem laudabilem Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum suorum, usum seu verius abusum manticarum seu tabardorum, necnon rodondellorum, vel elochiarum notabilem habetium brevitatem, eisdem Canonicis penitus prohibentes. Præcipimus quoque quod in Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis religionis præfatæ, in quibus Canonici cappas à parte anteriori apertas de panno lanceo consueverit deferre, quæ in quibusdam locis cappæ de choro, seu capella vulgariter nuncupantur,

antur, ipsas honestas, non nimia longitudine vel breuitate notandas portare debeant, locis & temporibus consuetis. Deferant etiam cappas huiusmodi à festo omnium Sanctorum usque ad festum Paschæ, infra septuaginta quatuordecim Cathedralium Ecclesiarum Religionis eiusdem, ac Monasteriorum, & aliorum locorum immediatos Superiores ipsius Religionis non habentium, in quibus Monasteriis sive locis fuerit duodenarius Canonicorum numerus, licet hæcenus ipsas ibidem non consueverint deportare. Sanè infra Ecclesias, claustrum, capitulum, refectorium, ac dormitorium, non caputiis, sed almutiis honestis utantur. Caputia verò, si ea per ipsos extra loca prædicta deferri contigerit, sint honesta, & alia quæ cum cappis, mantellis, elochiis, seu rodondellis portauerint, unius cum eis & eiusdem coloris existant, nisi ex privilegio aut institutione laudabili caputia certi coloris aut formæ essent consueti portare. Almutiæ autem si de panno fuerint, illius cuius cappæ esse debent, coloris existant. Per hoc autem non liceat portare caputia, vel rodondellos, seu elochias eis, quibus alias portare licitum non existit. Prohibemus etiam, ne dicti Canonici de cætero ferant forcaturas de ventribus Variorum, aut Squiorum cum Doris permixtis, sed sint de Civilibus simplicibus, vel albis, vel nigris, aut griseis. Præcipimus etiam, quod Canonici dictæ Religionis infra Ecclesias & claustra locorum Cathedralium, aliorumque Conventualium, seu Collegiatorum ipsius Religionis, & alibi Conventualiter incedentes, portent superpellicea magna, & ampla, juxta cujuslibet Ecclesiæ consuetudinem rationabilem, quæ in longitudine manicarum ultra manum quatuor digitis transversalibus, vel circa, & ultra mediam tibiæ, vel circa in sui longitudine protendantur. Extra Ecclesias verò, claustra, & loca prædicta, & ubique sub cappis, rodondellis, seu elochiis, vel mantellis in locis debitis uti possint superpelliceis, quorum manicæ usque ad palmum in latitudine, vel circa, & eorum longitudo usque ad mediam tibiæ, vel circa protendantur. Per hoc autem nolumus derogare consuetudini quorundam locorum, quæ ab antiquo, vel ab institutione habent usum superpelliceorum ad formam Rochetorum, seu Camisiarum Romanarum, proviso tamen quod minoris longitudinis superpellicea huiusmodi non existant, & adeo manicæ longas habeant, quod eis brachia usque ad pugnū valeant cooperiri: per formas autem huiusmodi superpelliceorum, alias formas longiores, & honestiores superpelliceorum, & habituum, non intendimus prohibere, nec circa eas aliquid innovare. Statuimus insuper, quod Canonici dictæ Religionis, cappis, & vestibus albi, blavi, nigri, seu quasi nigri coloris dumtaxat utantur, quodque illi qui altero tantum de dictis coloribus uti consueverunt seu tenentur, non possint ad alium portandum, seu assumendum aliquatenus se transferre, nisi ad album dumtaxat. Vestis quoque superior habitui proxima, sit rotunda per circuitum, & non fissa, nec longitudo nimia aut breuitate notanda. Ab eisdem quoque Canonicis in eorū vestibus ligatæ manicæ nõ portentur, nec in apparenti consutitæ, vel quomodolibet botonatæ. In Cathedralibus autem Ecclesiis, Antistites, seu Præpositi, Priores, seu alii majores in illis post ipsos Antistites existentes: ac in Monasteriis, Abbates, Præpositi, Priores, seu alii non habentes Superiores Religionis eiusdem, sic aliam formam honestam vestium & calceamentorum ordinent & disponant, quod sit in colore saltem omnibus Canonicis eiusdem Ecclesiæ seu Monasterii, tam extrinsecus quam intrinsecus uniformis, ipsamque tam Abbates, quam Præpositi, Priores, & administratores, ac cæteri quicumque Canonici, & alii per proprios eorum Antistites, vel Abbates, seu alios, Abbates verò & cæteri Prælati, Superiores proprios eiusdem Religionis non habentes, per Præsidentes provincialibus Capitulis, seu per quemlibet eorum, ac per Visitatores in ipsis Capitulis deputandos, tenere & servare cogantur. Qui verò vestem, vel habitum contra ordinationem præsentis constitutionis deferre præsumpserit, per dictos Superiores, vel per Præsidentes, sive per Visitatores, seu eorū quemlibet sic debite puniatur, quod cæteri à similibus arceatur, & nihilominus ab eo aufertur vestis prohibita pauperibus eroganda. Et si infra spa-

tium quindecim dierum à tempore monitionis, seu præcepti sibi facti computandum, vestem vel habitum huiusmodi non dimiserit cum effectu, vel ablationi prædictæ restiterit, si beneficiatus fuerit, per quatuor mensium spatium ab administratione temporalium sit suspensus: non beneficiatus verò, dicto tempore sit inhabilis ad Ecclesiasticum beneficium obtinendum quodcumque. Qui autem exhibens se in publico, habitum (super indumenta scilicet linea) temerè occultaverit, si monitus emendate noluerit, juxta præmissam personarum distinctionem dictæ suspensionis, & inhabilitatis pœnas per idem tempus incurrat. Injungimus insuper Præsidentibus, Visitatoribus, & Prælati aliis Religionis prædictæ, ut contra transgressores eorum quæ circa honestatem vestium, & habitus superioris sunt statuta, prout ad eos & eorum quemlibet pertinuerit, monitionem prædictam (quum transgressio eis nota fuerit) facere non omittant. Et nihilominus Præsidentes, & Visitatores prædicti, monere teneantur Abbates, Præpositos, & alios ad quos id pertinuerit Religionis prædictæ, ut præmissa quæ, ut prædictum est circa honestatem vestium, & habitus sunt statuta, servent & faciant ab aliis sub dictis pœnis diligentius observari.

§. 41. Ut in religione prædicta vitetur dissolutio, & obedientia teneatur, districtius inhibemus, ne quis Canonicus dictæ Religionis de Ecclesia, Monasterio, vel loco suo Conventuali exeat, nisi primitus obtenta licentia ab illo qui eam valeat impartire, quavis consuetudine contraria non obstante, quodque causam sui exitus veraciter & absque fictione exponat ei à quo erit licentia obtinenda. Qui verò huiusmodi licentiam concesserit, Canonicis claustralibus nullam administrationem vel beneficium obtinentibus, terminum redeundi quanto convenientius poterit breviorē assignet. Sanè administratoribus, & beneficiatis, qui habent residere in claustro, possit dari licentia sine præfixione termini, si hoc concedenti visum fuerit expedire. Si quis autē exiverit extra Ecclesiam, Monasterium, seu locum alium Conventualem, sine licentia, vel in termino assignato, iusta causa cessante, non redierit, pœna quæ in tali casu per statuta, vel consuetudines ipsius Ecclesiæ, vel Monasterii, seu alterius loci infligenda fuerit, infligatur eidem. Et si super hoc statutum, vel consuetudo aliqua non existit, pœna quæ sequitur infligatur, videlicet quod ille qui infra novem dies post exitum seu terminum prædictos redierit, ultimus stet in choro, & secunda, quarta, & sexta feriis eiusdem septimanæ, in pane & aqua jejnet. Illis verò qui infra huiusmodi novem dies non redierint, pœna quæ sequitur imponatur, videlicet quod à porta regulari, parlatorio seu alio loco decenti per claustrum, cum Magistro novitiorum, vel alio ad hoc deputato ad Capitulum veniant, camisiam, femoralia, & caligas tantum habentes, superpelliceum in brachiis, ac ferulam seu virgam in manibus suis ferentes, cum quibus in dicto Capitulo venia prius recepta & recognita culpa sua, coram omnibus verberentur, & nihilominus alia pœnitentia sive pœna pro qualitate demeriti imponatur eidem secundum arbitrium imponentis. Quod si sine scandalo huiusmodi pœna imponi non posset, in pœnam aliam secundum sui Prælati arbitrium, de proborū & seniorum Conventus consilio commutetur, quæ in dicti conventus præsentia facere teneantur, proviso attentius, quod mensuram peccati correctionis inflictio non excedat. Simili quoque vel alia cõdigna pœna puniantur Canonici in Prioratibus seu administrationibus aliis externis assignati, qui sine licentia Priorum seu administratorum eorundem, de ipsis prioratibus, seu administrationibus recedentes fuerint evagati, vel in termino non redierint assignato. Si autem de dictis prioratibus seu administrationibus ad claustrum seu Prælatum suum à suis Prioribus seu administratoribus, licentia non petita, vel petita & non obtenta veniant, eidem Prælato, seu Superiori suo causam sui adventus statim exponant, qui Prælatum seu Superiorem, an causa huiusmodi rationabilis & vera fuerit arbitretur, & si causam minus rationabilem seu falsam esse repererit, vel si huiusmodi venientes nullam causam ei exposuerint, aut licentiam non petierint, per Prælatum aut Superiorem, prout eis visum fuerit expediens, puniatur. Nullus quoque Canonicus

Exigit de Monasterio quando para missus.

pernoctatur extra Ecclesiam, Monasterium, vel alium locum suum abire sine Breuario permittatur, in quo pensum servitutis suæ dicendo horas Canonicas possit solvere Creatori.

*Alienatio
prohibetur
absque licen-
tia Apostoli-
ca.*

§. 42. Perpetuo prohibemus edito, ne Civitas, Castrum, Villa, vel Feudum notabile, aut iurisdiclio alicujus ipsorum, vel Grangia seu locus, territorium, sive magnus possessionum vel terrarum numerus, vendi vel etiam principaliter & expressè obligari, vel Monasterium, seu Prioratus, aut Ecclesia Religionis præfatæ in alium transferri valeant per quoscumque, etiam in casu alias à jure concessio, absque licentia Sedis Apostolicæ speciali, omnem venditionem, obligationem, & translationem de præmissis, & contra hæc factam irritam decernendo, ac nihilominus quilibet Capitulis Provincialibus Præsentium ac Visitationum, alienationes hujusmodi eisdem, ac consentientes eisdem Sedi Apostolicæ, si exempti fuerint, alioquin Ordinariis seu Diocesanis ipsorum intimare per scripturam authenticam, vel literas eorum sigillis munitas, quam citius commodè poterunt, teneantur.

*Fidei contra-
ctus prohibe-
bentur.*

§. 43. Multis fraudibus atque dolis, quæ per nonnullos Religionis ejusdem, in damnum & præjudicium Ecclesiarum, Prioratum, & aliorum locorum, prout experientia docuit committuntur, opportunitè obviare remediis, quantum cum Deo possumus salubriter cupientes, hoc consulto edito prohibemus, ne Abbates, Præpositi, ac Priores, vel quivis administratores, & alii Canonici seu conversi Religionis ejusdem, prætextu Religionum, vel negotiorum quæ gerunt, fraudulentos vel dolosos aut simulatos vel fictos contractus inire, vel mutua simulata vel ficta suscipere, sive proprio, sive fidejussorio, vel quovis alio nomine alieno, neve etiã confiteri in instrumentis publicis, vel authenticis aliisve scripturis, se à Patre, fratre, nepote, vel consanguineo, seu quolibet alio cõjuncto, affine, familiari, servitorio, amico, seu mercatore recepisse mutuo, vel alias, pecuniam, pannos, bladum, vinum, equos, boves, sive animalia alia, vel res, seu alia bona, eaque in utilitatè locorum quibus præsidet, vel administrationum quas gerunt fuisse conversa, neque tamen pro se, seu locis eorum, neque pro administrationibus suis ipsa receperint, quoquo modo præsumat. Similiter etiam prohibemus, ne fingant seu ponant, vel scribant se fore principales debitores, neve ut tales se obligent, ubi revera non principales, sed fidejussores existunt, neve in talibus contractibus, ut præfertur simulate conceptis, se ac alios suo nomine, locaque ipsa, possessiones, redditus, proventus, bona & jura locorum obligent, vel submittant, neque in fraudem seu dolosè consueantur, vel alios præsertim debitores eorum faciant confiteri, seu etiam obligari, vel super iis instrumenta, vel authenticas seu alias scripturas in fraudem confici, continentia quod jura, redditus, possessiones, animalia, blada, pecuniam, seu alia bona ad ipsos, vel Monasteria, seu quævis alia bona ipsius Religionis pertinentia seu debita, fuerunt, sunt, vel esse debent, patris, matris, seu fratris eorum, vel aliarum personarum prædictarum, & ad ipsas personas pertinere vel debita eis fore, vel alios quoscumque contractus similes fraudulentè, & dolosè confici faciant, vel fieri procurant, per quos Ecclesie, Monasteria, & alia loca Religionis ipsius quibus præsent, ac jura, redditus, & possessiones, seu alia loca ipsorum damnificari, gravari, obligari, vel alias impediti, seu deperire valeat quovis modo. Nos autem omnes prænomatos, in grave & enorme præjudicium administrationum suarum talia committentes, vel fieri facientes, aut eis consentientes, præter alias penas juris (nisi infra duorum mensum spatium à tempore contractus seu commissi hujusmodi numerandum) ea quantum impossibile fuerit tolli fecerint, & Ecclesias, Monasteria, Prioratus, administrationes, & loca prædicta reddiderint seu reddi fecerint indemnata, seu à talibus dispendiis liberarint, excommunicationis sententiæ eo ipso decernimus subjacere. Quod si forte præmissa effectualiter non poterint revocare, teneantur infra alios duos menses, illos duos immediatè sequentes, ea suis Superioribus revelare, quod si non fecerint, sententiæ excommunicationis incurant, & alias pro dictis excessibus debite pun-

niantur, taliter quod cedat cæteris in exemplum. Possint autem Præsidentes, ac Visitatores in Provincialibus Capitulis deputati, & eorum quilibet Abbates aliosque quoscumque Prælatos ac administratores, non habentes Superiores Religionis ejusdem, qui hujusmodi sententiam excommunicationis incurrint, satisfactione præmissa absolvi, & secum super irregularitate, si per simplicitatem & juris ignorantiam (non tamen in contemptum clavium) divina celebraverint, vel se ingesserint eisdem, inde contracta misericorditer dispensare, cæteros verò consimiliter absolvi, & cum eis in similibus dispensare valeant immediati Superiores eorum.

§. 44. Monasteriorum, & locorum Religionis ejusdem dispendiis quæ ex mutuum contractu plerumque proveniunt, præcavere consultius intendentes, statui- mus, quod Abbas, Præpositus, Prior, seu quivis alius (etiam Apostolicæ Sedis Notarius) Religionis ejusdem, quum per ipsum fuerit mutuum suscipiendum, ultra summam communi providentia per annale Capitulum seu majorem partem ipsius taxandam, infra scriptam solemnitate observet, videlicet ut quilibet de prædictis Superiorem ejusdem Religionis non habens, qui habeat recipere mutuum supradictum, tractatum ad minus & consilium duorum dierum non continuatorum, seu interpellatorum, cum Capitulo seu Conventu suo diligentem habeat, & maturum. Et nihilominus de consensu sui Capituli vel Conventus, mutuum hujusmodi recipiat ab eo. In Monasterio verò, Prioratu, & administratione, Conventuali vel non Conventuali Superiorem immediatum in eadem Religione habente, in Conventuali videlicet cum conventu ipsius, in non Conventuali, cum conventu Superioris Ecclesie Monasterii sive loci, tractatus hujusmodi habeatur. Et nihilominus in utroque licentia seu auctoritas interveniat dicti superioris, quocumque nomine censeatur, eo plenè certificato in quantum commode fieri poterit, de omnibus quæ intervenite debent in tractatu præfato, in quo quidem agatur, & clarè liqueat, ob quam causam, cujusve summa, & si fieri potest, à quibus creditoribus, & sub quibus conditionibus, & obligationibus, quibusve terminis solvendum suscipiatur mutuum sæpè dictum, de iis nihilominus authentica consuetudine scriptura, in qua ea omnia, ac nomina illorum, qui interfuerint in tractatu, ac etiam consentientium, & auctorizantium exprimentur, & ipsorum auctorizantium sigilla scripturæ hujusmodi apponantur. Prohibemus insuper, ne prætextu alicujus procuræ generalis, etiam si continetur in ea, quod procurator mutuum possit recipere, aut obligare Ecclesiam, Monasterium, vel alium locum, mutuum recipere valeat, Ecclesia, Monasterium, vel locus alius obligari, nisi prius prædicta omnia fuerint observata. Volumus autem, quod pecunia quæ taliter, ut præmittitur mutuo recipitur, non remaneat in solius Antistitis, seu Abbatis, vel Prioris, aut alterius administratoris hujusmodi contractum ineuntis principaliter potestate, sed si commodè fieri potest, tradatur tribus, seu pluribus aut paucioribus viris, prout expediens videbitur providis, & discretis, qui dictum mutuum ad illas utilitates seu necessitates convertant, ob quas noscitur fuisse contractum, qui super hoc fideliter exequendo juramenti vinculo adstringantur, districtè inhibentes, ne eorum quæ debentur Ecclesiis, Monasteriis, seu locis aliis Religionis ejusdem, remissio fraudulosa, & notabiliter damnosa à quoquã valeat attentari. Permittimus tamen, quod si Antistes, vel Abbas, aut alii quicumque administratores Religionis ejusdem, à locis aliis dictæ Religionis quibus subsunt sint multum remoti, & casus aliquis evigilenter utilis seu necessarius occurrat, cui succurri non valeat, nisi ultra dictam summam communi providentia taxatum mutuum contrahatur, licitum sit eisdem absque solemnitate hujusmodi, & pœnis infra scriptis, ut tali casu valent provideri, tantam absque fraude qualibet summam recipere mutuo, quanta necessaria fuerit pro casu præfato. Recipientes autem mutuum in casu hujusmodi, si Superiores ejusdem Religionis non habuerint in Conventibus propriis, si verò Superiores tales habuerint, eisdem Superioribus, & nihilominus suis Conventibus, si Conventum habeant infra dicto dies,

dies, postquam eorum presentiam habere commode poterunt, id exponere, & de iis qui in ipso contractu interuenerunt eos certiores reddere teneantur, & conficiatur in de scriptura, si ipsis Superioribus, vel Conuentibus visum fuerit expedire. Prælati autem, seu quivis administrator, qui semel recepit, siue particulariter, siue simul, sumam prædictam, communi providentia (ut præmittitur) prætaxatam, quodcumque mutuum recipiat ultra eam, nisi esset modicum, quod tamen quartam partem ejusdem summæ non excedat, teneatur sub infra scriptis pœnis solemnitate secundam plenariè observare. Quod si Abbas, Præpositus, Prior, vel, administrator alius dictæ religionis, quocumque nomine censeatur, contra præmissa faciens, mutuum ultra dictam summam communi providentia taxatam absque dicta solemnitate recipiendo, locum sibi commissum, aut jura, redditus, seu possessiones ipsius expresse obligaverit, vel literas, vel instrumenta cõcessionis, vel recognitionis super hoc cõcesserit, seu alias submiserit (nisi infra sex menses immediate sequentes, obligationes & submissiones hujusmodi cessare fecerit) sit ei tunc, donec ea compleverit, Ecclesiæ interdictus ingressus, & insuper præpositi, Priores, & alii administratores superiores ejusdem religionis, non tamen Conuentum habentes, si præfatum interdictum per alios sex menses, præfatos sex immediate sequentes pertinaciter sustinuerint, sint ex tunc à suis administrationibus suspensi, donec obligationes prædictæ tollantur, & eorum administrationes reddita fuerint indemnes. Suspensione autem hujusmodi durante, Superiores immediati taliter suspensionum administrationes eorum recipiant, easque per se vel alios fideliter gerere, & indemnes pro posse reddere studeant, ac nihilominus suspensos eosdem aliter punire, prout culpæ qualitas exegerit, non omittant. Si quis autem taliter suspensionum Superioribus ipsis in prædictis de facto contradicere præsumpserit, & in contradictione hujusmodi per octo dies pertinaciter perseveraverit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto, quam si sustinuerit pertinaci animo per sex menses, dignitate, officio, administratione, seu beneficio per eum obtenta, seu obtento privetur.

§. 45. Quoniam ex minus provida locatione locorum religionis ejusdem, seu concessione ipsorum ad firmam, proventuum locorum ipsorum plurima pertulit hæcenus dicta religio detrimenta, salubri prohibemus edicto, ne Abbates, Priores, Præpositi, aut ceteri administratores religionis ipsius, sine causa necessaria, vel utili, loca suæ administrationi commissa, vel proventus ipsorum locorum, ad firmam tradere, seu locare præsumant. Quod si ex causa hujusmodi id facere voluerint, & Capitulum seu Conuentum habuerint, non tamen Superiorem religionis ejusdem, debeant cum eodem Capitulo, seu Conventu præmittere tractatum de causa hujusmodi, & de quantitate pretii, & sub quibus obligationibus, & de persona illius cui firma, seu obligatio hujusmodi fuerit faciendæ, ipsaque facere cum consilio ipsius Capituli, seu Conventus, vel majoris partis ejusdem. Si verò Capitulum, seu Conuentum proprii, & nihilominus Superiorem ejusdem Religionis habuerint, non solum cum ipso Capitulo seu Conventu, sed etiam cum eodem Superiore dictum tractatum præbeant, & cum consilio Capituli, seu Conventus ipsorum, vel majoris partis, ac de dicti Superioris licentia, & non aliter ad eas procedant. Si autem Priores, vel Præpositi, aut alii administratores extiterint, non habentes Conuentum, sed Antistitem, Abbatem, vel alium Superiorem religionis ejusdem, tractatum prædictum cum eodem Superiore præmittant, & cum ipsius licentia, & non aliter faciant firmam, seu locationem præfatum. Per hoc autem non intendimus prohibere, quominus redditus, & proventus administrationum suarum locare, seu vendere valeant absque solemnitate præmissa ad tempus modicum, juxta morem in regione in qua erunt solitum observari, statutis Ecclesiarum, Monasteriorum, vel aliorum locorum religionis ejusdem (si qua super hoc fuerint) rationabilibus observatis. Si tamen ex hujusmodi locatione, seu venditione proventuum ad tempus modicum ut præmittitur faciendis, contingeret infra unum annum recipi pe-

culiam, vel aliud quodcumque pretium proventuum rei locatæ unius anni excedens, tunc solemnitates præmissas volumus observari. Simili modo etiam prohibemus ne aliquo casu firmæ seu locationes, seu venditiones hujusmodi fiant per eosdem personis suspectis, neque quibusvis firmariis, seu conductoribus, siue emptoribus liber originalis censuum, aut instrumenta, seu monumenta originalia super juribus Ecclesiarum, vel administrationum confecta tradantur, neque jurisdictiones per se, aut cum Univeritate, seu Civitate, vel Villæ, vel insignia loca seu Castra, vel fortalitia locentur, seu ad firmam tradantur, siue sub locatione, vel firma includantur. Reditus tamen seu proventus Civitatum dicti Ordinis, Villarum, locorum, Castrorum, & fortalitiorum hujusmodi, prout superius præmittitur, vendi valeant seu locari. Vbi autem occasione firmarum, aut locationum, seu venditionum hujusmodi contingeret personas, vel bona Ecclesiastica ipsius religionis obligari, vel submitti, obligationes & submissiones hujusmodi fieri volumus Ecclesiasticæ jurisdictioni, & coercitioni duntaxat, & per Ecclesiasticam jurisdictionem, & coercitionem executioni mandari. Firmas autem seu locationes aut venditiones prædictas, locorumque traditiones contra præmissa factas, instrumenta quoque & quælibet documenta super eis confecta, justitia carere decernimus, & nullius existere firmitatis. Et nihilominus Abbates, Priores, Præpositi, & ceteri administratores superiores religionis ejusdem non habentes, qui contra fecerint, per Præsidentes Capitulis, vel per Visitatores deputandos eis corrigantur. Ceteri verò per Antistites, Abbates, seu alios immediatos superiores eorum, si eis visum fuerit, in quinta parte pretii locationis, siue firmæ, fabricæ, seu in ornamentis Ecclesiæ, Monasterii siue loci cui immediate suberunt, applicanda, & alias debite puniantur.

§. 46. Ut Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum locorum religionis ejusdem bona, & jura salubriter conserventur, statuimus quod Præsidentes Ecclesiarum Cathedralibus, Monasteriis, Prioratibus, & administrationibus aliis quibuscumque dictæ religionis, quamprimum commode poterunt, conficiant seu confici faciant registra, in quibus possessiones, census, jura, & cetera bona immobilia, quæcumque & qualitercumque fuerint, ad eorum administrationes spectantia, sigillatim & specificè describantur. Fiant etiam per eosdem registra de ornamentis Ecclesiasticis, vasibus, lectis, animalibus, & aliis rebus mobilibus, & se moventibus, pro agricultura & alia instructione locorum necessariis, vel utilibus, & hujusmodi registra in locis subjectis aliis superioribus religionis ejusdem duplicentur; quorum unum in loco superiori, & reliquum in subjecto servantur. Visitatores quoque in provincialibus Capitulis deputati, cum visitabunt loca suæ visitationi commissa, Prælati etiam & alii Superiores cum fuerit opportunum, diligenter inquirent, an res & bona prædicta necessaria pro instructione locorum teneantur in locis eisdem, & provideant quod perpetuo teneantur in eis, aliterque reperta faciant emendari, & secundum quod culpa exegerit, puniant delinquentes. Insuper Præsidentes præfati, cum possessiones administrationum suarum fuerint affecti, inventaria de bonis mobilibus, & se moventibus repertis in administrationibus ipsis conficiant. Hi verò qui habent Superiores religionis ejusdem, hujusmodi inventaria faciant duplicata, quorum unum in loco subjecto servetur, & superiori reliquum assignetur, ut per ea in quo statu administrationes ipsas receperint, valeat apparere. Fiant autem hujusmodi inventaria & registra per tabellionem, vel saltem in aliarum publicarum præsentia personarum. Adicimus etiam quod Præsidentes Ecclesiarum Cathedralibus, Monasteriis, & locis aliis dictæ religionis, qui bona mobilia Prioratum, administrationum, & beneficiorum quorumlibet religionis ejusdem, sibi subjectorum vacantium in eis, tempore hujusmodi vacationis inventa, seu illa durante obvenientia ex privilegio, vel consuetudine, seu alia causa rationabili ad se afferunt pertinere, vasa vestimenta, seu alia ornamenta divino cultui deputata, animalia etiam, tam pro agricultura, quam pro aliis ipsorum locorum necessitatibus teneri inibi consueta, vasa vina-

Registra, &
archivia
conficiantur.

ria, & coquinaria, lectoretiam, & alia suppellectilia necessaria, seu vasa (nisi forte aurea vel argentea fuerint) nullatenus occupare, vel exinde apportare, aut sibi appropriare præsumant. In apprehendis quoque bonis aliis constitutionem felicis record. Bonifacii Papæ Octavi prædecessoris nostri super hoc editam, quæ incipit, Præfenti, diligenter observent. Qui verò secus fecerint, juxta qualitatem delinquentium personarum pœnas incurrant, quæ per constitutionem eandem ejus transgressoribus imponuntur.

*Alimentorum
præstationes
non differantur.*

§. 47. Quam sit rationi consonum illos non debere onera reculare, qui rerum commoda complectuntur: statuimus, quod Antistites, Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Priores & administratores cæteri religionis præfate, qui census, redditus, pensiones, seu quæcumque similia debent vel debebunt in posterum pro alimentis quotidianis, vel pro vestiariis in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, Præposituris, Prioratibus, officiis, & administrationibus, seu aliis locis religionis ejusdem, si ve in blado, vino, carnibus, oleo, piscibus, pecunia, seu rebus aliis quibuscumque consistant, illa eis in terminis consuetis, vel præfixis, seu in antea præfixendis integrè solvere non omittant. Quod si Priores, Præpositi, Archidiaconi, ac cæteri administratores ejusdem religionis, ea in ipsis terminis, vel saltem infra mensem non solverint requisiti, quantum ascendit quarta pars illius debiti, ultra ipsum debitum nomine pœnæ solvere teneantur. Et si infra alium mensem immediatè sequentem non solverint, tam pœnam quam etiam ipsum debitum principale, eo ipso sint, donec de prædictis fuerit integraliter satisfactum, à temporalium administratione suspensi, & Prælati durante suspensione prædicta, ministret per alium temporalia beneficia illius qui suspensionem incurrit supradictam, & satisfaciatur de prædictis. Antistites verò, si post lapsum terminum requisiti infra duorum mensium spatium, à die requisitionis hujusmodi computandum, satisfacere contempserint, pœnam tertie partis debiti incurrat irremissibiliter eo ipso. Abbates autem, & alii Prælati religionis ejusdem, si post requisitionem consimilem infra mensem satisfacere contempserint, incurrant pœnam consimilem ipso facto. Et si Abbates, & alii Prælati hujusmodi, per alium mensem sequentem solvere non curaverint, à stallis chori, & loco Capituli deputatis ejusdem, sint ipso facto, & tandiu remaneant suspensi, donec integraliter de debito, & pœna satisfecerint memoratis, nulla remissione profutura eis. In prædictis tamen casibus de principali debito satisfactis Antistites, Abbates, & alii Prælati liberè, inferiores verò de suorum licentia Prælatorum, remittere valeant pœnas præfatas ab aliis quam à præfatis Antistitibus, Abbatibus, & Prælati sibi debitas pro prædictis. Institutionibus regularibus inherentes, statuimus, ut Canonici in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis sive locis aliis Collegiatis, seu Conventualibus d. religionis constituti, consuetudine seu usu (quinimo abusu) contrario non obstante, in refectorio comedant in communi, nisi in casibus in quibus & prout eidem licitum est, seu permissum extra refectorium comedere, secundum regularia & canonica instituta, proviso quod illi quibus incumbit onus providendi de victu, Canonici ejusdem provideant sufficienter & decenter, non in pecunia, sed in victualibus, prout cuilibet opus erit: de qua sufficientia & decentia victualium tractetur, & si expedierit, ordinetur in Capitulo annali. Decernentes, quod si qui redditus, vel pensiones alicui ex Canonici singulariter hætenus pro victualibus fuerint assignati, nullatenus dimittantur eis. Nos enim assignationes hujusmodi revocamus, & pro revocatis haberi volumus, & ea fieri deinceps prohibemus. Illi quoque quibus incumbit onus de vestimentis, calcamentis, & aliis corporis indumentis necessariis dictis Canonici providendi, eidem provideant sufficienter & decenter, & tempore congruo juxta suppetentiam facultatum, & conditionem seu qualitatem regionis: & illud quod dandum erit singulis pro vestimentis, & aliis prædictis, ordinent & taxent, si opus fuerit in annali Capitulo memorato. Ad hæc jungimus, quod illi qui prædicta administrare tenentur, ad ea omni excusatione cessante, ut præmittitur, ministranda per Superiores suos, aut in defectum eorum, per Visitatores vel Præsidentes in Capitulo provinciali deputatos, & eorum quemlibet compellantur. Nec audiantur, si dicant privilegium, statutum, ordinationem, vel consuetudinem contraria se habere, aut pro suis personis, eorumque statu personarum, & officiorum decentia sustentandis, se asserant indigere, nulla quoque super hoc appellatio, nullave supplicatio eis prosit. Et si tertio moniti per aliqua dierum competentia intervalla monentis arbitrio relinquenda, præmissis efficaciter parere contempserint, removeantur à suis administrationibus vel officiis, ipsaque aliis personis idoneis prædicta complere valentibus committantur. Abbates verò, Præpositi, Priores ac cæteri, etiam Apostolicæ Sedis Notarii, non habentes Superiores religionis ejusdem, vel habentes, si præfati Collegiis seu Conventibus, qui de prædictis providere teneantur, non habentes quidem Superiores, à Præsidentibus ac Visitatoribus, & eorum quilibet, cæteri verò tam ab eisdem, quam etiam à dictis suis Superioribus per censuram Ecclesiasticam aliisque remediis ad hoc congruentibus ad id omnino cogantur, eisdem Superioribus, nisi suos subdito, nec non dictis Præsidentibus ac Visitatoribus, nisi Abbates, Priores, & alios supradictos efficaciter ad præmissa compulerint, in Capitulis provincialibus graviter arguendis, & taliter corrigendis, quod cedat cæteris in exemplum. Cæterum si redditus, & proventus dignitatum, officiorum, seu administrationum, quibus onus prædictum incumbit, aut dicta victualia, vestimenta, seu alia pro victu seu vestitu necessario Canonici ministrando non succurrerint, possit Prælati in suo annali Capitulo, cum consilio & assensu ejusdem Capituli, vel majoris partis ipsius auctoritate Apostolica Prioratibus, administrationibus, & aliis beneficiis per Canonicos dictæ religionis solitis gubernari, quibus eorum supportatis oneribus ad hoc succederint facultates (vocatis tamen ad hoc Prioribus, vel administratoribus & aliis beneficiatis, qui eisdem præfuerint) pensiones perpetuas imponere, pro sufficienti supplemento defectus victualium, & vestimentorum, & aliorum necessariorum, pro habitu corporis dumtaxat, quas quidem pensiones ex tunc, tam illi qui eisdem Prioratibus, administrationibus & beneficiis aliis, tempore hujusmodi impositionis præfuerint, quam successores eorum solvere teneantur.

§. 48. Ut salutis Auctori purius serviat, statuimus quod universi Canonici religionis præfate, ab esu carniū diebus... Sabbati, & per totum Adventum Domini studeant abstinere, non obstantibus statutis, vel contrariis quibuscumque. Super abstinencia verò ab esu hujusmodi carniū in quarta feria, & Septuagesima, Prælati seu alii ad quos spectaverit, consuetudines & statuta, antiqua & nova, honesta, & rationabilia suorum locorum servent, & faciant observari. Illis tamen qui ad majorem abstinentiam sunt adstricti, per hoc esum carniū non intendimus indulgere.

§. 49. Rursus præcipimus, quod Canonici religionis ejusdem residentes in claustris, omnes simul, vel si multitudo eorum non sinit, saltem quanto plures ex ipsis commodè poterunt, in uno loco dormiant & quiescant, juxta regulata instituta Canonica, non habentes separatas cameras sive cellas, exceptis iis qui propter senectutem, vel valetudines corporales, aut propter administrationes seu officia quæ gesserint, vel ex aliis causis juxta dispositionem sui Superioris rationabiliter excusantur. Statuimus etiam quod in dormitoriis cellas non habentibus, cellæ de cætero nullæ fiant. Permittimus tamen quod in eis ubi sunt cellæ jam factæ, remaneant, sed à parte anteriori debeant aperiri, ita quod à transeuntibus, hi qui intra fuerint, conspici valeat & videri, & quod per Prælatos locorum infra sex menses à tempore quo præfentes constitutiones fuerint publicatæ, vel ipsis negligentibus, seu non valentibus, per visitatores in provincialibus Capitulis deputatos, in prima Visitatione quam impenderint, omnes tales cellæ ab anteriori parte debeant aperiri, & si super hoc fuerint aliqui resistentes, vel impedimentum præstantes, seu præfari procurantes, vel ad id dantes auxilium, consilium vel favorem, publicè

blicè vel occultè, vel huiusmodi cellas de novo facere præsumentes, excommunicationis incurran sententiam ipso facto, quos etiam ipsi Prælati, & Visitatores præfati, per alia iuris, & ipsius religionis remedia valeant super his auctoritate Apostolica coercere. Ab huiusmodi autem excommunicatione, si ipsam incurrerint, possint absolvi per Visitatores præfatos, vel per Prælatos immediatos eorum, & cum eis super irregularitate, si quam forsitan contraxerint, per simplicitatem & juris ignorantiam (non tamen in contemptum clavium) celebrando divina, vel se ingerendo eisdem, per eosdem valeant dispensari.

§. 50. Religionis ejusdem consulere commodis, & præcavere dispendiis cupientes statuimus, ut si quis hæc Ecclesie Cathedrali, Monasterio, Prioratu, Præposituræ, seu administrationi, cujus dictæ religionis Præfides aut simplex Canonicus, seu conversus religionis ejusdem privilegia, literas, vel instrumenta concessa, seu confecta super libertatibus, possessionibus, rebus, seu juribus eorundem, aut vasa aurea, seu argentea divino cultui dedicata, necnon reliquias, ornamenta Ecclesiastica, libros aut res alias notabiles vel pretiosas ipsorum, extra Ecclesiam, Monasterium, Prioratum, seu administrationem huiusmodi, in damnnum ipsorum, apud suos consanguineos vel propinquos, seu quoscumque alios fraudulenter transportare, seu tenere præsumserit (nisi infra duorum mensium spatium, prout possibile fuerit ei, ad loca ipsa reducerit, vel eadem loca, seu administrationes infra idem spatium indemnitate reddiderit) ex tunc possidens ipsa tandiu, donec præmissa, ut præfertur emendaverit, ab administratione temporalium sit suspensus, simplex verò Canonicus, vel conversus, ad beneficia seu officia quælibet religionis ipsius obtinenda, sit eo ipso tandiu inhabilis, quousque per immediatum Superiorem ipsius, satisfactione præmissa, cum eis fuerit misericorditer dispensatum. Et si præfidenti ejusdem, qui tamen Antistes non fuerit, culpa extiterit manifesta, per Præsidentes in provinciali Capitulo, seu Visitatores per idem Capitulum deputatos pœnæ graviori subdantur.

§. 51. Hortamur Præpositos, Priores, & administratores, singulosque Canonicos dictæ religionis in sacerdotio constitutos, in Ecclesiis, Monasteriis, & aliis eorum locis Conventualibus residentes, ut (si non frequentius) saltem bis in septimana, retidetes autem in Prioratibus, vel aliis locis in Conventualibus, saltem semel in hebdomada, in Scholis verò, vel alibi commorantes, infra quindecim dies saltem semel, salva honestate, debita devotione Missas studeant celebrare.

§. 52. Alii verò Canonici non sacerdotes ubilibet constituti, in qualibet quindena saltem semel confiteantur, & quolibet mense reverenter suscipiant Eucharistiæ Sacramentum, nisi forte de proprii Confessoris consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab ejus perceptione eorum aliquis duxerit abstinendum. Per hoc autem statutis, consuetudinibus, ordinationibus, seu observantiis Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum prædictorum, quibus frequentius pro certis diebus confiteri, communicare, vel celebrare debeant, vel sæpius celebrando locorum onera supportare, in aliquo non interdum derogare, adjicientes quod Abbates, Præpositi, seu Priores cæteri locis Conventualibus Præsidentes, die qualibet, rationabili causa cessante, Missam celebrent, vel audiant, & nihilominus in solemnibus festis, in suis Monasteriis sive locis Missas solemnes studeant celebrare.

§. 53. Hortamur etiam quod in Ecclesiis, Monasteriis, sive locis aliis Conventualibus, cum modestia, humiliter, & devotè, Horis nocturnis & diurnis, ad divina officia universi & singuli Canonici studeant convenire, ipsaque non transcurrere, aut syncopando, sed tradim & distinctè, psallant & celebrent, ac devotè. Sanè in Ecclesiis Cathedralibus, monasteriis, & locis aliis Conventualibus religionis ejusdem, Missa major per Canonicum celebretur. Et si inibi magnus, & ad hoc sufficiens fuerit Canonicorum numerus, in officiis Diaconatus, & Subdiaconatus ministrent huiusmodi celebranti, & qui hebdomadarius fuerit Missæ majoris, cessante impedimento legitimo, horas Canonicas incipiat, & collectas

orationes dicat. Transgressores verò præmissorum debite subiaceant disciplinæ.

§. 54. Denique solliciti sint Antistites, Abbates, Præpositi, Priores, Sacristæ, & administratores alii religionis præfate, quocumque nomine censeantur, quibus incumbit Ecclesias, Oratoria, Altaria, reliquia, vasa, corporalia vestimenta, & alia ornamenta Ecclesiastica, munda, & nitida conservare, & facere ab aliis conservari, de breviariis quoque, missalibus, aliisque libris, & vestimentis, ac ornamentis quibuslibet necessariis, juxta facultates, & exigentiam locorum suorum, Ecclesiis & locis eisdem omnino provideant, seu faciant provideri: quod si præmissa pro posse adimplere neglexerint, ad ea complenda competentibus remediis compellantur, & si opus fuerit, pars proventuum beneficiorum eorum per Superiores recipiatur eisdem, & in prædictorum provisionem per aliquem idoneum convertatur.

§. 55. In favorem religionis præfate prohibemus, ne Antistites, & alii Ecclesiastici Judices trahant professores religionis ejusdem in causis criminalibus ad eorum consistorium, seu judiciale tribunal, ubi causæ communiter audiuntur, sed alibi audiant dictas causas, nisi forte criminis manifesti enormitas aliud suaserit faciendum.

§. 56. Porro à venationibus, & aucupationibus Canonici dictæ religionis abtineant, nec eis interesse, aut canes ad opus venandi, vel aves venaticas per se, vel alios tenere præsumant, nec à familiaribus secum morantibus teneri permittant; nisi saltem vivaria, vel garenas proprias, vel jus venandi in alienis haberent, quo casu hoc eis permittitur, dum tamè infra Monasterium seu domos quas habitant, aut eorum clausuras, venaticos canes non teneant, nec venationi præsentiam exhibeant personalem. Si qui verò eorum venationi, aut aucupationi clamose, vel alias cum canibus, vel avibus ex proposito interfuerint, si quidem Abbas fuerit, vel Prior seu Præpositus, aut Apostolicæ Sedis Notarius quicumque, non habens superiorem ejusdem religionis, per annum se novit à beneficiorum collatione suspensum, quo casu jus collationis huiusmodi, eo modo quo sibi competebar, ad Priorem claustralem, cum consilio & assensu Conventus, vel majoris partis ipsius, durante suspensione huiusmodi devolvatur. Si verò alius fuerit, ab administratione quam obtinet, sit per annum suspensus: quod si nullam administrationem habet, eo ipso per annum reddatur inhabilis ad administrationem, seu aliud Ecclesiasticum beneficium obtinendum.

§. 57. Dicti quoque Canonici, infra septa suarum Ecclesiarum seu Monasteriorum arma nullatenus teneant sine suorum licentia Prælatorum. Tenentes verò absque dicta licentia, per Superiorem suum taliter puniantur, quod ipsorum pœna cedat aliis in exemplum. Super inhabilitate tamen & suspensione prædictis, Præsidentes & eorum quilibet cum Prælati, & Prælati cum eorum subditis possint, si eis expediens visum fuerit dispensare, in juncta transgressoribus pœnitentia salutari.

§. 58. Quia nonnulli Canonici dictæ religionis contra Prælatos, vel Superiores suos frequenter multa proponunt, non ut omnia per eos proposita probent, quia nec facere possent, sed ut infament, omnibus, & probatis forsitan illorum aliquibus, finem consequantur optatum, districtius inhibemus, ne quisvis Canonicus religionis ejusdem contra suum Prælatum vel Superiorem, super crimine vel criminibus deinceps quomodolibet admitatur, nisi prius se obligaverit ad pœnam congruam, si in probatione propositorum, vel alicujus ipsorum defecerit, per eum irremissibiliter subeandam.

§. 59. Si aliqua Ecclesia Cathedralis, Monasterium, seu alius locus religionis ejusdem, in Religione vel regulari observantia adeo sint collapsa, quod per Antistitem, Abbatem vel alium prælatum, seu administratorem, vel Canonicos proprios verisimiliter nequeant reparari, statuimus quod per Præsidentes provinciales, & quemlibet eorundem, ad requisitionem seu relationem Visitatorum, prout eidem Capitulo super hoc consulendo videbitur expedire, vel sine consultatione huiusmodi, si ex dilatione consulendi dictum Capitulum periculum immineret, Auctoritate Apostolica de alia Ecclesia, Monasterio

Reliquiarum
Ecc. conservatio.

Fori usus
damnatur.

Venationum
quo.

Armatum
potentia prohibetur.

Accusationes
qua recipienda.

Reparatio
locorum præcipitur.

*sterio seu loco, in qua seu quo-ejusdem religionis noscitur observantia florere, Canonici assumantur idonei, & ad dictam Ecclesiam, Monasterium sive locum collapsam seu collapsum mittantur, ut ibidem quandiu expediens fuerit morentur, per quos Ecclesia, Monasterium seu locus hujusmodi reparetur. Illi verò Canonici, ob quorum culpam ejusdem Ecclesie, Monasterii, sive loci hujusmodi lapsus seu deformatio noscitur contigisse, in Ecclesia seu monasterio vel loco, de qua vel quo assumpti fuerint, qui ad Ecclesiam vel Monasterium seu locum collapsam seu collapsum, ut præmittitur, transmittentur, vel in loco alio in quo eadem religio vigeat, per præfidentes eosdem & eorum quemlibet, prout expediens fuerit, auctoritate Apostolica collocentur. Ubi eorum mores valeant reformari, districtius inhibentes ne monasteria, seu alia loca Collegiata, seu Conventualia religionis ejusdem, Ecclesiis, Monasteriis seu locis religiosorum quorumcumque alterius habitus uniantur, vel etiam submittantur, sine licentia Sedis Apostolicæ speciali, si secus actum fuerit decernentes irritum & inane.

Proprietarii damnantur.

§. 60. Licet contra religiosos proprietarios sit provi- sum per Canonicas sanctiones, tamen specialius providere volentes contra illos Canonicos & conversos dictæ religionis, qui suæ salutis oblii, contra regulares & Canonicas institutiones pecuniam congregant, jura, possessiones, redditus, seu census annuos, & alia bona emunt, seu emi faciunt, aliquando proprio, & sæpe nomine alieno, multis super iis figmentis adhibitis, aliisque tradunt animalia nutrienda, & cum augmento vel lucro, sibi vel alteri reddenda eorū nomine, seu pro ipsis, & alios multos contractus diversimode tanquam negotiatores exercent, necnon appetentes & sectantes lucra turpia, peculium occupant, & illicitè detinent in suarum periculum animarum. Decernimus omnia præmissa (quæ tamen restitutioni non subjaceant aliorum) nedum post obitum, sed etiam in vita ipsorum Canonicorum & cõversorum, fore administrationi, ad quam pertinuerint applicanda, quacumque consuetudine contraria non obstante, quodque nulli Canonico vel cõverso talia faciendi licentia à quoquam valeat indulgeri, & quod præfati Canonici & conversi prædicta committentes, & quæcumque religionis ejusdem supradicta retinentes, aut sibi ipsis appropriantes, vel applicationi hujusmodi resistentes, vel impedimentum publicè vel occultè eidem præstantes, seu præfati procurantes, vel dictum peculium habentes & non revelantes Prælati propriis, si per eosdem Prælatos specialiter & nominatim moniti, infra mensem post monitionem hujusmodi immediatè sequentem, à prædictis non destiterint, vel peculium non revelaverint, & restituerint, si restituendi facultatem habuerint, sint eo ipso inhabiles ad Prioratus officium, administrationes & beneficia quælibet in religione hujusmodi obtinenda. Concedimus tamen quod cum talibus Canonicis seu cõversis, Antistites, Abbates, Præpositi & alii Prælati eorū immediati, possint super inhabilitate hujusmodi dispensare, quando eis videbitur expedire, dummodo à prædictis destiterint, & peculium & alia supradicta revelaverint & restituerint, ut præfertur. Teneantur insuper prælati & Superiores præfati, in suis annalibus Capitulis monere generaliter annuatim omnes proprietarios, ut ab omnibus supradictis desistant excelsibus, & peculium si quod habent, revelent & restituere non postponant.

Conspirationesque.

§. 61. Quum ex conspirationis & conjurationis crimine (si forte transeat impunitum) multa mala & scandala possint exoriri, statuimus quod cõspiratores, si qui religionis ejusdem de crimine hujusmodi legitimè cõvicti fuerint vel confessi, præter alias pœnas talibus à jure vel alio quovis modo inflictas, eo ipso beneficiis & administrationibus quibuslibet quæ obtinuerint, sint privati. Si verò beneficiati non fuerint, eo ipso reddantur inhabiles ad quævis beneficia, seu administrationes Ecclesiastica quomodolibet obtinenda. Contra conspiratores autem & conjuratores occultos, quorum noritia non habetur, per Superiorem aut Visitatores, etiam pœnæ alix, prout expedire videbitur, generaliter statuuntur. Si verò aliquis de prædictis ad cor reductus, illi vel illis qui tanguntur ex eis, ipsas patefecerint tali tempore, quod

possint hujusmodi factionibus obviare, dignus absolute & venia habeatur.

§. 62. Ne Canonici religionis præfate vagandi occasionem habentes, salutis propriæ detrimentum incurran, statuimus ut Præsidentes provincialibus Capitulis, necnon Abbates, Præpositi, Priores & alii ad quos id pertinuerit, fugitivos & ejectos de Ordine suo, requirant sollicitè annuatim, qui si in Ecclesiis, seu Monasteriis suis recipi poterunt, secundum Ordinem regularem recipiantur, salva Ordinis disciplina: quod si indisciplinati & incorrigibiles apparuerint, auctoritate nostra provideant Præsidentes & alii prædicti, ut apud easdem Ecclesias seu Monasteria, in locis competentibus, à communi fratrum consortio segregati, ponantur ad agendum pœnitentiam ibique vitæ necessaria ministrentur eisdem, nec pateat aliis fratribus, aut cuiquam alteri accessus ad eos, nisi prius à Superiore petita licentia super hoc & obtenta. Si verò hujusmodi fugitivos vel ejectos, inobedientes invenerint, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Prælati excommunicatos pronuntiari publicè donec ad mandatum ipsorum humiliter revertantur. Insuper statuimus, quod Prælati & alii ad quos pertinuerit in ipsa religione correctiones facere regulares, quoties & quando pro gravioribus culpis debebunt pœnitentias injungere, hoc faciant cum aliquotum proborum consilio, & tractatu præhabito cum eisdem.

§. 63. Per præmissa verò jurisdictioni Ordinariorum non intendimus derogare.

§. 64. Ut autem statuta hujusmodi, quæ religionis ejusdem salutem sapiunt & profectum, ad cunctorum professorum ejusdem Ordinis notitiam deducantur, ac inviolabiliter & fideliter observentur ab eis, auctoritate Apostolica præsentium tenore præcipimus, quod statuta prædicta in primis provincialibus Capitulis eorundem, à principio usque ad finem publicè legantur, & solemniter publicètur, eorumque singulæ copix singulis Ecclesiis, Monasteriis, atque locis religionis ejusdem habentibus Capitula, Collegia seu Conventus per Præsidentes dictis Capitulis eorum, sigillata singulis tradantur, & etiam assignentur, expensis tamen Capitulorum seu Cõventuum, quibus hujusmodi dandæ fuerint copix conscribenda, quodque in singulis Ecclesiis, Monasteriis atque locis dicti Ordinis, statuta præfata bis in anno legantur, statutis & consuetudinibus dicti Ordinis & privilegiis quibuscumque, si qua forsitan hujusmodi statutis per nos editis obviarent, omni quoad hoc deinceps robore carituris. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Avenione, Idibus Maii, Pontificatus nostri Anno quinto.

Contra eos, qui loco sui, alios supponunt examini pro consequendis beneficiis Ecclesiasticis, seipsoque pro aliis, dicto examini supponentes.

Quoad secundam partem vide ampliore dispositionem Pauli Quarti infra, in consil. 1. 2. inter cetera, ubi notabo.

BENEDICTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Quoniam nonnulli, sicut accepimus, honestati nequitiam, & eorum salutem temporalia commoda præferentes, ad subeundum examen quod hi qui ad Ecclesiastica beneficia ex provisionis nostræ gratia fuerint promovendi, in literatura examen subire tenentur, se minus idoneos sentientes, ad illud supponunt alios loco sui, qui se dictorum minus idoneorum habere nomina & cognomina, & esse de Civitate seu Diocesi eorundem, mendaciter fingentes, examen subeunt pro eisdem, sicque præfati minus idonei, nullum subeuntes examen, per fraudem hujusmodi beneficia Ecclesiastica consequuntur.

§. 1. Nos volentes hujusmodi fraudi pœnis debitis percellendæ salubriter obviare, omnes hujusmodi, qui alios supponunt examini loco sui, nec non eos qui aliorum

nam mentitis nominibus huiusmodi examen subeunt pro eisdem, excommunicationis sententia ipso facto decernimus subiacere, ac literas nostras per huiusmodi fraudem obtentas, & in posterum obtinendas, omnesque processus ipsarum prætenu habitos vel habendos, fore cassos, vacuos, irritos & inanes & nullius penitus existere firmitatis. Prædicti insuper, qui sibi falsa nomina imponentes, pro aliis examen subeunt, ut præfertur, omnibus beneficiis Ecclesiasticis, si qua habent, sint eo ipso privati. Si verò nulla beneficia Ecclesiastica obtineant, eo ipso efficiantur inhabiles ad beneficia Ecclesiastica.

Nulli ergo, &c.

Datum Avenione 19. Decembris, Pontificatus nostri Anno 5.

CLEMENS SEXTUS PONT. CC. ANNO DOMINI MCCCXLII.

Clemens VI. Frater Petrus Rogerii Monstrius de Malmonte antea dictus, Lemovicensis Diocesis, Callus, Presbyter Cardinalis SS. Nerei, & Achillei, tituli Fasolæ. Creatus Avenione Nonis Maii, anno 1341. Coronatus 14. Kalend. Julii eodem anno. Vixit annos 17. menses 7. Creavit Cardinales 27. Obiit Avenione, in Venetia, & Comitatu Venayino, 8. Idus Decemb. anno 1352. Sepultus in Cathedrali Avenionensi, & inde translatus ad Monasterium Casæ Dei, ubi Abbas fuerat. Vacavit sedes dies undecim.

Facultas Abbatis Congregationis Monachorum B. Mariæ Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, retinendi & acquirendi nova loca & Monasteria, ibique Ecclesiastica Sacramenta ministrandi.

Hanc Congregationem primò approbavit Ioannes XXII. ut in sua const. 15. Cum à nobis, hic sup. Huius facultatis declarationem attende inf. in Clem. VIII. const. 99. Quoniam. Et exemptionis ab impositionibus privilegium vide inf. in Pii II. const. 9. Licet, & Iulii II. const. 12. Et si ad. & Pii V. const. 41. Et si mendicantium. Conservatores dedit Iulius II. in const. 5. Militanti. Facultatem alienandi concessit idem Iulius II. in const. 11. Ex injuncto. Et Prælatorum facultatem absolvendi & dispensandi Monachos tribuit Pius IV. in const. 7. Voss.

CLEMENS EPISCOPIVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbati, & Conventui Monasterii S. Mariæ de Monte Oliveti in Acona, Ordinis S. Benedicti, Aretina Diocesis, Salutem & Apostolicam benedictionem.

SOLLICITUDINIS Pastoralis officium, quod super omnes Orbis Ecclesias, & Monasteria, dispositione divina, licet immeriti, gerimus, pulsar & excitat mentem nostram, ut cunctorum fidelium, & præsertim regularium personarum, quæ mundanis relegatis illecebris, sub arctioris vitæ observantia se perpetuò divinis obsequiis emanciparunt, commodis intendamus, ac in iis quæ divini cultus, animarum salutem, & religionis augmentum concernunt, eos Apostolici favoris præsidio fovemus.

§. 1. Exhibita siquidem nobis nuper vestra petitio continebat, quod nonnulli Christi fideles, gerentes ad vestrum Monasterium specialis devotionis affectum, ac cupientes ut Monasterium ipsum ad divini laudem nominis amplietur, pro animarum ipsorum salute, nonnullas domos, terras, possessiones, loca, & alia bona ad eos spectantia, vobis, ac vestro Monasterio liberalitate provida donaverunt, & ea intentione contulerunt, ut in eisdem domibus, terris, possessionibus, & locis, Prioratus, & Oratoria cum officinis necessariis ad opus personarum dicti Monasterii construuntur, & de novo fundentur, ipsaque constructa, & fundata, dicto vestro Monasterio tanquam membra capiti sint subiecta, & in eis sic constructis, & fundatis, instituuntur, ponantur, & deputentur Priores, Monachi, & Conversi, ac familiares, per te fili Abbas, & successores tuos Abbates, qui erunt pro tempore Monasterii supradicti, quodque quamplurimi alii Christi fideles, similes donationes, & concessiones vobis libenter facerent, ad similes usus, ut creditis, si vos super his à Sede Apostolica haberetis auctoritatem, licentiam, & etiam facultatem. Quare nobis humiliter supplicastis, ut vos in hac parte, prærogativa Sedis Apostolicæ gratia prosequendo, consuetæ ipsius clementia dignaremur.

§. 2. Nos igitur qui sumus almifici Confessoris Benedicti Ordinis professores, cupientes Ordinem ipsum ad Dei laudem, & gloriam, ipsiusque Confessoris memoriam celebrem dilatari, ac cultum augeri divini nominis, & animarum salutem etiam procurari, & propterea huiusmodi pia desideria devotorum volentes favoribus Apostolicis confovere, vestris supplicationibus inclinati, recipiendi huiusmodi domos, terras, possessiones, loca, & omnia bona prædicta vobis jam concessa, & donata, & ea etiam quæ in posterum vobis donabuntur, & concedentur, ad usus prædictos, & in eisdem domibus, terris, possessionibus, locis donatis, & concessis, ac donandis, & concedendis, prout domorum, terrarum, possessionum locorum huiusmodi magnitudo, seu quantitas, & eorum etiam facultates exposcent, Prioratus vestri Ordinis, & Oratoria cum officinis necessariis construere, & fundare in partibus duntaxat Italiae, ac in eis Priores, Monachos, Conversos, & familiares juxta dictarum facultatum exigentiam intruere, qui secundum eisdem B. Benedicti Regulam, & instituta dicti vestri Monasterii, devotum impendant perpetuò Altissimo famulatum. Et quod eisdem Prioribus, Monachis, & Conversis liceat in eisdem Prioratibus, & Oratoriis habere altaria, campanilia cum campanis, cæmeteria pro sepultura personarum in illis degentium, ac in Oratoriis ipsis Missas, & alia divina officia celebrare. Quodque Prior cujuslibet loci sic cõstruendi, possit Monachorum, & Conversorum prioratus, seu loci sui concessiones audire, ipsosque absolvere, ac eis pro commissis penitentiam injungere salutarem, dummodo talia non fuerint, propter quæ foret Sedes Apostolica merito consulenda.

§. 3. Necnon eisdem cuncta sacramenta Ecclesiastica ministrare, & quod in Prioratibus, & Oratoriis ipsis, erectionem, & consecrationem altarium, & cæmeteriorum benedictionem, a quocumque malueritis Catholico Antistite, gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente (si prioratum, & locorum ipsorum Diocæsani eas vobis

Exordium.

Petitio Abbatis.

Facultas à Papa concessa retinendi & acquirendi alia bona & monasteria.

Ad quæ attende const. 99. Clem. VIII. Quoniam.

Et Ecclesiastica sacramenta ministrandi.